

**Kommunernes
foretrukne pesticid
er farligt for bier.**

miljø side 10

Hvad koster kulturen?
Store forskelle mellem
kommunerne.

sammenligning side 12

**Kedelig eller cool? Mød
Slagelses omstridte
borgmester.**

roadtrip side 18

kommunen.dk

POLITIK FRA RØDDERNE

TORS DAG 24. MAJ 2018 / NR. 5 · 61. ÅRGANG

**"Det er fuldstændig
vanvittigt, at de ikke har
styr på, at de ikke må det
her. Deres begrundelser
holder ingen steder."**

Jacob Georg Naur, advokat

**Ulovlige indkøb:
Opgaver for 121
mio. kr. kom
aldrig i udbud**

kommunen.dk undersøger **side 4**

FOTO: AMAGER RESSOURCE CENTER

Flere penge til bredbånd og 5G

Alle Folketingets partier er enedes om et teleforlig, der udvider bredbåndspuljen og skal fremtidssikre mobil-dækningen.

Bredbåndspuljen får tilført 60 millioner kroner, så der i alt er 100 millioner kroner i år til at sikre bedre inter-net. Den målrettes fremover de tyndt befolkede områ-der, da markedet selv har en interesse i at udbrede bedre internet i de større byer.

Parterne er også enige om at lave en national hand-lingsplan for udrulning af 5G, som ventes at nå Dan-mark om tre-fem år. Det er op til 100 gange hurtigere end det nuværende 4G-net. Danmark halter efter re-sten af Skandinavien, når det kommer til at gøre klar til 5G, men det skal der rettes op på nu. Derfor nedsættes der et forum, der skal se på det.

Steen Christiansen
@steen2620

Brøndbys tidligere borgmester Kjeld Rasmussen døde lørdag d.19.5.2018 Kjeld blev DK's længst siddende borgmester og skabte på 40 år -en socialdemokratisk fyrtårnskommune: Brøndby. Klar i mælet og aldrig kedelig så #dkpol parnasset rystede, når K talte. Æret være Kjelds minde. #dkpol

Bekymring for ghetto-bekæmpelse

Målet er rigtigt, men midlerne kan diskuteres, og hvor skal pengene komme fra? Sådan er - lettere forenklet - reaktionerne fra kommunerne på de nye politiske forlig om at bekæmpe ghettoer og parallelsamfund.

- Det vil kræve voldsomme investeringer, når der skal bygges nyt og genhuses i boliger, der er dyrere. Det er, så vidt vi kan se, ikke noget, der er afsat midler til, og det er stærkt bekymrende, siger KL-formand Jacob Bundsgaard (S).

Langelands borgmester Tonni Hansen (SF) frygter, at planen vil få mange passivt forsørgede til at flytte til kommuner med billige boliger, som i forvejen har man-ge socialt udsatte.

150.000

Så mange flere danskere over 80 år vil der være om 10 år, hvis Danmarks Statistiks befolkningsfremskrivning holder stik. Det svarer til 58 procent flere end i dag.

New boss in town

Fotos af borgmestre vækker sjældent opsigt verden over, men her er undtagelsen: Det officielle foto af Ma-gib Magib, som i sidste uge blev taget i ed som ny borg-mester i Sheffield. Både fordi han er en usædvanlig borgmester - 28 år, somalisk flygtning, muslim og valgt for Green Party - og fordi det helt banalt er et godt foto af en borgmester med attitude. Magib Magib er selv overvældet over interessen: "Holy shit, this is surreal", skriver han på Twitter.

Foto: Chris Saunders / Sheffield City Council

Om to uger er der fred - måske

Mellem 4. og 6. juni vil det stå klart, om der er fred på det kommunale arbejdsmarked de næste tre år. Resul-tatet af urafstemningerne må tidligst offentliggøres 4. juni, og 6. juni gør Forhandlingsfællesskabet boet op og meddeler KL resultaterne.

Forbundene har valgt at stemme hver for sig på det kommunale område, så hvis fx lærerne skulle ende med et nej-flertal, kan der stadig blive konflikt på sko-lerne. Den vil tidligst kunne træde i kraft fra 11. juni.

Overenskomsten indebærer blandt andet, at både so-su-elever og sosu-ansatte får et lønløft på omkring 5.000 kr. om året for en sosu-assistent. Håbet er, at det kan gøre det nemmere for kommunerne at rekruttere og fastholde personale på ældreområdet.

"Christiansborg må løsne jerngrebet om kommunernes økonomi. Det er indlysende, at flere børn og ældre kræver flere ressourcer, hvis vi skal kunne levere en rimelig kvalitet til borgerne."

Majbrit Berlau, formand for Dansk Socialrådgiverforening

Kulegraver forudser bump på vejen

Det bliver efter sommerferien, at en undersøgelses-kommission går i gang med at afdække "udfordringer og muligheder" ved arbejdstidsreglerne i folkeskolen. Det forventer den udpegede formand Per B. Christen-sen.

- Det er en vanskelig opgave, og der kommer nok nog-le bump på vejen, hvor det er vigtigt, at organisationer-ne bakker op. Det helt afgørende er, at vi får folkeskolen til at være forældrenes førstevalg, og at vi får nogle go-de og fair arbejdsbetingelser for lærerne, siger forman-den for kommissionen, som før OK21 skal komme med forslag til, hvordan konflikten om lærernes arbejdstid kan løses, og hvordan der i det hele taget kan skabes en bedre stemning omkring folkeskolen.

Forhandlere meldt til politiet

Var nogen af forhandlerne for åbenmundede om, hvad der foregik i Forligsinstitutionen? Det skal Københavns Politi nu undersøge efter en anmeldelse fra en borger.

Især FOA's Dennis Kristensen har været kritiseret, men han siger til avisen.dk, at han i værste fald har god tid "til at sidde den af efter sommerferien", når han er gået på pension. KL-topforhandler Michael Ziegler kal-der det utrolig vigtigt, at tavshedspligten tages alvor-ligt. Det har været en udfordring, når modparten har sagt noget undervejs, som man ikke måtte svare på, si-ger han til avisen.dk.

Jordfordeling er ikke noget nyt. I 2015 byttede 439 landmænd og lodsejere jord på Als. Resultatet blev 1.700 hektar ny natur, blandt andet den nye sø Bundsø på Nordals.

Foto: Lene Esthave / Ritzau Scanpix

Største jordreform i 200 år: Nyt projekt vil ændre landskabet

En ny jordfordeling skal udnytte landarealernes fulde potentiale. Projektet skal gavne både landbruget, miljøet og turismen i landdistrikterne.

byttehandel

Af Johannes Lange Baunsgaard
johannes@kommunen.dk

Maj-solen hænger over landet, og mange steder står det danske landskab i fuldt flor. Men hvor nogle kun ser grønne marker og glitrende søer, ser andre også et uforløst potentiale.

For visse landmænds jordlodder ligger over 15 km fra gården, hvilket er en driftsmæssig omkostning. Andre steder dyrkes afgrøder på områder, der ville være bedre egnet til vild natur.

Projektet 'Det åbne landskab som dobbelt ressource', der er startet af Realdania, vil gennem analyser og tætte lokale samarbejder have landmænd og kommuner til at bytte marker og jordlodder imellem sig.

Det skal gøre landbruget mere lønsomt og effektivt og samtidig give mere plads til den lokale natur. Altsammen ved at fordele jorden ud fra, hvilken funktion de enkelte arealer bedst tjener.

- Kernen i projektet er en mere effektiv landbrugsproduktion med mindre miljøaf-

tryk. Vi vil samtidig fremme nogle løsninger, som kan tackle klimaudfordringer, skabe bedre rekreative forhold og en god landdistriktsudvikling. Vi går efter at slå fire fluer med ét smæk, siger formand i Det åbne landskab Søren Møller, som også er DGI-formand.

Gennem samarbejde med 11 organisationer, heriblandt Danmarks Naturfredningsforening og Landbrug & Fødevarer, og med 50 millioner kroner i ryggen fra Realdania er projektets vision at igangsætte den største jordreform siden landboreformerne i 1700-tallet.

Reformen skal for alvor virke fra 2022 og over en årrække skabe forståelse for og enighed om, hvordan landområderne bedst bruges.

Bytte bytte jordlod

Der er siden 2016 blevet gennemført planlægningsforsøg i Jammerbugt, Skive, Vejle, Ringkøbing-Skjern og Norddjurs Kommune.

Nogle marker er blevet byttet på kryds og tværs, så landmændene får marker tættere på hovedgården, mens andre

står til at blive opkøbt og solgt til unge landmænd gennem en jordpulje.

- Vi fandt en mark, som var godt egnet til at dyrke løg på. Den var nogle unge hollændere meget interesserede i. På den måde kunne landmanden tjene nogle penge på salget, og der kunne komme et generationsskifte. Det er en langsom, men grundig proces at få puslespillet til at gå op. Der er blevet holdt mange kaffebordsmøder, fortæller Søren Møller.

Han mener, at brugen af landskabet udviklees sig ved knopskydning. Op gennem 60'erne og 70'erne blev store arealer inddraget til landbrug, og de seneste årtier er mange små gårde blevet opkøbt af større, hvilket har givet en tilfældig fordeling af jorden.

En del af projektets formål er da også at få nogle af arealerne tilbage til naturen. Kommunerne har blandt andet fundet lavtliggende marker, som kan blive til oprindeligt marskland, og områder, der kan kobles sammen med den vilde natur og øge turismen.

KL er en af samarbejdspartnerne i Det åbne landskab. Repræsentanterne kommer med ekspertviden om lovgivning og praksis i det åbne land, ligesom de kender til de problemstillinger, kommunerne står med.

- Det har været meget positivt at være med i Det åbne landskab. Samarbejdsformen

"Vi går efter at slå fire fluer med et smæk."

Søren Møller, formand i Det åbne landskab som dobbelt ressource

i dette projekt virker bare. Man kan sagtens samarbejde, uden at der skal være penge involveret, men det er KL's holdning, at regeringen og Folketinget bør kigge på at sætte nye rammer og måske også nye midler i spil, for at den her jordombytning skal kunne lykkes, siger Lars Kaalund, chefkonsulent i Kontoret for Teknik og Miljø.

Skaber sammenhæng

I Jammerbugt har man set fragmenteringen af landbruget på tæt hold. Derfor gav det god mening at deltage i forsøgene med Det åbne landskab, hvis man spørger formanden i Teknik- og Miljøudvalget, Jens Christian Golding (S).

Det er ikke en beslutning, kommunen har fortrudt. Der er kommet mindre trafik omkring nogle gårde og marker, hvor landmændene har byttet sig til marker opad deres gårde. Kommunen har også købt sig til arealer med klitter, som man nu vil åbne til gavn for naturen, borgere og turismen.

Det havde næppe været muligt, hvis ikke Realdania

Det åbne landskab som dobbelt ressource

Det åbne landskab som dobbelt ressource er en del af et større Realdania projekt. Det hedder Collective Impact – eller kollektiv effekt – og er en arbejdsform, der stammer fra USA og nu bruges over hele verden.

Små og store fonde, FN, NGO'er, stater og offentlige organisationer anvender arbejdsformen til at samle forskellige parter om at løse store udfordringer: For eksempel til at knække dårlige uddannelseskurver, mindske fedme blandt børn eller løse store forureningsudfordringer.

Man arbejder ud fra fem principper for at kunne skabe de forandringer:

1. Fælles agenda og konkrete mål, som er målbare, og som alle parterne arbejder aktivt sammen om at nå.
2. Fælles målemetoder, som alle parter skal bakke op om.
3. Forpligtende aktiviteter, som bidrager til at nå det fælles mål.
4. Hyppig og åben kommunikation, som bygger på tillid og videndeling.
5. Fælles sekretariat, som sætter retning for arbejdet sammen med parterne, faciliterer processen og sikrer læring og evaluering gennem hele samarbejdet.

Kilde: collectiveimpact.dk

havde doneret en jordpulje til opkøb af land, mener udvalgsformanden. Han håber, det er noget, staten vil sætte penge af til i fremtiden.

- Debatten om, hvorvidt landbruget er nogle skurke og alle andre nogle helte, flader fuldstændig ud med denne form for samarbejde. Vi fik alle til at lytte til hinanden og

kom rent faktisk frem til de løsninger, vi gerne ville have. Vi har fået skabt bedre rammevilkår for landmænd, og vi har fået flere lokale borgere involveret i spørgsmålet om, hvordan vi skaber en god og sammenhængende natur, fortæller Jens Christian Golding.

Affaldsselskab brød udbudsreglerne i otte år

Købte ulovligt ind for 121 mio. kr.

Et af Danmarks største kommunalt ejede affaldsselskaber har i årevis givet store millionordrer til private firmaer i strid med udbudsreglerne. Ekspertter taler om ledelsessvigt, mens direktøren efter kommunen.dk's afdækning nu vil endevende alle selskabets indkøbsaftaler.

KOMMUNEN
undersøger

Af Jens Holm
jens@kommunen.dk

Af Tobias Hansen Bødker
tobias@kommunen.dk

Amager Ressource Center, der er et af Danmarks største kommunalt ejede affaldsselskaber, har i årevis indgået store millionkontrakter med private leverandører i strid med lovgivningen.

Det vurderer seks eksperter i udbudsret på baggrund af dokumenter, som kommunen.dk har fået aktindsigt i.

Siden 2010 har selskabet sendt en række opgaver for i alt 121,3 mio. kr. direkte videre til tre private virksomheder, på trods af at opgaverne ifølge loven burde have været sendt i offentligt udbud.

- Det tyder på, at der ikke har været helt styr på eller lyst til at overholde udbudsreglerne. Det er den største og

mest markante overtrædelse af reglerne, når man ikke udbyder opgaverne. Det er selvfølgelig problematisk, siger Michael Steinicke, jura-professor med speciale i udbudsret ved Juridisk Institut, Aarhus Universitet, der har gennemgået materialet.

Amager Ressource Center forklarede i første omgang til kommunen.dk, at det blot var én enkelt af kontrakterne, som var ulovlig - den mindste aftale til samlet 11,7 mio. kr. Men på baggrund af eksperternes vurdering erkender selskabet nu, at alle tre millionkontrakter blev indgået i strid med reglerne.

Selskabets øverste direktør, Dan Fredskov, påtager sig det fulde ansvar for de ulovlige ordrer og har efter kommunen.dk's afdækning iværksat en intern undersøgelse af hele selskabets "aktuelle indkøbsportefølje".

"Det skriger til himlen"

En af de ulovlige ordrer er blevet tildelt virksomheden Calderys Danmark A/S, som i

"Der burde have været en alarmklokke, der ringede hos ledelsen."

Steen Jensen, selvstændig rådgiver i offentlige udbud

"Det er jo langt over, hvad man kan påstå er forglemmelser og detaljer. Det virker systematisk."

Janne Kristine Laursen, advokat med speciale i udbudsret hos Dejure

ARC's oprindelige forklaring om service leveret af Lindpro A/S

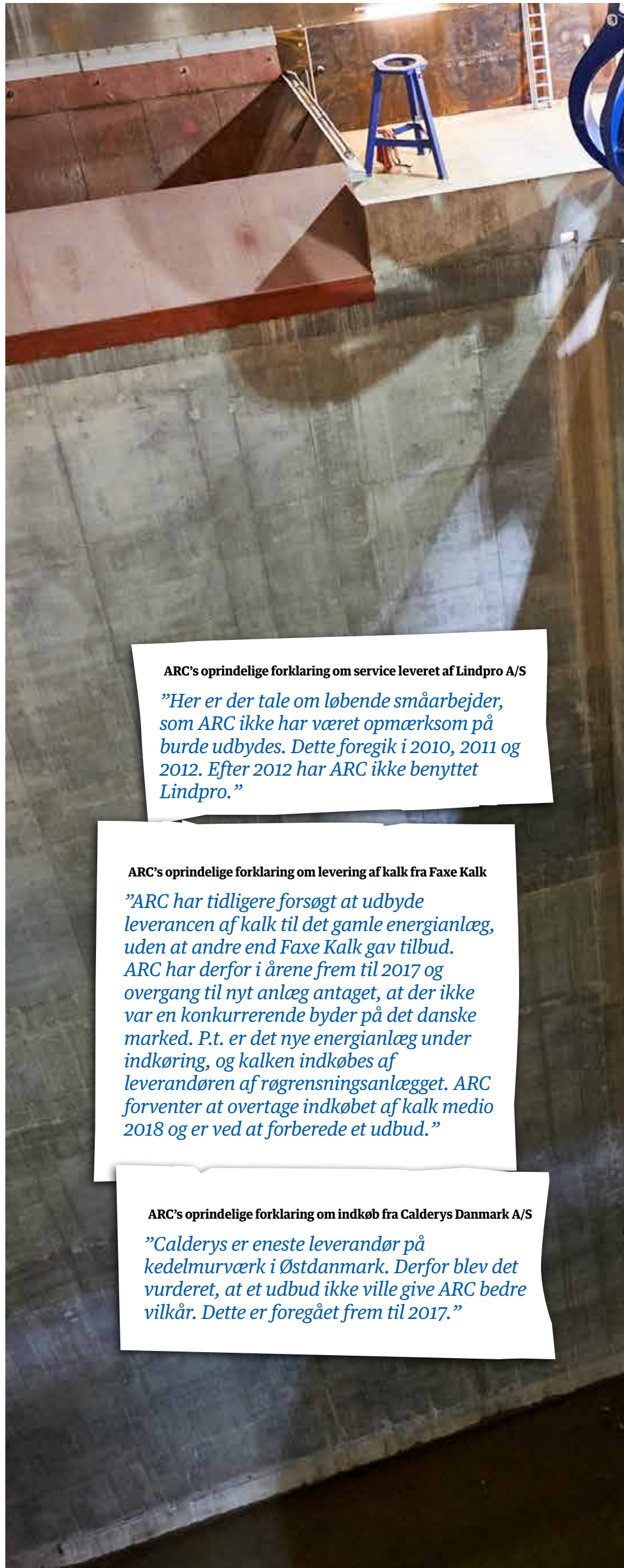
"Her er der tale om løbende småarbejder, som ARC ikke har været opmærksom på burde udbydes. Dette foregik i 2010, 2011 og 2012. Efter 2012 har ARC ikke benyttet Lindpro."

ARC's oprindelige forklaring om levering af kalk fra Faxe Kalk

"ARC har tidligere forsøgt at udbyde leverancen af kalk til det gamle energianlæg, uden at andre end Faxe Kalk gav tilbud. ARC har derfor i årene frem til 2017 og overgang til nyt anlæg antaget, at der ikke var en konkurrerende byder på det danske marked. P.t. er det nye energianlæg under indkøring, og kalken indkøbes af leverandøren af røgrensningsanlægget. ARC forventer at overtage indkøbet af kalk medio 2018 og er ved at forberede et udbud."

ARC's oprindelige forklaring om indkøb fra Calderys Danmark A/S

"Calderys er eneste leverandør på kedelmurværk i Østdanmark. Derfor blev det vurderet, at et udbud ikke ville give ARC bedre vilkår. Dette er foregået frem til 2017."

Amager Ressource Center har indkøbt kalk, kedelmurværk og servicearbejde for i alt 121 millioner kroner uden at sende opgaverne i udbud.

Foto: Amager Ressource Center

Amager Ressource Centers millionomsætning uden udbud (kr.)

	Calderys Danmark A/S	Faxe Kalk	Lindpro A/S
2010	8.686.440	7.821.941	10.022.801
2011	6.011.208	9.626.013	1.674.364
2012	9.699.582	7.482.469	40.406
2013	6.983.594	5.871.951	
2014	9.034.270	5.967.789	
2015	6.027.219	6.469.233	
2016	4.106.675	8.283.204	
2017	4.821.974	2.736.900	
Udgifter 2010-2017	55.370.962	54.259.500	11.737.571

perioden 2010- 2017 har modtaget i alt 55,4 mio. kr. for “løbende arbejde” på et affaldsanlæg.

Ifølge selskabet blev opgaven ikke sendt i udbud, fordi “Calderys er eneste leverandør på kedelmurværk i Østdanmark”.

“Derfor blev det vurderet, at et udbud ikke ville give ARC bedre vilkår. Dette er foregået frem til 2017,” lød det i Amager Ressource Centers oprindelige svar til kommunen.dk.

Men den forklaring “skriger til himlen”, vurderer Steen Jensen, ekspert i udbudsret og selvstændig rådgiver i offentlige udbud hos Steen-jensen.com.

- Det er en klar overtrædelse af udbudsloven. Der burde have været en alarmklokke, der ringede hos ledelsen, når man køber ind for beløb langt, langt over tærskelværdierne i både udbudsloven og forsyningsdirektivet, siger Steen Jensen, der betegner det ulovlige indkøb som “et ledelsessvigt”.

Han bakkes op af Cecilie Fanø Petersen, adjunkt ved Copenhagen Business Center (CBS), der henviser til, at det er klart i strid med reglerne kun at lede efter leverandører i én landsdel, “Østdanmark”.

- Den holder simpelthen bare ikke. ARC har misforstået hele baggrunden for

”Den holder simpelthen bare ikke. ARC har misforstået hele baggrunden for udbudsreglerne.”

Cecilie Fanø Petersen, adjunkt ved Copenhagen Business Center (CBS)

udbudsreglerne - uanset, om det er EU-udbudsreglerne eller national lovgivning. Det er netop ikke meningen, at man kun skal kigge på sit eget lille lokalområde og sige, at vi finder en lokal leverandør indenfor en lille radius, vurderer hun.

Diskrimination

En indkøbsoversigt over selskabets 10 største leverandører i årene 2010-2017, som kommunen.dk har fået aktindsigt i, viser, at Amager Ressource Center allerede det første år overskred de udbudspligtige tærskelværdier med over det dobbelte ved indkøbene hos Calderys Danmark A/S.

I 2010 handlede selskabet for ca. 8,7 mio. kr. hos virksomheden - selvom grænsen for, hvornår et forsynings-selskab skal udbyde den slags opgaver, lyder på 3,6 mio. kr.

Selskabets organisering

► Amager Ressource Center har omkring 200 medarbejdere ansat.

► Selskabets direktion består af konstitueret direktør Dan Fredskov, der overtog direktørposten efter Ulla Röttger, som forlod jobbet i april 2017 efter intern uro og et opgør i bestyrelsen.

► Herudover består direktionen af en række chefer i Direktionssekretariatet, HR- og administrationssekretariatet samt Økonomi og Ressource.

► Ifølge selskabets vedtægter har direktøren “det administrative ansvar” og ansvaret for virksomhedens daglige drift “under iagttagelse af gældende lovgivning”.

Alligevel fortsatte selskabet med at købe ind hos Calderys Danmark A/S, der i alle de efterfølgende år også modtog ordrer langt over tærskelværdien.

Alle seks eksperter i udbudsret, som har fået forelagt materialet, vurderer, at der er tale om ulovlige indkøb.

- Det er jo intentionen, at vi skal åbne for tilbudsgivere fra Portugal eller Grækenland. Bare at holde det til en del af Danmark er jo i sig selv diskrimination af værste skuffe. Det vil man aldrig tillade, siger juraprofessor Michael Steinicke.

Derudover er det alvorligt, at Amager Ressource Center ikke ved, om selskabet har fået den bedste pris.

- Det er et kæmpe samfundsproblem, at skatteborgerne ikke får det optimale for skattekrone, fordi det gør man ikke, når man køber ind uden udbud. Når det ikke har været konkurrenceudsat, er man ikke sikker på, at man har fået den bedste pris og kvalitet, siger selvstændig udbudsrådgiver Steen Jensen.

Pligt til at udbyde

Et andet sted i Østdanmark, hvor en privat leverandør har fået store millionkontrakter uden et offentligt udbud, er i Faxe. Her har virksomheden Faxe Kalk i årevis været Amager Ressource Centers faste leverandør af kalk.

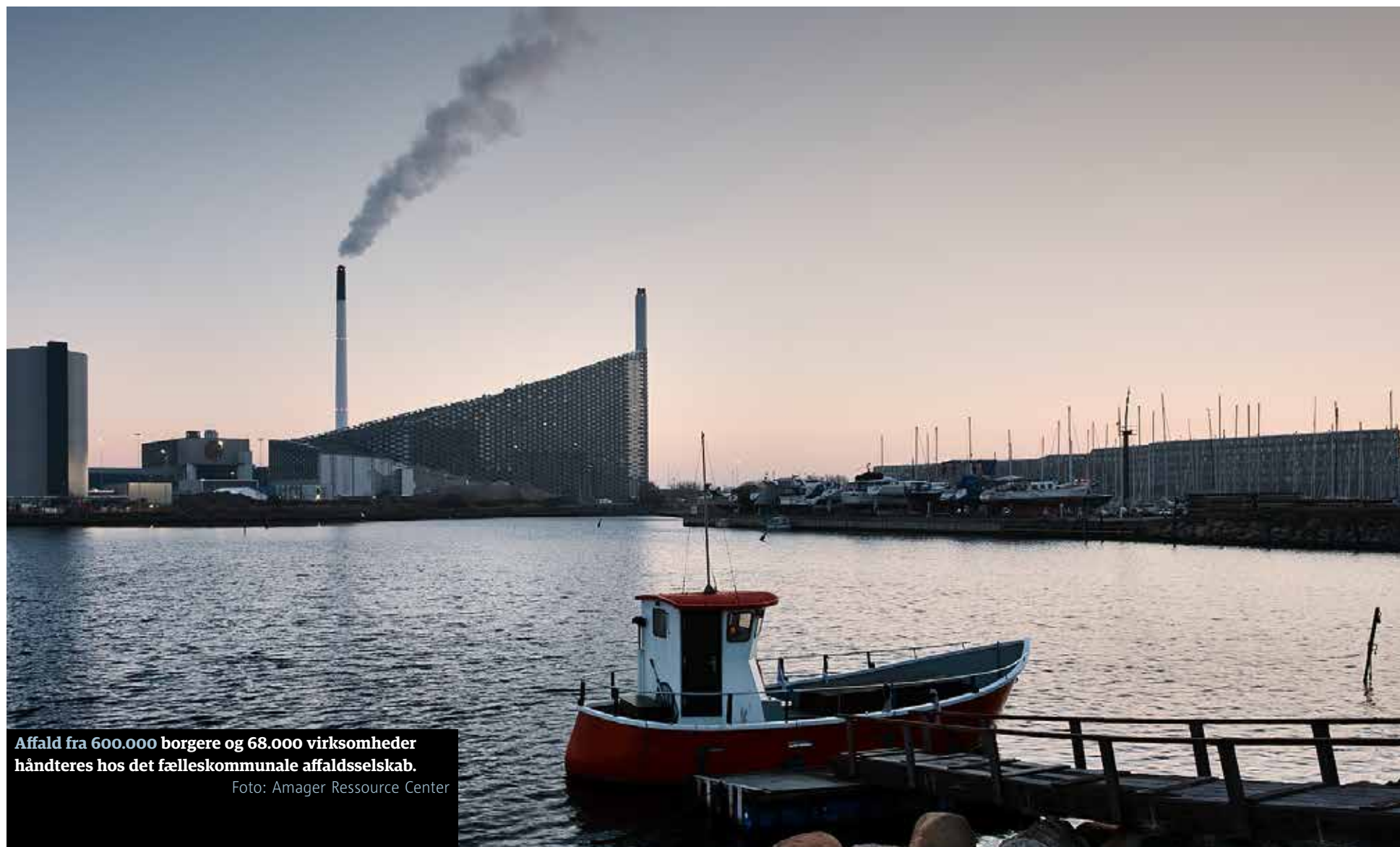
Ifølge det kommunalt ejede selskab har man tidligere “forsøgt at udbyde leverancen af kalk” til selskabets gamle energianlæg, “uden at andre end Faxe Kalk gav tilbud”.

Derfor, lyder forklaringen, har Amager Ressource Center i årene 2010-2017 “antaget, at der ikke var en konkurrerende byder på det danske marked” udover Faxe Kalk.

Alene siden 2010 har Faxe

» Fortsættes på næste side

Kilde: Amager Ressource Center

Affald fra 600.000 borgere og 68.000 virksomheder håndteres hos det fælleskommunale affaldsselskab.

Foto: Amager Ressource Center

« Fortsat fra forrige side

Kalk fået ca. 54,3 mio. kr. - også her har beløbene oversteg tærskelværdierne hvert år til og med 2016 - i strid med reglerne, vurderer de seks eksperter.

- Det lyder lidt, som om man ikke ønsker at prøve, fordi der var engang, hvor det ikke gav et resultat. Den holder ikke. Det kan man ikke sige. Der har man pligt til at vurdere, om der er en udbudspligt, som det er tilfældet her, siger juraprofessor Michael Steinicke.

Overtrædelsen bliver endnu mere alvorlig af, at der endnu engang er tale om en direkte tildeling uden om reglerne, vurderer Jacob Georg Naur, advokat og rådgiver med speciale i udbudsret hos Høj Advokater.

- De værste overtrædelser er den ulovlige, direkte tildeling, som der er tale om her. Dem er der typisk ingen, der klager over - sjovt nok - fordi ingen får kendskab til dem. Det er kerneproblemet, fordi langt de fleste overtrædelser af denne slags derfor får lov til at flyve under radaren, siger Jacob Georg Naur.

"Kan ikke undskyldes"

En tredje opgave, der ubemærket er fløjet under radaren hos Amager Ressource Center, er kontrakter til 11,7 mio. kr. for "løbende småarbejder", som er blevet givet direkte - uden udbud - til virksomheden Lindpro A/S i årene 2010-2012.

I forbindelse med kommunen.dk's anmodninger om

aktindsigt gik det dog op for selskabet, at el-service-opgaverne burde have været sendt i et udbud.

"Her er der tale om løbende småarbejder, som ARC ikke har været opmærksom på burde udbydes. Dette foregik i 2010, 2011 og 2012. Efter 2012 har ARC ikke benyttet Lindpro," skriver Amager Ressource Center.

Flere eksperter undrer sig over, hvorfor selskabet ikke selv har været opmærksom på, at udbudsloven er blevet overtrådt år efter år.

- Det er igen langt, langt over tærskelværdien. Så den her er meget enkel, siger Steen Jensen, der mener, at der er tale om et ledelsesansvar.

Den samme vurdering lyder fra Ole Helby Petersen, professor ved Institut for Samfundsvidenskab, Roskilde Universitet, der forsker i offentligt-privat samarbejde:

- Som offentlig myndighed kan man ikke undskylde sig med, at man ikke var opmærksom på reglerne, eller at opgaverne kom løbende. Der er man forpligtet til at kende til reglerne - og overholde dem.

Et klart ledelsesproblem

De eksperter, der har gennemgået materialet, mener, at Amager Ressource Center burde have opdaget, at selskabet har brudt loven. De henviser til, at det er foregået over en længere årrække, samt at der er tale om tre af selskabets ti største leverandører siden 2010.

- Det er fuldstændig vanvit-

Amager Ressource Center

► Det fælleskommunale affaldsselskab Amager Ressource Center (ARC) er et interessentskab, der er 100 procent ejet af de fem hovedstadskommuner Dragør, Frederiksberg, Hvidovre, Tårnby og København.

► Selskabet håndterer affaldet for 600.000 borgere og 68.000 virksomheder i Københavnsområdet og omfatter blandt andet Amager Bakke, der er et milliardprojekt designet af den danske arkitekt Bjarke Ingels.

tigt, at de ikke har styr på, at de ikke må det her. Deres begrundelser holder ingen steder. Det er noget vrøvl simpelthen. De har ikke engang gjort sig umage med at bortforklare overtrædelserne, siger advokat Jacob Georg Naur, der betegner det samlede beløb på 121,3 mio. kr. som "noget af det groveste", han har set.

Ifølge eksperterne burde Amager Ressource Center eksempelvis i forbindelse med budgetlægninger være blevet opmærksom på problemerne. Derfor ligger ansvaret hos ledelsen, vurderer de.

- Det er jo langt over, hvad man kan påstå er forglemmelser og detaljer. Det virker systematisk, eller om ikke andet har man i hvert fald slet ikke holdt sig bevidst om, hvilken kontekst man arbejder indenfor som offentligt selskab, siger Janne Kristine Laursen, advokat med speciale i udbudsret hos Dejure.

- De her indkøb er så store, at det ikke bare har været en eller anden sagsbehandler,

som selv har håndteret det. Derfor er det helt klart et ledelsesproblem, siger hun.

Selvstændig rådgiver i offentlige udbud Steen Jensen kalder Amager Ressource Centers ulovlige millionkontrakter "en udbudsskandale".

- Problemet er, at ledelsen tydeligvis lader stå til. Man må jo antage, at man har en ansvarlig ledelse, der har viden om, at offentlige indkøb under visse betingelser skal udbydes, og derfor undrer det mig fantastisk meget, at der ikke sidder en i ledelsen, som siger, at "de opgaver med de store beløb skal konkurrenceudsættes". Det er det, de bliver betalt for: at styre en offentlig virksomhed, som overholder reglerne, siger han.

Direktør tager ansvaret

Efter at kommunen.dk har forelagt eksperternes vurdering for Amager Ressource Center, erkender selskabet nu, at alle tre millionopgaver burde have været sendt i udbud.

kommunen.dk har ad flere

► Bestyrelsen består af fem byrådsmedlemmer og en borgmester fra ejerkommunerne samt en medarbejderrepræsentant.

► Ifølge selskabets officielle værdier vil Amager Ressource Center "være fremtidens værdiskabende forvalter af affaldets ressourcer" og "bidrage til et bedre miljø og klima" med "afsæt i kreative og videnbaserede løsninger".

Kilde: Amager Ressource Center

omgange forsøgt at få direktør Dan Fredskov til at stille op til et interview. Det har direktøren afvist.

Han oplyser dog i et skriftligt svar, at ledelsen er enig i, at selskabet "har begået fejl i de vurderinger, der lå til grund for beslutninger om ikke at udbyde de nævnte indkøb."

- ARC har i de seneste år haft skærpet opmærksomhed på udbudsreglerne og overholdelsen af disse. Dette netop for at undgå fejl som disse. Det er dog ikke en undskyldning for de fejl, der er begået tidligere, og som jeg beklager, lyder det fra direktøren.

Flere af eksperterne vurderer på baggrund af beløbenes størrelser, at ansvaret også kan placeres hos selskabets bestyrelse, der består af fem byrådsmedlemmer og en enkelt borgmester fra de fem ejerkommuner. Det afviser direktøren dog.

- Ansvaret ligger alene hos direktionen og i sidste ende direktøren, skriver direktør Dan Fredskov.

Intern undersøgelse

Ifølge direktøren er det samlede beløb på 121,3 mio. kr. "isoleret set mange penge", men han mener dog, at beløbet skal ses "i relation til, at ARC's indkøb i 2017 samlet udgjorde godt 452 mio. kr."

Dan Fredskov og resten af direktionen har dog allerede iværksat initiativer, der skal hjælpe selskabet med at overholde udbudsloven.

- Vi har i 2016 ændret vores interne organisering og har etableret en mere centraliseret og professionaliseret indkøbsfunktion. Der er etableret IT-systemer, der skal hjælpe os med at holde styr på de mange kontrakter, skriver direktøren i sit svar.

Men på trods af nye IT-systemer og omorganisering i 2016 er to af de tre ulovlige ordrer fortsat i 2017, viser aktindsigten. Alene i 2017 er kontrakterne med Calderys Danmark A/S og Faxø Kalk løbet op i samlet mere end 7,5 mio. kr.

Hele selskabets leverandørkæde skal nu endevendes, fortæller direktøren.

- For en sikkerheds skyld har jeg imidlertid igangsat en intern undersøgelse af, om der i vores aktuelle indkøbsportefølje skulle være andre eksempler på indkøb, der skulle have været sendt i EU-udbud.

Selskabets tidligere direktør, Ulla Röttger, der forlod jobbet i april sidste år, har ikke ønsket at kommentere oplysningerne. Hun henviser i stedet til direktør Dan Fredskov.

104.402
var den samlede pris, da seks personer fra
direktionen holdt konference med
overnatning på hotel- og conferencecenter
Rungstedgaard ved kysten på Strandvejen i
Rungsted.

Direktionen og bestyrelsen har jævnligt afholdt seminarer udenfor huset, blandt andet her på Rungstedgaard.

Foto: Arne Magnussen / Scanpix Ritzau

Roadtrip i Frankrig, chefseminar på slottet og vin for 228.000 kroner på forbrugernes regning

Et af Danmarks største kommunalt ejede affaldsselskaber, Amager Ressource Center, har i årevis dækket udgifter på kant med reglerne.

o forsyning

Af Tobias Hansen Bødker
tobias@kommunen.dk

De smalle brostensbelagte gader og snoede bjergveje får den franske landsby Olargues til at fremstå, som lå den gemt i en labyrint. Kun floden, bjergene og de hundredvis af omkringliggende træer

omkranser den lille middelalderby.

En sommerdag i 2012 er seks chefer fra det kommunalt ejede affaldsselskab Amager Ressource Center taget til landsbyen efter en overnatning i Marseille og et besøg hos et fransk affaldsselskab.

I bedste roadtrip-stil er de

kommunale forbrændingsanlægschefer kørt i en lejet bil fra Marseille gennem det franske landskab og 283 kilometer videre til Olargues, hvor de skal holde et internt direktionsseminar.

Her skal de overnatte i to nætter på det danskejede Fleurs de Olarques-hotel, hvor der fra hotellets private strand ved floden er udsigt til byens berømte klokketårn og den flere hundrede år gamle Pont du Diable-bro - 'Djævelens bro'.

De kommende to dage er der skiftevis frokost, middag og strategidrøftelse mellem de danske forsyningsfolk på hotellet. Rejseprogrammet viser ikke, hvad tidsplanen

er, eller hvad "strategidrøftelse" indebærer.

Da de seks chefer efter to dage i Olargues sætter sig ind i den lejede bil, der har bragt dem til den franske landsby, kører bilen videre sydpå, selvom deltagerne egentlig har en returbillet fra Marseille mod København.

Flybilletten er "en fiktiv hjemrejse", som det fremgår af en intern mail, hvori der står, at det er den billigste løsning.

Bilen kører 328 kilometer videre over den spanske grænse og til Barcelona i Spanien. Her skal cheferne krydse det sidste punkt på programmet af, inden de rejser med et fly tilbage mod

København: sightseeing i den spanske storby.

Større milliardunderskud

Rejsen til Frankrig og Spanien endte med en pris på 54.109 kroner svarende til 9.018 kroner per deltager og er et eksempel på, hvad det kommunalt ejede selskab, der er ejet af de fem hovedstads-kommuner Dragør, Frederiksberg, Hvidovre, Tårnby og København, har brugt penge på de senere år.

En gennemgang af selskabets udgifter, som kommunen.dk har foretaget, viser, at samtidig med, at Amager Ressource Center de seneste år har kæmpet med et større milliardunderskud, er der

brugt store beløb på udlandsrejser, indkøb af mere end 1.400 flasker vin, dyre bestyrelsesseminarer og julefrokoster med kuvertpriser langt over det tilladte.

Siden 2011 har ledelsen i selskabet, der står for at håndtere affaldet for 600.000 borgere og 68.000 virksomheder i Københavnsområdet, brugt mere end 2,4 mio. kroner på rejser, julefrokoster, vin og lederseminarer på danske slotte og godser.

Sten Bønsing, professor i forvaltningsret ved Juridisk Institut, Aalborg Universitet, har gennemgået en del af

» Fortsættes på næste side

« **Fortsat fra forrige side**

materialet. Han peger på flere problematiske forhold og forklarer, at et selskab som Amager Ressource Center - der er et såkaldt interessentskab, som er 100 procent kommunalt ejet - er underlagt forvaltningsloven.

Derfor skal selskabet holde sig indenfor de samme regler, der gælder for kommunerne, og det betyder blandt andet, at udlandsrejser skal have et stort nok fagligt indhold til, at udgifterne kan forsvares. Ifølge Sten Bønsing er rejsen til Frankrig og Spanien i 2012 grænsende til et personalegode.

- Man kan kun bruge penge på sådan nogle rejser, hvis det er klart væsentligt tjenstligt begrundet. Der må kun være meget små elementer i rejsen, som er private eller af anden grund ikke vil være tjenstligt begrundet, fordi man skal kunne dokumentere, at det er nødvendigt at tage til udlandet, siger Sten Bønsing.

Flere rejser

I bilagsmaterialet, som kommunen.dk har fået aktindsigt

i, er der flere eksempler på udlandsrejser til destinationer som England, Libanon, USA, Norge, Sverige og Kina.

Året efter turen til Frankrig og Spanien - i februar 2013 - rejste selskabets bestyrelse eksempelvis til Barcelona på en tre dage lang rejse, der i alt kostede 115.994 kroner svarende til 8.922 kroner per deltager.

Og da direktionen i september 2014 rejste to dage til den franske by Lyon, var det med overnatning på det femstjernede Sofitel Luxury Hotels. Et par måneder senere rejste den daværende direktør, Ulla Röttger, fem dage til Beijing i Kina, hvor overnatningen igen fandt sted på et femstjernet hotel. Rejsen for direktøren kostede selskabet 20.383 kroner.

Et par år senere, i januar 2016, rejste direktøren tre dage til London, Dublin og Edinburgh sammen med fem ledende medarbejdere. Studieturen havde temaet "importaffald" og kostede 128.412 kroner svarende til en deltagerpris på 18.344 kroner.

En forlist redningsplan

Ulla Röttger fratrådte sin stilling som direktør sidste år

efter manglende opbakning i bestyrelsen.

Det skete i kølvandet på omfattende problemer med milliardprojektet Amager Bakke - et nyt forbrændingsanlæg tegnet af det New York-baserede arkitektfirma BIG med danske Bjarke Ingels i spidsen.

Projektet har haft så store økonomiske problemer, at ejerkredsen har været nødt til at lave en økonomisk redningsplan på grund af faldende affaldsmængder og lave elpriser, der ifølge Finans var på vej til at skabe et tab på 1,9 mia. kroner i 2016.

Samtidig har det vist sig, at det nye anlæg har en så stor kapacitet, at selskabet ifølge Finans planlagde at importere 100.000 ton britisk affald og 45.000 ton husholdningsaffald fra det kommunalt ejede Vestforbrænding for at kunne udnytte anlæget. Det blev dog i sidste ende opgivet.

Ulla Röttger har ikke ønsket at kommentere udgifterne, men henviser i stedet til den nuværende direktør Dan Fredskov. Han har ikke ønsket at stille op til et interview.

Pris over det tilladte

En fast tradition hos Amager Ressource Center har de seneste år været en årlig julefrokost for medarbejderne. I bunken af bilag, som kommunen.dk har fået aktindsigt i, er der flere eksempler på, at festerne har været med underholdning, fri bar og kuvertpriser langt over 1.000 kroner.

Eksempelvis lød deltagerprisen på 1.627 kroner, da Amager Ressource Center i december 2015 holdt julefrokost for 132 medarbejdere i Mogens Dahl Koncertsal. Festen kostede samlet 214.878 kroner. Året efter lød deltagerprisen på 1.239 kroner.

Men "det er ikke normalt, at man afholder penge af den størrelsesorden til julefrokoster", vurderer Bent Greve, professor i samfundsvidenskab, Roskilde Universitet.

- Det ligger simpelthen udenfor, hvad man normalt gør i det offentlige. Det er en intern begivenhed og ikke en begivenhed, der fremmer virksomhedens interesser. Det kan måske være medarbejderpleje, men der er ikke tradition for, at man bruger så mange penge på den slags,

siger Bent Greve.

I retssagen mod den tidligere borgmester i den daværende Farum Kommune, Peter Brixtofte, fastslog domstolene, at middage i det offentlige med et tjenstligt formål som hovedregel højst må koste 1.000 kroner per person.

Ved særlige lejligheder - f.eks. hvis Dronningen kommer på besøg - kan kuvertprisen overstige 1.000 kroner, forklarer professor Sten Bønsing fra Aalborg Universitet. Men ved interne arrangementer som julefrokoster er grænsen lavere.

- Det er en overskridelse af reglerne. Tømmelfingerreglen om kuvertpriser på 1.000 kr. er i forvejen højt sat, så det her lyder meget højt, siger Sten Bønsing.

I alt har selskabet i årene 2011-2016 brugt 978.984 kroner på seks julefrokoster. Deltagerpriserne i 2011, 2012, 2015 og 2016 har alle oversteg 1.000 kroner. Det er ikke muligt at udregne deltagerpriserne for festerne i 2013 og 2014, fordi selskabet ikke kan oplyse deltagerantallet for de to fester.

Der findes hverken deltagerlister eller oplysninger på

fakturaerne, der viser deltagerantallet for julefrokosterne. Selskabets sekretariatschef Peter Roulund skriver i et svar, at "det kan oplyses, at deltagerantallet som regel ligger på omkring 110-130 personer."

Også det er problematisk, vurderer de to professorer.

- Der er sådan set et krav om, at man skal kunne dokumentere, hvor mange der har deltaget, for ellers er det ikke muligt at kontrollere, om reglerne er overholdt, siger Sten Bønsing.

I 2014 kostede julefrokosten 212.315 kroner. Dermed ville deltagerprisen have været 1.633 kroner per person, hvis der har deltaget 130 personer, som selskabet betegner som det sædvanlige antal.

- Det er ikke i overensstemmelse med reglerne, at man bruger den slags beløb på julefrokoster. Selvfølgelig skal de også kunne svare på, hvem der har været med, for hvis man ikke ved, hvem der har deltaget, ved man sådan set heller ikke, om det har været afholdt med et fornuftigt formål, siger Bent Greve.

Et køb af 1.424 flasker vin

Det er ikke kun til julefrokoster

1.627

Sådan lød deltagerprisen, da Amager Ressource Center i december 2015 holdt julefrokost for 132 medarbejdere i Mogens Dahl Koncertsal

Mogens Dahl Koncertsal udgjorde i 2015 rammen om ARC's årlige julefrokost.

Foto: Erik Refner / Scanpix Ritzau

"Det ligger simpelthen udenfor, hvad man normalt gør i det offentlige. Det er en intern begivenhed og ikke en begivenhed, der fremmer virksomhedens interesser. Det kan måske være medarbejderpleje, men der er ikke tradition for, at man bruger så mange penge på den slags."

Bent Greve (professor i samfundsvidenskab, Roskilde Universitet) om ARC's årlige julefrokost for medarbejderne

36.435

Så meget kostede det i kroner og øre, da 12 bestyrelsesmedlemmer overnattede på Bernstorff Slot til et seminar i november 2011.

Det er OK at holde seminarer som her på Bernstorff Slot, men der er grænser for, hvor dyrt man må gøre det, siger lektor i forvaltningsret Frederik Waage.

Foto: Liselotte Sabroe / Ritzau Scanpix

"Vi har som mange andre virksomheder god erfaring med at tage ud af de vante omgivelser for at lade os inspirere, diskutere og udvikle den virksomhed, vi har ansvaret for. Der er altid et intensivt fagligt program på dagene."

Dan Fredskov, direktør ARC

ster, at forbrugerne i hovedstadsområdet har betalt for indkøb af vin hos Amager Ressource Center.

I den samme periode har selskabet indkøbt mindst 1.424 flasker rødvin og hvidvin til en samlet pris på 228.808 kroner. På en stor del af kvitteringerne står der en leveringsadresse, og ifølge Amager Ressource Center betyder det, at vinen er blevet leveret til en modtager for eksempel "til en fødselsdagsreception".

Herudover skriver selskabet, at vin, der er leveret direkte til selskabets adresse, er brugt "til receptioner og interne arrangementer afholdt af og på ARC i forbindelse med jubilæer/mærkedage for medarbejdere, ligesom der er udleveret vin til aftalt bortgivning i forbindelse med ARCs deltagelse i receptioner/mærkedage hos ARCs eksterne forretningsforbindelser m.m."

Men Amager Ressource Center kan ikke oplyse formå-

let for og modtagerne af de enkelte indkøb, og det er problematisk, forklarer professor i forvaltningsret Sten Bønsing.

- Man skal kunne redegøre for hvert enkelt indkøb, for ellers er det ikke muligt at finde ud af, om reglerne er overholdt. Man skal sådan set kunne dokumentere, at der er indkøbt til de rigtige og lovlige formål, så man for eksempel ikke kommer i en situation, hvor personalet for eksempel selv kan tage vin med hjem som et personalegode, eller hvad det ellers måtte være. Man skal sådan set have et system, som sikrer, at man ved, hvad de forskellige vinindkøb er gået til, siger han.

Et sådant system har Amager Ressource Center nu taget i brug. Siden 2017 er selskabet begyndt at registrere indkøb af vin "i receptionen med angivelse af rekvirent og formål."

Et politisk stormvejr

Ledelsen hos Amager Ressource Center holder i hverdagen til på selskabets adresse på Margretheholm ved Refshaleøen. Turen er dog ofte gået videre mod de nordsjællandske godser og slotte, når direktionen og ledelsen har holdt interne seminarer de seneste år.

Siden 2011 har selskabet brugt lidt over 815.000 kroner på direktions- og bestyrelsesseminarer. Ofte har det været med overnatning og udgifter til alkohol i forlæn-

gelse af møder.

Eksempelvis overnattede 12 bestyrelsesmedlemmer på Bernstorff Slot til et seminar i november 2011, hvor de fik velkomstdrinks, cognac, Baileys, øl, chips og slik i restaurantens "slyngelstue" samt en middag, hvortil der blev serveret ni flasker hvidvin og rødvin til 4.480 kroner. Prisen for hele arrangementet løb op i 36.435 kroner.

Året efter kostede det 104.402 kroner, da seks personer fra direktionen holdt konference med overnatning på hotel- og conferencecenter Rungstedgaard ved kysten på Strandvejen i Rungsted. Ifølge bilagene blev der i løbet af opholdet blandt andet bestilt to flasker Paul Dolan-rødvine til 548 kroner per styk, to Pinot Grisvine til 478 kroner stykket og en enkelt flaske muskatvin til 358 kroner til de seks deltagere.

Konferencen skulle oprindeligt have været holdt tidligere, men blev flere gange rykket. I en mail, som kommunen.dk har fået aktindsigt i, skrev selskabets direktionssekretær inden konferencen til en medarbejder hos Rungstedgaard, at hun gerne ville rykke arrangementet:

"Årsagen er, at Amagerforbrænding p.t. (stadigvæk!) er ude i et politisk stormvejr, som betyder, at direktionen er nødt til at koncentrere sig om at løse denne situation og derfor ikke kan forlade virksomheden for at tage på seminar."

Frederik Waage, lektor i forvaltningsret ved Juridisk Institut, Syddansk Universitet, forklarer, at det er indenfor reglerne at bruge penge på udgifter som seminarer og julefrokoster, hvis der er et tjenstligt formål.

- Men der er grænser for, hvor dyrt man kan gøre det. Man vil ikke kunne optræde på samme måde som en privat virksomhed. I sidste ende er der tale om forvaltning af skatteborgernes penge, siger han og tilføjer, at udgifterne derfor skal være "indenfor rimelighedens grænser".

- Nogle af de her eksempler rejser spørgsmålet, om ledelsen i alle tilfælde har handlet i overensstemmelse med formålsvedtægten og princippet om økonomisk forsvarlig forvaltning. At den kommunale virksomhed drives i selskabsform, fritager ikke ledelsen for at optræde sagligt og leve op til almene forvaltningsretlige principper, siger han.

Ud af de vante omgivelser

Selskabets nuværende direktør, Dan Fredskov, der var med til seminaret på Rungstedgaard, skriver i et svar, at der er flere grunde til, at Amager Ressource Center holder to årlige ledelsesseminarer.

- Vi har som mange andre virksomheder god erfaring med at tage ud af de vante omgivelser for at lade os inspirere, diskutere og udvikle den virksomhed, vi har ansvaret for. Der er altid et intensivt fagligt program på dagene, skriver direktøren.

De seneste år har selskabet også holdt seminarer med overnatning og alkohol på bordet.

21.-22. juni 2016 deltog otte personer fra direktionen for eksempel i endnu et seminar på Rungstedgaard i Nordsjælland. I løbet af opholdet blev der købt alkohol for 4.582 kroner, heriblandt 8 flasker vin, 5 øl og 10 rom, til de otte chefer. Ud af den samlede pris på 33.254 kroner lød alene restaurantregningen på 20.566 kroner.

Og i april 2016 holdt bestyrelsen et seminar på Hotel Admiral i København med overnatning, morgenmad og udgifter til både minibar, roomservice og drinks i lobbybaren. Den første aften blev der serveret 4-rettersmiddag med vinmenu, hvortil bestyrelsen købte 7 glas rødvin, 1 glas hvidvin, 6 cognac, 8 rom og to flasker rødvin til i alt 11.414 kroner.

Den samlede pris for seminaret: 50.607 kroner.

Dan Fredskov har i sit svar undladt at svare på kommunen.dk's spørgsmål om den indkøbte alkohol, men skriver i stedet, at det er vigtigt for virksomheden, at direktionen og bestyrelsen kender hinanden godt - "også på et socialt og personligt plan".

- Det gør vi ved også at have en uformel del udover det strengt faglige program, hvor vi spiser en middag sammen. For alle fire seminarer gælder det, at der var et fagligt program dagen efter.

Kommunernes yndlings-

Bestemte typer pesticid dræber bierne. Alligevel købte kommunerne 1,65 ton af et for bier farligt pesticid i perioden 2013 til 2016, viser aktindsigt. Det bliver nu forbudt.

o **boldbane-gift**

Jens Holm
jens@kommunen.dk

Ser du på listen over de pesticid-produkter, som kommunerne har brugt allermest af, finder du navnet Merit Turf øverst.

Det viser en aktindsigt i offentlige pesticidindkøb, som kommunen.dk har indhentet hos Miljøstyrelsen.

Kommunerne spreder blandt andet det populære pesticid på boldbaner i sommermånederne, når det er mest fordelagtigt at slå den invasive og græsrodsædende gåsebillelarve ihjel.

Det aktive stof i Merit Turf hedder imidacloprid, som er en del af pesticid-familien neonicotinid - af fagfolk også kaldt neonics.

En pesticid-familie, som EU-Kommissionen - uden dansk opbakning fra regeringen og DF - i slutningen af april har forbudt brugen af på grund af stoffets skadelige effekt på bier.

Boldbanerne skal holdes pæne

I alt 1,65 ton Merit Turf er blevet indkøbt af kommunerne i perioden 2013 til 2016, viser aktindsigterne. Heraf står Silkeborg Kommune som den absolut største indkøber; her er pesticid-lagerbeholdningen blevet fyldt med godt 1,5 ton.

- Når vi bruger Merit Turf, skyldes det, at Silkeborg er hårdt angrebet af gåsebillelarver, fortæller Silkeborgs kommunikationschef Hans Mogensen i et skriftligt svar til kommunen.dk.

Den irriterende gåsebillelarve konsumerer græsrodderne i boldbanerne og efterlader arealer, der - ifølge kommunerne - ikke er velegnede til boldleg.

- Hvert år angriber larverne mellem 400.000 og 600.000 kvm boldbane. Det er især græsbaner på sandjord, som angribes. Larverne lever af græsrodder, og det får græsset til at dø og efterlader de ellers grønne boldbaner som

rene jordbaner, lyder forklaringen i det skriftlige svar.

Ifølge kommunikationschefen har Silkeborg forsøgt sig med andre pesticider eller biologiske alternativer, men i sidste ende har kommunen måttet opgive for derefter at ty til brug af neonics-produktet igen.

- I 1995 opsatte vi rigtig mange stærekasser ved idrætsanlæggene, og stærene brugte dem. Alligevel oplevede vi lige mange gåsebiller. I 2003 brugte vi et middel, der hedder Dimethoat (pesticid, red.). Vi oplevede næsten ingen virkning. I 2004 og 2005 prøvede vi et biologisk middel, der hedder Baktimus. Vi oplevede ingen virkning, opremser kommunikationschefen.

Selvom Silkeborg Kommune er storforbruger af Merit Turf sammenlignet med andre kommuner, vil kommunen efter det nylige EU-forbud nu til at revidere sit forbrug.

- Med EU-Kommissionens forbud mod at bruge midlet vil vi igen kigge på mulige alternativer, og vi vil blandt andet se på andre kommuners erfaringer og konsultere eksperter på området for ny viden om bekæmpelse af gåsebillelarver, som er et meget stort problem i Silkeborg, skriver Hans Mogensen.

Udover de silkeborgensiske boldbaner er der også - ifølge aktindsigt udleveret af Miljøstyrelsen - brugt Merit Turf i kommunerne Hedensted, Norddjurs og Frederikshavn.

Et andet neonics-produkt, Reglone, er også blevet brugt i Aarhus, dog i en meget lille skala: i alt to kg i 2016, fremgår det af aktindsigterne fra Miljøstyrelsen. Ifølge Aarhus Kommune er produktet udelukkende blevet brugt hos en planteskole til indendørs planteavl.

Avlere: Bi-døden er steget

Hos interesseorganisationen Biavlernes Forening vækker kommunernes forbrug af neonics undren.

- Det er meget overrasken-

Top 5: Kommunernes yndlings-pesticid-produkter.			
Nr.	Produktnavn	Producent	Kg indkøbt
1	Merit Turf	Bayer	1.656 kg
2	Ultima ProFF	Neudorff	1.628 kg
3	Roundup Bio	Monsanto	1.590 kg
4	TopGun	Neudorff	480 kg
5	Glyfonova 450 Plus	Cheminova	346 kg

Kilde: Kommunernes pesticidindkøb i perioden 2013-2016 / Miljøstyrelsen

de, at kommunerne overhovedet bruger det. Jeg kan se, at det særligt er én kommune (Silkeborg, red.), der bruger voldsomt, voldsomt meget neonics. Der spredes skadelige ting, og som kommune burde man spørge sig selv, om det nu virkelig er så vigtigt, at der ikke er mælkebøtter eller skadedyr på de pæne arealer? Er det virkelig nødvendigt at sprøjte, eller er det vigtigere, at vi har en ren natur, som bier og andre insekter kan leve i, spørger foreningens formand Arne T. Henriksen.

Biavlerne og miljøorganisationerne mener, at al brug af neonics er farlig, for uanset hvor lille en mængde man bruger, kan der stadig være pesticid-rester i de planter eller den jord, som bierne besøger.

Hvilken effekt har forbruget af neonics haft på den danske bi-bestand?

- Det er svært at sige direkte, for vi har jo bier, der dør hvert eneste år, og det er der mange grunde til. Hvis det var en traditionel sprøjteskade, så kan man sige, at der var blevet sprøjtet på marken ved siden af, som bierne så har drukket på, og det er det, de er døde af. Det kan man ikke på samme måde sige, når det drejer sig om neonics, som har en anden effekt, siger Arne T. Henriksen, der er formand for interesseorganisationen Biavlernes Forening.

Trods problemerne med at identificere virkningerne af pesticid-forbruget har danske biavlere gennem de senere år oplevet en markant højere bi-død end tidligere.

- Normal dødelighed ligger på 10-13 procent. Men vi har

pesticid er en bi-dræber

Bierne påvirkes også, når kommuner bruger neonics til at bekæmpe skadelige larver på boldbanerne.

Foto: Morten Langkilde / Ritzau Scanpix

Neonics: Nervegiften, der fik dispensation i Danmark

Den 27. april i år vedtog EU et skærpet forbud mod at bruge neonikotinoider – også kaldet neonics - til udendørs brug. Neonics er en nervegift, som blandt andre landmænd bruger til at beskytte deres afgrøder mod skadelige insekter. Men nervegiften skader også bierne, der risikerer at dø af at komme i kontakt med giften.

Seniorforsker Marianne Bruus fra Aarhus Universitet har tidligere udtalt til Ritzau: "Selvom koncentrationen i planterne måske er lav, kommer bierne stadig i kontakt med insektmidlerne. Pesticiderne kan påføre bier store skader på nervesystemet [...] Det kan være alt fra, at de bevæger sig anderledes, til,

at de slet ikke kan bevæge sig og til sidst dør. Det kan også ødelægge deres signaler, så de ikke kan sanse og finde rundt, som de plejer."

EU har tidligere indført forbud mod neonics, men alligevel har danske landmænd typisk fået dispensation af Miljøstyrelsen til at bruge giften til at bejdse deres plantefrø. EU-forbuddet, der træder i kraft om seks måneder, blev vedtaget på baggrund af en stor undersøgelse lavet af EU's forskningsenhed EFSA. Men den danske regering har sammen med DF ønsket at undtage afgrøder som roer, kinakål og kartofler fra forbuddet. Her var Danmark på linje med Tjekkiet og Rumænien. Kilde: Radio24syv og DN.

FOTO: LUIS MIGUEL BUGALLO SÁNCHEZ / WIKIMEDIA

"Der er masser af undersøgelser, der peger på, at det er neonics' skyld. Og det er også årsagen til, at EU træder til og laver det her forbud."

Arne T. Henriksen, der er formand for interesseorganisationen Biavlernes Forening.

oplevet, at dødeligheden har ligget markant højere på omkring 20 procent, hvor hver femte bi-familie døde. Det er klart unormalt, fortæller biavl-formanden og fortsætter:

- Der er masser af undersøgelser, der peger på, at det er neonics' skyld. Og det er også årsagen til, at EU træder til og laver det her forbud.

"Det er utilstadeligt"

Også Danmarks Naturfred-

ningsforening (DN) er overrasket.

- Det er helt utilstadeligt, at kommunerne overhovedet har brugt det, mener Rikke Lundsgaard, seniorrådgiver hos DN, og fortsætter:

- Hvis vi gerne vil have, at landbruget skal opføre sig mere miljøvenligt, så skal der noget mere knofedt til. Jeg kan slet ikke forstå, at kommunerne har brugt det ude på græsplænerne.

Men flere kommuner fortæller, at neonics er det eneste, der virker?

- Så må de jo sætte nogle fuglekasser op; det er jo som oftest ikke eliteidrætsanlæg, det drejer sig om. Så må de sætte nogle fuglekasser op, og så må de få fuglene til at æde larverne. Ellers så må der for helvede bare være et hul i fodboldbanerne, siger Rikke Lundsgaard.

Odense Kommune

I Odense Kommune vil forvaltningen også gerne bruge Merit Turf, men den indstilling blev dog nedstemt politisk.

Her blev det i stedet besluttet, at "byrådet i forbindelse med budget 2019 afsætter de nødvendige midler - 750.000 kr. årligt - til en pesticidfri pleje fremadrettet grundet behov for oprydning, så det

sikres, at byens boldbaner kan anvendes af byens borgere og ikke må lukkes ned grundet skadedyr, der ikke kan bekæmpes," fremgår det af udvalgsrådets referat fra den 20. marts, godt én måned før EU-forbuddet mod neonics.

- Vi spurgte, om vi i særlige tilfælde måtte bruge noget pesticid, der hedder Merit Turf, til bekæmpelse af gåsebillelarver, hvis vi havde et særligt angreb. Det måtte vi ikke, men vi ville så indstille til byrådet, at de afsatte nogle penge til næste års budget til bekæmpelse på anden vis, men det er jo så ikke besluttet endnu, fordi det skal vedtages via budgetforhandlingerne, forklarer Dorthe Nielsen, kontorchef ved fritid- og eliteidræt i Odense Kommune.

Frem mod budgetforhandlingerne vil gåsebillelarven

ikke blive bekæmpet, nu hvor forvaltningen hverken må bruge Merit Turf eller har økonomi til at forsøge sig med andre metoder.

- Man kan egentlig ikke gøre noget, hvis de kommer - så er det bare med at håbe på, at de ikke æder en hel græsplæne, for så skal der lægges en ny. Vi har snakket om at bekæmpe med fugle, men ulempen med fuglene er, at de har forskellige yngletider, fortæller Dorthe Nielsen og fortsætter: - Det vil sige, at når fuglene kommer til gåsebillelarverne, så er det egentlig for sent, og kommer de tidligere, så ødelægger fuglene også græsset, fordi de også piller det op, så det er egentlig ikke den bedste løsning.

Derfor må boldglade odenseanere nu se frem til steder uden græs til sommer.

- De spiser simpelthen græs-

rødderne, og så får du bare nogle tørre græstotter tilbage. Min parkforvalter fortæller, at de særligt kommer, hvor der er lidt fugtig. Men vi har også set angreb på Odense Stadion ved et af hjørnerne af boldbanen. Tidligere har vi eftersået og holdt banerne ude af drift, indtil græsset var kommet i god vækst, siger Dorthe Nielsen.

Rent politisk er beskeden helt klar i Odense Kommune.

- Bæredygtighed koster også nogle penge, og derfor har vi også sagt, at vi betaler det, det koster at bekæmpe uden pesticider. Også på boldbanerne, som ofte er placeret direkte ovenpå drikkevandsressourcer, og derfor er brug af pesticid simpelthen ikke vejen frem. Den tid er forbi, siger Jane Jegind (V), formand for By- og Kulturudvalget i Odense.

800 eller 2.800 kroner per borger

- så meget bruger din kommune på kultur

Der er stor forskel på, hvor mange penge kommunerne bruger på kultur, viser ny statistik. Beløbet er faldet de seneste 10 år.

o kulturforskel

Af Johannes Lange Baunsgaard
johannes@kommunen.dk

Siden finanskrisens bølger slog ind over landet, har kommunernes udgifter til kultur været faldende. Selv efter at politikere og økonomiske eksperter har erklæret, at Danmark er ude af krisen, er forbruget fortsat nedad. Det viser tal fra Danmarks Statistik baseret på kommunernes 2017-regnskaber.

Hvor kommunerne i gennemsnit brugte 1.838 kr. per indbygger i 2008 (i faste priser), var tallet faldet til 1.566 kr. i 2017, hvilket er et fald på 15,6 procent over ni år.

En af de kommuner, der bruger mindst på kultur, er Skanderborg. Den østjyske bykommune, der blandt andet er kendt for Danmarks Smukkeste Festival, brugte 851 kr. per indbygger sidste år.

Det er omkring 2000 kr. mindre end nogle af de kommuner, som har de største udgifter i landet.

Formanden for Skanderborgs Kulturudvalg, Tage Nielsen (R), peger blandt andet på den kommunale udligning som årsag til de lave udgifter.

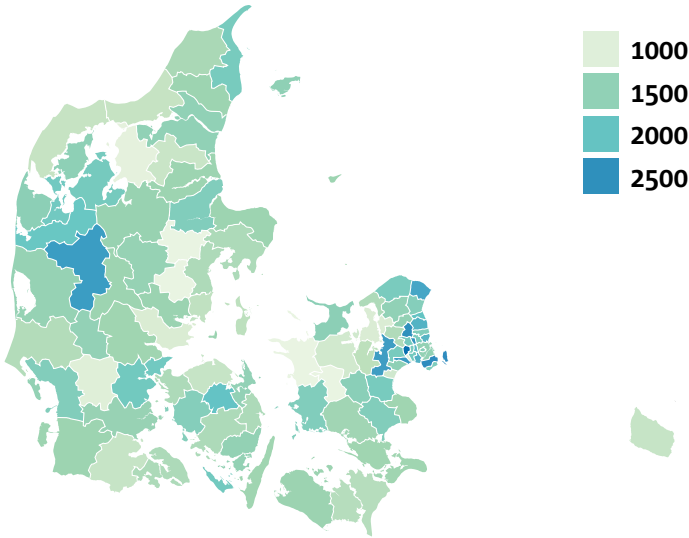
- Vi har ikke mulighed for at bruge flere penge, for vi har

Når kommunernes økonomi er presset, så skal der træffes nogle valg.

Leon Sebbelin (R), formand i KL's Kulturudvalg

Kulturudgifter pr. indbygger

Kommunens nettoudgifter til kultur i 2017 divideret med antallet af indbyggere.

Tallene skal tages med forbehold for, at kommunernes opgørelsesmetoder kan variere, samt at der foretages løbende ændringer til kommunernes kontoplan.

Bund 10

Sorø	808
Kalundborg	833
Skanderborg	851
Favrskov	894
Vesthimmerland	975
Vallensbæk	999
Vejen	1.010
Frederikssund	1.034
Hedensted	1.041
Holbæk	1.085

Top 10

Albertslund	2.873
Tårnby	2.539
Furesø	2.505
Herlev	2.449
Ishøj	2.365
Herning	2.358
Roskilde	2.348
Helsingør	2.268
Hvidovre	2.175
Rudersdal	2.151

”Børnene skal jo i skole, og de ældre skal have en ordentlig service. Det er ‘need to have’, hvor så kulturen bliver mere ‘nice to have’”

Tage Nielsen (R), kulturudvalgsformand i Skanderborg

dem ikke. Jeg er oprørt over, at vi ikke har fået en retfærdig udligningsreform, for der bliver sendt en masse penge til andre kommuner, som vi kunne bruge på at få endnu mere kultur i Skanderborg, siger han.

En nødvendig prioritering

Det er ikke kun udligningen, der trykker. I Skanderborg skal der bygges nye skoler og daginstitutioner, da flere børnefamilier har bosat sig i kommunen. Kombineret med stigende udgifter på ældre- og sundhedsområdet, er det med til at presse kommunens økonomi.

- Det er en nødvendig prioritering af midlerne. Børnene skal jo i skole, og de ældre skal have en ordentlig service. Det er ‘need to have’, hvor så kulturen bliver mere ‘nice to have’, siger Tage Nielsen.

Han er dog hurtig til at påpege, at kulturlivet i Skanderborg ikke lider under de lave udgifter. Der er ikke blevet skåret ned på biblioteker eller museer, mens musiklivet stadig har det godt i Skanderborg. Flere hundrede

skanderborgensere er samtidig gået frivilligt ind i driften af både biografer og kulturhus.

- Jeg tror, at der er meget, som ikke kommer med i statistikkerne, når man kun måler i kroner og ører. Vi er velsignede med engagerede borgere og et stærkt vækstlag, der løfter kulturen i Skanderborg. Det kan ikke læses i tallene. Sagen er den, at vores kommune afleverer penge til kommuner, som så kan opretholde et langt højere serviceniveau på kulturområdet, end vi kan, siger Tage Nielsen.

Ifølge udvalgsformanden vil en mere retfærdig udligning give næsten 100 millioner kroner mere i kommunekassen.

Ikke et kulturelt blodbad

Hos KL oplever man ikke de faldende udgifter som et udtryk for, at kulturen bliver sparet væk ude i kommunerne.

Organisationen kan nikke genkendende til Skanderborgs udfordringer med at afbalancere kernevelfærdsydelser med ting som kultur.

- Når kommunernes økonomi er presset, så skal der træffes nogle valg. I Rebild, hvor jeg sidder i byrådet, har vi i en årrække kørt med en reduktion på en halv procent over hele budgettet. De penge bliver jo ofte målrettet brugt på andre ting end kultur, siger formanden for KL's Kultur-, Erhverv- og Planudvalg, Leon Sebbelin (R).

Han vil ikke svare på, om udligningen har en stor effekt på kulturområdet, men

Albertslund Kommune er den kommune i landet, der giver det største beløb til kultur per indbygger. Afslutning på et udsolgt vinterferiekursus på Billedskolen.

Martin Lehmann / Ritzau Scanpix

”Kultur er en motor i udviklingen af fællesskabet i Albertslund. Der skal være nogle steder, hvor vi kan mødes.”

Steen Christiansen (S), borgmester i Albertslund

mener i stedet, det er værd at se på befolkningsudviklingen. For hvis ikke kommunerne øger udgifterne, vil de rent matematisk falde, når man regner per indbygger.

- Vi er blevet flere mennesker i Danmark, og det kan jo dække over, at faldet i udgifter ikke nødvendigvis er så stort, siger Leon Sebbelin.

I 2008 lå befolkningstallet på 5,47 millioner, og i 2017 var det steget til 5,78, hvilket er en stigning på 5,3 procent.

Kultur giver fællesskab

Albertslund har længe ligget i toppen, når det kommer til udgifter til kulturområdet. I 2017 brugte kommunen 2.873 kr. per indbygger på kunst, musik og andre tiltag.

Det er ifølge borgmester Steen Christiansen (S) en bevidst prioritering fra politisk side. Steder som Badesøen og spillestedet Forbrændingen virker samlende, og det er en investering i kommunen, at Vestegnen har et godt kulturliv.

- Kultur er en motor i udviklingen af fællesskabet i Albertslund. Der skal være nogle steder, hvor vi kan

mødes. Det er jo ikke et mål i sig selv at have høje udgifter. Målet er, at albertslundere føler, der er et stærkt foreningsliv og kulturtilbud til alle aldre og alles smag, siger Steen Christiansen.

Albertslund får 161 mio. kr. i udligning, hvilket giver 14.000 kr. mere per indbygger end landsgennemsnittet.

Til sammenligning får Skanderborg 5.903 kr. mindre end gennemsnittet i udligning.

Hvis ikke Albertslund fik 161 mio. kr. i udligning, ville der så være råd til så høje udgifter på kulturområdet?

- Det er en abstrakt diskussion. Hvis vi stod til at skulle miste penge i udligningen, så ville vi nok skulle budgettere anderledes end i dag. Mit gæt vil være, at det stadig ville være et godt år for kulturlivet i Albertslund, siger Steen Christiansen.

Er du enig med Skanderborg i, at den nuværende kommunale udligning er uretfærdig?

- Nej, det mener jeg bestemt ikke, den er. De har da vist også en meget stor musikfestival i Skanderborg.

kommunen.dk lancerer ny brevkasse målrettet kommunalpolitikere

Det skal være sjovere og lettere at dygtiggøre sig som lokalpolitiker i Danmark. Derfor har kommunen.dk lavet en brevkasse, hvor du kan få gode råd af dine kolleger landet over og dele ud af dine egne erfaringer.

Skriv dig op til nyhedsbrevet i dag på **www.kommunen.dk/dlb** og følg med i den seneste debat på Den Lokalpoltiske Børs.

Brevkassen modereres af Allan Vendelbo, som har været kommunaldirektør i flere kommuner, direktør i SKI og kontorchef i KL og i dag arbejder som konsulent.

Hegnssynsmænd: Sådan bliver kommunerne bedre til at løse nabostridigheder

Kommunerne kan sagtens gøre mere for at sikre forlig i sager om nabokonflikter, mener formanden for Foreningen af Hegnsyn.

Et hegnssyn koster 1.806 kroner. Som hovedregel vil det være den person, der taber sagen, som skal betale. Hvis parterne indgår forlig, bliver udgifterne oftest ligeligt delt.

Asger Ladefoged / Ritzau Scanpix

konflikter

Jens Holm
jens@kommunen.dk

Stridigheder mellem naboer kan være langvarige og stikke dybt. Ikke mindst, når striden handler om hegn.

I Gladsaxe er hegnssynet næsten tre gange bedre end landsgennemsnittet til at løse nabostridighederne.

Tal fra Foreningen af Hegnsyn i Danmark viser, at der i 2016 for 69 kommuner i gennemsnit blev indgået forlig i 28 procent af sagerne. I Gladsaxe er der de seneste knap fire år lavet forlig i 22 ud af 32 hegnssynssager svarende til 68 procent af sagerne.

- Først og fremmest drejer det sig om viljen til at ville et forlig, og jeg kan forstå, at det ikke er alle kommuner, der tilstræber forliget, men at nogle i stedet fokuserer på at få lavet kendelser. Og det fat-ter jeg ikke en pind af, for det er faktisk sådan, at hegnsloven direkte forpligter til, at der forsøges indgået et forlig. I Gladsaxe har vi haft tradition for at bestræbe os på at få indgået forlig, siger Peter Nellesmand, tidligere formand for hegnssynet i Gladsaxe.

Det er ikke i alle kommuner, at det lykkes at lave forlig og

undgå kendelser. I flere kommuner er forligsandelen på 0 procent, viser de seneste tal.

En taber eller to vindere

- De fleste sager opstår, hvis der flytter nye beboere ind i et sølvbryllupskvarter. De nye synes måske, at der skal skiftes et gammelt hegn ud eller vedligeholdes på en anden måde. Og det er her, at uenighederne kan opstå, siger Jens Ernst Nielsen, formand for Foreningen af Hegnsyn i Danmark, og fortsætter:

- Men de store hegnssynssager findes, hvor det drejer sig om dyre grunde med udsigt. Det kan i høj grad skabe nabokonflikter, hvis der er forskellige interesser. Derfor er andelen af hegnssager også så forskellig fra landsdel til landsdel - alt efter demografi. Ligesom i Gladsaxe understreger formanden, at det som udgangspunkt er bedst at sikre sig, at de stridende naboer indgår forlig i sagen.

- Grundlæggende er der jo to vindere ved et forlig, mens der kun er én vinder og samtidig én taber ved en kendelse. Og så skal man jo tænke på, at naboerne har meget svært ved at flytte fra en konflikt, så det er meget afgøren-

de - også for en kommune - at de har et velfungerende hegnssyn, der er godt til at lave sine forlig. Hvis de kan få to vindere ud af det og få folk til at blive gode venner, så de kan leve ordentligt sammen, så er det jo også godt for alle, siger Jens Ernst Nielsen.

Kommuner kan hjælpe med uddannelse

Selvom lovgivningen opfordrer til forlig fremfor kendelser, så oplevede man for år tilbage, at andelen af forlig faldt. Derfor har foreningen de senere år fokuseret meget på netop forligsandelen, og det er lykkedes at få den til at stige, fortæller formanden og fortsætter:

- Der er blevet lagt megen vægt på uddannelse i konfliktmægling. I gamle dage var konfliktmægling noget, som de fleste bare gik ud fra, at det kunne hegnssynsfolkene i grove træk finde ud af - uden uddannelse. Men metoderne til konfliktmægling er blevet meget bedre belyst, og derfor er der også et godt grundlag for at udnytte al den viden, og det er vi så begyndt at gøre.

Hvordan kan kommunerne hjælpe til i den anledning?

Det er meget vigtigt, at kommunerne hjælper med at bevilge penge til uddannelse indenfor både konfliktmægling og jura, siger Jens Ernst Nielsen.

Handler om noget helt andet

Når hegnssynsfolkene bliver tilkaldt for at løse problemerne, erfarer de ofte, at de slet ikke kan hjælpe.

- Det drejer sig rigtig mange gange ikke om hegn, men om noget helt andet. Eksempelvis at folk er kommet helt skævt ind på hinanden. Vi ser jo eksempler på, at folk ikke engang vil hilse på hinanden, og at de ikke vil gå ind på hinandens grund. Der gør vi os frygtelige anstrengelser og er meget insisterende på forlig. Vi prøver at sige til dem, at det vil være bedst for alle parter, hvis de kan indgå forlig. For så kan de se hinanden an og starte forfra, siger Peter Nellesmand fra Gladsaxe og fortsætter:

- Hunden ligger tit begravet et andet sted, idet en af parterne måske er irriteret over de andres måde at leve på eller manglende pasning af haven, og så kommer konflikten mange gange til udtryk via en hegnssynssag, da det er

en ret billig måde at løse en konflikt på.

Hvad kan kommunerne selv gøre bedre, hvis de gerne vil øge antallet af forlig?

- Der findes jo en hegnssynssekretær, som er kommunalt ansat. Mange kommuner kan blive bedre i deres kommunikation og via den rådgivning, som de giver de borgere, der henvender sig for at starte en sag, siger Peter Nellesmand og fortsætter:

- I virkeligheden bør kommunerne forsøge at undgå, at der overhovedet kommer en sag ud af det. Allerede rådgivningen fra sekretæren bør fokusere på, hvordan der findes en løsning. Vi skal have kommunikationen mellem de stridende folk i gang, for så kan vi som regel også finde en god løsning.

Sat på spidsen handler det om, at kommunerne kan sine paragraffer, forklarer han.

- Kommunen skal jo også kunne rådgive om, hvorvidt det her overhovedet er en sag for hegnssynet i det hele taget.

Sådan arbejder hegnssynene

► **Hegnssynet behandler uenigheder** om det grønne eller faste hegn, der står i eller tæt langs skellinjen mellem to ejendomme, kaldet fælleshegnet.

► **Det kan være typen af hegn eller vedligeholdelsen af ens side.** Hegnssynet tager ikke stilling til enkeltstående træer, bygninger eller hegnets beliggenhed.

► **Et hegnssyn koster 1.806 kroner.** Som hovedregel vil det være den, der taber sagen, som skal betale for hegnssynet. Hvis parterne indgår forlig, bliver udgifterne oftest ligeligt delt.

► **Parterne kan også vælge at lade hegnssynet afgøre, hvem der skal betale.** Ifølge Hegnsynsloven er hegnssynet dog altid forpligtet til at forsøge at forlige parterne.

► **Hegnssynet udpeges af byrådet og skal inkludere én bygningssagkyndig samt én plantesagkyndig.**

Fusion stiller lønmodtagere stærkere

strategi

Maria Steno er kommunikationsrådgiver og partner i Geelmuyden Kiese samt tidligere kommunalpolitiker (1997-2017) for Lokallisten i Rudersdal.

Efter fem års fælles forberedelse besluttede lønmodtagerne i LO og FTF på to parallelle kongresser at nedlægge sig selv og sammen danne en endnu unavngiven organisation for 1,5 million lønmodtagere. Det skete 13. april 2018. Siden har vi ikke hørt meget til det, men der er faktisk flere gode grunde til, at kommunerne bør interessere sig for fusionen.

En af de sidste og største knaster i fusionen var vægtningen mellem det centrale og lokale niveau i den nye hovedorganisation. Her fik 3F i sidste øjeblik forhandlet en lokal struktur igennem - stærkt inspireret af LO's nuværende model. Den lokale struktur har været noget af det mest omdiskuterede i forbindelse med fusionen, da ikke alle forbund har interesse eller mulighed for at engagere sig lokalt. Og det ligger da også i aftalen, at strukturen skal tilpasses og evalueres om nogle år.

3F præger demokratisk struktur

Årsagen til diskussionerne er, at eksempelvis Finansforbundet, som er organiseret i FTF i dag, primært er organiseret med udgangspunkt i de banker, medlemmerne arbejder i, og derfor går knap så meget op i, om medlemmet bor i Nibe eller Næstved. Og at flere små forbund ikke har tillidsvalgte i alle kommuner

og regioner, og derfor ikke har mulighed for eller midler til at deltage i den nye lokale struktur. Men for at få 3F med ombord i fusionen endte den nye hovedorganisation med at etablere et stort lokalt mandat og tilføre flere ressourcer til det lokale niveau. Det skulle sikre et stærkt medlemsdemokrati, gøre hovedorganisationen synlig på arbejdspladserne og samtidig fremme den faglige og politiske indflydelse på kommuner og regioner.

Fusionen giver både de lokale sektioner flere sekretariatsressourcer og en større politisk talentmasse lokalt. Grænsedragningen for de lokale sektioner er ikke på plads endnu, men de vil dække mere end én kommune, og derfor vil de også udpege kommunale udvalg, som kan fokusere på dialogen med den enkelte kommune. Med andre ord kan kommuner og regioner se frem til en oprustning fra fagbevægelsen, hvad angår lokal interessevaretagelse med fokus på alt fra lokalaftaler til budgetaftaler.

Strømlinede forhandlinger

Det giver grund til at interessere sig for fusionen.

En anden grund er forventningen om en endnu stærkere koordinering blandt lønmodtagerne fremover. Musketereden er nok ikke gået nogens næse forbi, men OK-forhandlingernes slutspurt viste tydeligt, at LO og FTF-forbundene stadig har forskellig stil og tilgang. LO-forbundene med FOA-Dennis i front indgik en aftale med regionerne uden at have opbakning fra FTF-forbundene - dog med socialrådgiverne som en markant undtagelse, hvis formand er udnævnt til næstformand i den nye fælles hovedorganisation. Kort efter blev de øvrige overenskomsttaftaler indgået,

”Den lokale struktur har været noget af det mest omdiskuterede i forbindelse med fusionen, da ikke alle forbund har interesse eller mulighed for at engagere sig lokalt.”

og FTF-forbundene kom senere med på det regionale område til trods for følelsesudbrud undervejs.

Til næste overenskomstforhandling vil langt hovedparten af de offentligt ansatte være samlet i en hovedorganisation, og der vil ikke sidde tre, men kun to organisationer med ved bordet. Og her vil den nye hovedorganisation være klart den største. Lønmodtagernes indbyrdes koordinering og sammenhold stiller dem alt andet lige endnu stærkere overfor arbejdsgiverne i OK-forhandlinger.

Her er det bemærkelsesværdigt, at arbejdsgiversiden tidligere har satset på noget tilsvarende. Jeg tænker på det dårligt forberedte forsøg på at fusionere Danske Regioner og KL for et par år siden. Den målsætning har man

siden helst villet tie ihjel, men ikke desto mindre tydeliggør den innovationsministerens udfordring efter OK18, nemlig behovet for bedre sammenhæng og koordinering på tværs i den offentlige sektor.

Har allerede lært af hinanden

Det bliver spændende at se, om den nye fælles hovedorganisation har formatet og ideerne til at løse dét problem, som skiftende ministre gennem årtier ikke har kunnet løse. Det ville være endnu en god grund til at lægge mærke til fusionen.

Men inden I forventer paladsrevolutioner fra lønmodtagerne lokalt, er det på sin plads at nævne, at en del af koordineringen mellem fagforbundene allerede foregår i dag. LO og FTF-forbund arbejder side om side i MED-systemet, og godt nok har LO-forbundene en større tradition for at gå direkte til politikerne, når skoen trykker, mens FTF'erne i højere grad holder sig til linjekommunikation med embedsværket, men de lærer også af hinanden. Næstformændene i Hoved-MED mødes regelmæssigt på tværs af kommunerne uafhængigt af, om de er LO'ere eller FTF'ere, og de kulturelle forskelle vil blive udjævnet med tiden. For målet for den nye hovedorganisation er klart: Det handler om at sikre lønmodtagerne mere indflydelse - også lokalt.

Hvis ikke den ambition kan mærkes i kommunerne, så er det enten tegn på en fejlslagen fusion eller på, at kommunerne har mistet terræn i det politiske landskab.

» Kommenter klummen på www.kommunen.dk

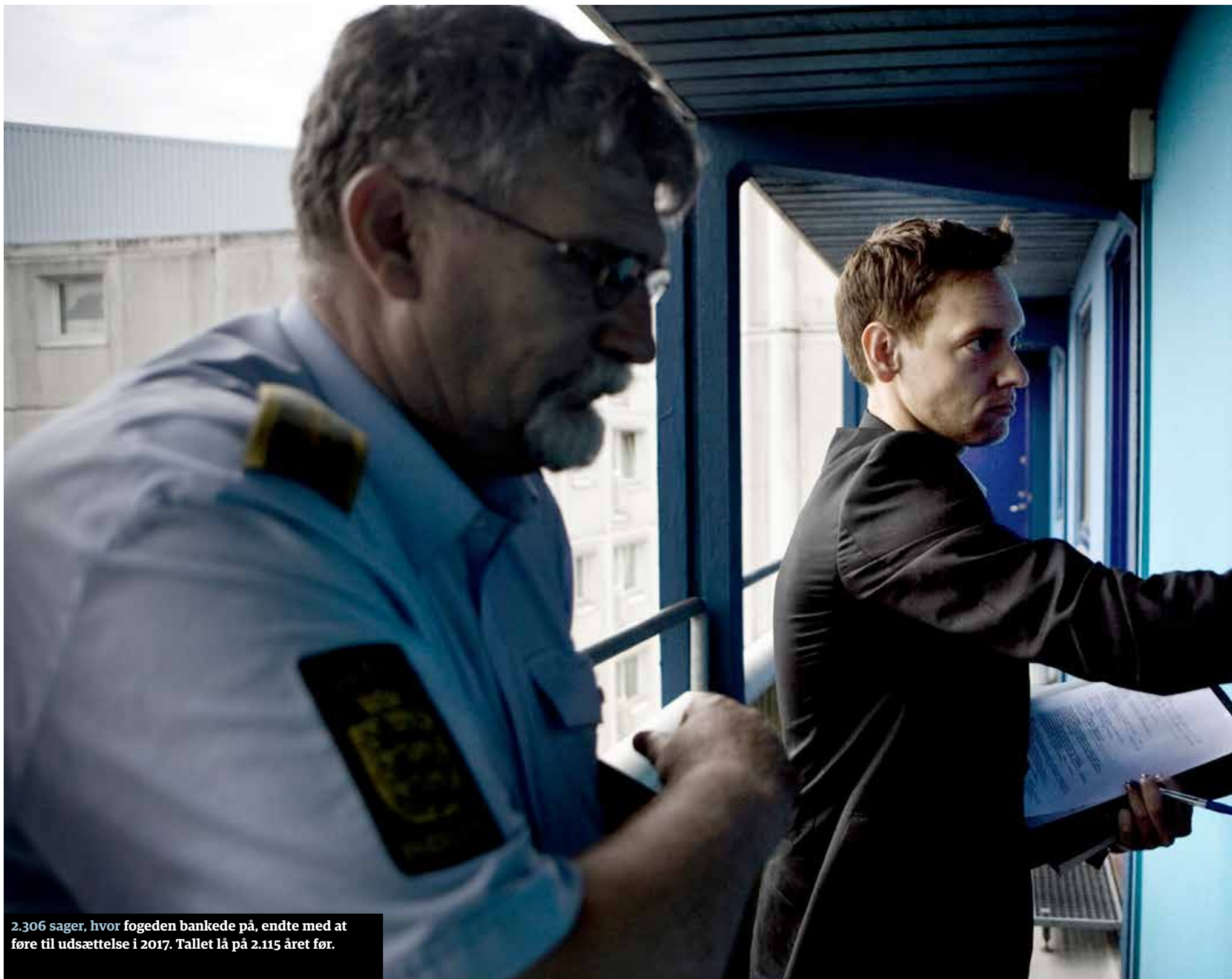
DKNYT

Hold dig opdateret med de kommunale nyheder med et gratis prøve-abonnement på dknyt.dk

Abonnementet giver adgang til nyhedstjenesten og tre daglige nyhedsbreve.

Efter syv års fald: Flere sæt

2.306 sager, hvor fogeden bankede på, endte med at føre til udsættelse i 2017. Tallet lå på 2.115 året før.

Ni procent flere danskere blev sat ud af deres bolig i 2017, viser nye tal. Det kan have konsekvenser for borgerne såvel som deres hjemkommune.

o udsat

Johannes Lange Baunsgaard
johannes@kommunen.dk

2017 blev året, hvor en positiv stime stoppede.

2.306 huslejesager endte med, at fogeden satte lejeren på gaden, hvilket er ni procent flere end året før. Det viser nye tal fra Domstolsstyrelsen.

Over de sidste syv år har antallet af fogedsager omhandlende manglende

betaling af husleje ellers faldet med næsten 50 procent.

Ikke længere at have tag over hovedet kan have store konsekvenser for de ramte. Samtidig kan kommunerne blive ramt på økonomien, hvis en enlig eller en familie skal have støtte efter en udsættelse. Det viser et forskningsprojekt fra Statens Institut for Velfærdsforskning (VIVE).

Boligselskabernes Landsorganisation, BL, er overbevist

om, at stigningen skyldes regeringens nye regler om kontanthjælpsloft fra 2016.

Formand i BL, Palle Adamsen, mener, at boligselskaberne har gjort, hvad de kan, for at begrænse omfanget af udsættelser. Nu er det ifølge ham op til politikerne at gøre noget ved udfordringen.

- Vi vil tage det ansvar, som vi kan løfte. Men jeg mener, at der er et socialpolitisk problem. Politikerne har endnu ikke fået bygget nok billige boliger. Udbuddet er jo ikke større end for tre år siden. Og med de nedsatte ydelser begynder nogle grupper af lejere at blive pressede, siger Palle Adamsen.

Han fortæller, at mange boligselskaber tilbyder gældsrådgivning og forsøger at flytte nogle lejere til mindre og billigere boliger, hvis det er muligt. Hans kolleger i

branchen beretter, at nogle lejere har presset deres økonomi til det yderste for at beholde boligen.

Konsekvens for to parter

Flere grupper er særligt sårbare over for udsættelse. Blandt andre unge under 25, enlige mænd og særlig kontanthjælpsmodtagere er overrepræsenteret i statistikken over udsatte personer.

VIVE's forskning i 2008 viste, at en udsættelse kan have vidtrækkende konsekvenser socialt og økonomisk for borgeren. Især socialt svage grupper som kontanthjælpsmodtagere og arbejdsløse kan blive påvirket i negativ retning, idet man får svært ved at fastholde både bolig og arbejde.

Det kan også have økonomiske konsekvenser for kommuner, der skal yde hjælp til

blandt andet genhusning og betaling af huslejerestancer.

Center for Boligsocial Udvikling (CFBU) rådgiver kommuner og boligorganisationer om virkningsfulde indsatser på det boligsociale område. Her bliver det diskuteret, hvorvidt reformerne af kontanthjælpsloftet og 225-timers-reglen kunne have en effekt på udsættelserne, men der er endnu ikke forskning til at bakke det op.

Reformer kan spille ind

Chefkonsulent i CFBU, Lasse Kjeldsen, kan ikke sige med sikkerhed, hvad stigningen kan skyldes, men peger på reformer i de tidlige 00'ere, blandt andet reduktionen af introduktionsydelsen og indførelsen af starthjælp i 2002 og kontanthjælpsloftet i 2004.

- Der er i hvert fald forsk-

ning, der peger henimod, at reformerne dengang havde en effekt i form af flere udsættelser. Man kan konstatere, at tallet sidenhen har været faldende fra 2011 til 2016, men nu ser vi igen en stigning, hvilket selvfølgelig er meget bekymrende, siger Lasse Kjeldsen.

Socialchefernes Forening (FSD) hæfter sig ved, at antallet af udsættelser stadig er lavere end i 2011. Formand Helle Linnet sender en ros til de almennyttige boligselskaber, som gjorde en stor indsats i samarbejde med kommunerne for at begrænse udsættelserne.

Hun er dog bekymret over, at der alligevel har været en stigning.

- Det her er noget, vi selvfølgelig skal være opmærksomme på. Der er en klar forskel fra storbyer som København

tes ud af deres bolig

Konsekvenserne af udsættelser

► For den/de udsatte

Flere oplever fald i indkomst, tab af social tryghed og ændringer i familieforhold, for eksempel i form af familieopløsning. Det er svært for de udsatte lejere at finde en ny bolig, der ikke er midlertidig. Undersøgelsen viste samtidig, at op imod hver fjerde udsatte lejer ikke havde fast tilknytning til boligmarkedet året efter, at de har mistet deres bolig, hvilket kan tyde på, at de er blevet hjemløse.

► For kommunen

Der kan være en del udgifter forbundet med udsættelser for kommunerne. Der er administrations- og sagsbehandlingsudgifter, ligesom der kan være store udgifter til herberg, krisecenter eller anbringelse af børn. Hvis kommunen har anvist lejereren til boligen, skal kommunen garantere istandsættelse, hvis det ikke kan dækkes af indskuddet. Her er det også kommunen, der skal opmagasinere indbo som hittegods.

Kilde: VIVE

”Vi vil tage det ansvar, som vi kan løfte. Men jeg mener, at der er et socialpolitisk problem.”

Palle Adamsen, formand for BL

og Aarhus til de mindre kommuner, hvad angår udgifterne i forbindelse med udsættelser. Det er ikke et område, som presser kommunernes socialchefer mest økonomisk lige nu, men en udsættelse kan skabe mange problemer for eksempelvis børnefamilier - problemer, som vi helst vil undgå, fortæller Helle Linnet.

Mulige løsninger

Hvis den negative udvikling skal vendes, handler det om at tænke både kort- og langsigtet, mener Lasse Kjeldsen. Økonomiske og sociale rådgivningstilbud kan have en forebyggende effekt for de mest udsatte beboergrupper. Forsøg med såkaldte ‘sociale viceværter’, der fungerer som bindeled mellem lejere og kommunen, har også haft positive resultater i flere

kommuner.

- På den korte bane skal kommunerne gøre en indsats for tidligt at spore dem, som er i fare for at blive sat ud af deres bolig. Her udgør et tæt samarbejde mellem boligselskaberne og kommunerne en vigtig brik. På den lange bane handler det - især for storbykommunerne - om at bygge nogle billigere boliger, som er til at betale for denne gruppe, forklarer Lasse Kjeldsen.

På Christiansborg ser regeringen og oppositionen forskelligt på, hvordan man løser de problemer.

Boligordfører for Socialdemokratiet, Kaare Dybvad, mener, at kontanthjælpsloftet og det pressede boligmarked er en farlig cocktail. Den kan både ramme dem, der bliver sat ud, og blive en stor udgift for resten af samfundet.

- Regeringen skal simpelt hen hank op i sig selv. Vi skal have et boligmarked, hvor der er almene boliger med rimelig husleje. Hvis regeringen vil have et kontanthjælpsloft, så skal man på den anden side være fleksible i forhold til at give kommunerne mulighed for at bygge billigere. I eksempelvis Roskilde ville man bygge lejligheder uden parkeringspladser, men blev kun mødt bureaukrati og modvilje, siger Kaare Dybvad.

Han henviser til Socialdemokratiets udspil om flere billige boliger. Her vil partiet blandt andet give mulighed for at bygge flere boliger i eksisterende boligafdelinger, og maksimumsbeløbet for familieboliger skal gøres mere fleksibelt, så det bliver lettere for kommunerne at opføre mindre boliger.

I regeringen ser man anderledes på tingene. Boligordfører hos De Konservative, Anders Johansson, mener ikke, problemet er særligt stort, og han vil hellere liberalisere boligmarkedet for derigennem at øge boligudbudet.

- Det er overdramatiseret. Tallene for udsættelser har jo været faldende i flere år, så præmissen om, at der er et stort problem, synes jeg ikke er fair. Meget af ansvaret ligger også ude hos kommunerne og går på, hvordan man laver lokalplaner. Men vi er selvfølgelig lydhøre overfor forslag til ting, man kunne gøre anderledes i forhold til lovgivningen, siger Anders Johansson.

Disse grupper skal kommunerne holde ekstra øje med

Lavindkomstgrupper

Generelt er lejere med lav disponibel indkomst i relativt høj risiko for at opleve en udsættelse uanset niveauet for husleje. De er økonomisk trængte, oftest over en længerevarende periode. Derfor kan blot en lille indkomstnedgang for disse lejere meget vel være den udløsende årsag til en udsættelse.

Gældstvingede

En stor gæld udgør en væsentlig risiko for at opleve en udsættelse, og det gælder uanset indkomstniveau. De typer lån, som lavindkomstgrupper har mulighed for at optage, er kendetegnet ved meget store renteudgifter.

Unge

Hver fjerde lejer, der sættes ud af boligen, er mellem 18 og 24 år. De er ”nye” på boligmarkedet, og når unge starter med at få en ustabil boligkarriere, får det typisk også andre negative konsekvenser for eksempelvis deres tilknytning til uddannelse, arbejde og familie, som bliver vanskeliggjort. Der er således grund til, at kommuner er særlig opmærksomme på disse yngre lejere.

Enlige mænd

Seks ud af ti lejere med en udsættelsessag er enlige mænd. Ofte er enlige mænd ikke synlige hverken for udlejer eller kommunen, men denne overrepræsentation af enlige mænd, der bliver sat ud af deres bolig, kræver øget kommunal opmærksomhed på gruppen med henblik på at forebygge udsættelser.

Kilde: VIVE

John Dyrby Paulsen er helt oppe at klappe broen, der ifølge ham er "et fantastisk symbol på udvikling."

Foto: Hanne Korvig

Er du en alfahan, John?

John Dyrby Paulsen udenfor Restaurant Madam Bagger med ejeren Kent, som John Dyrby har to børn med.

Drikker øl sammen med svigerfar Palle, som var viceborgmester i to byrådsperioder i den tidligere Korsør Kommune.

Kan man være en kedelig nisse og en alfahan på samme tid? Have to børn med sin kones eksmand? Redde et byråd på to dages konflikthåndteringskursus? Mød den stormomsuste borgmester John Dyrby Paulsen fra Slagelse, der også er bedstefar, badmintonspiller ... og bad boy?

Bagom borgmesteren

Af Hanne Korvig
hanne@kommunen.dk

Det var broen, der gjorde det. Ændrede livet i Korsør. Og retningen i John Dyrby Paulsens liv.

Han havde ellers altid sagt, at der var to ting, han ikke skulle være: politiker og sælger. Han blev begge dele. Og kimen til det første, et liv med og i politik, blev lagt i 1986. Året, hvor det blev besluttet, at Danmark skulle have en bro, en Storebæltsforbindelse med ben i Korsør og Nyborg. En beslutning, der fik dommedagsprofetierne til at vælte ind over John Dyrby Paulsens føde- og færgeby, Korsør.

“Det var det. Nu går Korsør nedenom og hjem. Korsør bliver et hul i jorden,” lød det fra alle kanter i den lille by.

En by befolket af færgefolk og DSB-ansatte med indtægter, der ikke var specielt høje, men det var faste indtægter i en stille og rolig by, hvor man

hverken skejdede for meget eller for lidt ud. På nær om lørdagen, når man mødtes på Torvet til torvedag og havde det skideskægt.

Men nu skulle dét altså være slut. Når færgerne lukkede og slukkede, så lukkede og slukkede Korsør også.

Den pessimistiske indstilling blev hængende som et tungt åg henover byen, alt imens arbejdet med broen gik i gang og dens enorme krop voksede sig større og større dag for dag, år for år. I takt med vokseværket voksede John Dyrby Paulsens frustrationer også. Han nægtede simpelthen at hægte sig på dommedagsprofetien - fandme nej!

‘Hvad skal Korsør, når færgerne er væk?’

Det blev emnet, der kickstartede John Dyrby Paulsens interesse og drev ham ind i politik. Ikke mindst motiveret af, at den daværende borgmester i Korsør Kommune, Flemming Erichsen (S), faktisk troede på, at Korsør ville have en fremtid - med bro.

Så John Dyrby Paulsen stil-

lede op til byrådet og blev valgt ind i 1998. Samme år, som broen blev indviet.

Nøjagtig tyve år senere står han og klapper broen til ære for kommunen.dk, der er taget til Korsør en april dag for at ‘komme bagom’ Slagelses nye borgmester og køre lidt rundt i hans livs fodspor.

Her under broen er der ingen færge-romantisk nostalgi at hente hos John Dyrby Paulsen.

- Hvis man savner den der kop (færge)kaffe og udsigten fra dækket, så må man finde den et andet sted. For mig er broen et fantastisk symbol på udvikling - der, hvor tingene faktisk blev bedre, siger han og smiler glad. Omringet som han er af turkisgrønt hav. Og solskin. Men også af en blæst så kraftig, at det ville være oplagt at smide en kæk bemærkning om, at der tydeligvis blæser mærkbare vinde både inde og ude i Slagelse Kommune.

Men det sørger borgmesteren selv for at levere lidt senere.

Paradis, ghetto og konflikthåndtering

John Dyrby Paulsen parkerer sin sorte Fiat 500 på parkeringspladsen ved Motalavej.

Vi har forladt broen og ser ud på en række gule blokke, der tilsammen udgør boligkomplekset på 900 lejemål, der i dag står på regeringens ghettoliste. John Dyrby Paulsen boede i den allerførste blok, der blev bygget.

Vi står ud i blæsten og bevæger os over mod nummer 64, stuen til venstre. Lejligheden, som John Dyrby Paulsen, hans mor, far og lillebror Lasse flyttede ind i 1969 som den første familie på Motalavej overhovedet.

- Det var som at komme i

paradis at flytte herud. Vi kom fra færgelejet i Lille Færgestræde. Noget gammelt lort, opvarmet med kul og du ved. Og så kom vi ud til det her fantastiske nybyggeri. Min mor var så kisteglاد, og det var Lasse og jeg også. Vi fik et stort værelse, som vi delte, og her var en stor legeplads, masser af cykelplads, fodboldplæne, fritidshjem, unger overalt. Alle kendte alle i opgangen, og en gang om året samledes de voksne ude og spiste og drak lidt sammen. Jeg havde det skidegodt her, siger John Dyrby Paulsen.

Det var dengang, det ikke hed ghetto, og der kun boede ‘kartofler,’ ligesom der blev bygget en ny blok til arbejderne, hver gang der kom en ny færge til Korsør. I dag er 46 procent af lejerne indvandre-

re. Vi står i opgangen fra John Dyrby Paulsens fortid. Klassisk med gråstrerede vægge. Postkasserne er de samme som dengang, bemærker han. Nogle af dem uden navneskilt. Ghetto-nedrivningen er nemlig skudt i gang.

- Det, der med at kalde det en ghetto - altså ordet i sig selv - så starter man ligesom med minuspoint, ikke? Men der sker ikke en skid herude. Selvfølgelig er der nogle, der ryger hash og drikker, og selvfølgelig har vi et par kedelige sager engang imellem, men det havde vi jo også dengang, da vi boede her, siger John Dyrby Paulsen.

Vi går udenfor igen. Væk fra lejligheden, der dannede rammen om det, John Dyrby Paulsen kalder for et klassisk arbejderhjem uden de store penge. Moren var fabriks-syerske og faren automaler. Værdierne i hjemmet var de traditionelle; man gør sin

pligt. Man møder på arbejde hver dag. Man involverer sig.

Hvilke værdier fik du ikke med?

- Sprog. Jeg har brugt enormt mange ressourcer på at lære engelsk som voksen. For det dur altså ikke med Anders Fogh- og Lars Løkke-engelsk. Og jeg fik heller ikke det med at læse bøger. Men det kan man jo ikke klandre

”Man siger altid: Hvordan kan vi tiltrække turister? Jeg er ligeglad med turister. Altså de må hjertens gerne komme, men de vigtigste turister - det er os selv.”

dem for.

Bagom blokken peger John Dyrby Paulsen på en boligkar-ré længere henne. Dér boede hans mormor og morfar. Et sæt bedsteforældre, som var tæt på både fysisk og mentalt. Og det var godt, for forældrene blev skilt fire år, efter at familien var flyttet ind på Motalavej. Så var det nemt lige at rende hjem til dem.

- Min far drak lidt for meget. Jeg kan ikke huske, at det påvirkede mig så meget som dreng; det var nok mere som voksen. Da jeg var ung, drak jeg slet ikke. Det gør jeg så i dag. Men jeg har det sådan, at når jeg ser eller møder alkoholikere, får jeg lyst til at omfavne dem. For det er sgu synd. Dels at de spilder deres liv, dels at vi som samfund ikke kan hjælpe dem bedre. Da forældrene blev skilt,

blev John Dyrby Paulsen, hans bror og mor boende. Faren flyttede væk.

- Vi så ham stort set ikke siden, siger John Dyrby Paulsen og når ikke at sige mere, da boligselskabets varmemester pludselig står foran os. Han har nok at se til. Også på grund af regeringens ghetto-udspil, som betyder, at Motalavej skal reduceres med 72 lejemål.

Men hvad betyder ghettoudspillet for Motalavej for kommunen?

- Vi er lige på vippen til at ryge af ghettolisten, og når vi gør det, så er det en god historie for kommunen - andet er der ikke rigtig i det, siger John Dyrby Paulsen.

Og varmemesteren supplerer:

- I bund og grund bringer det ikke de store følelser frem. På den ene side er det selvfølgelig mærkeligt at rive så gode lejligheder ned. På den anden side er det også fint, at der sker noget nyt. Det betyder, at nogle af dem, som aldrig har haft mulighed for at komme væk herfra, nu faktisk får en chance for at prøve noget nyt.

Hvis man så har nogle nye steder at flytte dem hen til? En problematik, som flere ghetto-ramte kommuner roder med lige nu, tilføjer varmemesteren, som må videre i teksten, da han er ale-ne på skansen. Hans kolleger i boligselskabet er på kursus i konflikthåndtering i to dage.

- Hmmm. Er det et kursus, som Slagelse Byråd eventuelt kunne have glæde af at deltage i? bliver der spøgt.

- Så skal det helt sikkert op på et meget højere niveau,

» Fortsættes på næste side

« Fortsat fra forrige side

griner John Dyrby Paulsen.

- Og så er to dage ikke nok, siger varmemesteren og smiler bredt.

- Nej, det har du sgu ret i, siger John Dyrby Paulsen og kaster hovedet bagover og griner højt ud i blæsten.

En duft af vand

På vej til restaurant Madam Bagger i Korsør, hvor vi skal spise frokost, kører vi igennem Halskov og forbi Broskolen, hvor John Dyrby Paulsen gik som barn. Dengang var skolen helt ny, og lærerne var

unge og hypermoderne.

Siden blev det den skole i kommunen med flest tosprogede elever - og i en årrække gik det ikke så godt med fagligheden.

- Man havde en indgangsvinkel, der hed, at det var svært for tosprogede at lære, fordi de ikke var gode nok til sproget, fortæller John Dyrby Paulsen.

Men for nogle år siden vendte de tingene på hovedet og sagde: Det handler om faglighed først. Hvis du er fagligt god, så trives du også. Det blev det nye fokus.

De sidste fem år har skolen

haft en markant karakterfremgang.

Skolens leder, hedder i øvrigt Charlotte og er John Dyrby Paulsens kone, som han bor med i et hus, de byggede sammen for 18 år siden, og som ligger på det højeste sted i Korsør med udsigt over vandet.

Vand er der masser af i og rundtomkring Korsør, der er omgivet af vand på tre sider.

- Man kan altid dufte vandet. Hvis man har været væk et stykke tid og kommer tilbage, så ved du, hvornår du er i Korsør. Da jeg gik på universitetet i København og

kom hjem på besøg, var det første, jeg kunne lugte, havvand. Og så savner man det.

Borgmester Burger og Gourmet-rute

Vi er nået frem til hjertet af Korsør, hvor Madam Bagger ligger. En klassisk dansk restaurant i et charmerende gult bindingsværkshus og med danske retter på menuen.

John Dyrby Paulsen kommer her ofte. Mindst en gang om måneden. I sommerhalvåret lidt oftere. Men han har også et særligt personligt forhold til stedet. Og til ejeren,

der hedder Kenn.

Ham har John Dyrby Paulsen nemlig to børn med - som han og Kenn plejer at udtrykke det.

- Kenn er min kone Lottes eks-mand, forklarer John Dyrby Paulsen henover menukortet, som han hurtigt lægger fra sig. Han kender det ud og ind.

- Og han er far til to af vores børn, som jeg har kendt i over tyve år. Og som har boet hos mig og Lotte. Så Kenn og jeg har gået til en del forældre-møder sammen. Han er en god fyr.

Kenn er ikke på arbejde i

dag, så det er en anden tjener, der serverer pariserbøf til John Dyrby Paulsen. Og smørrebrød til den anden side af bordet.

John Dyrby Paulsen er ellers vild med burgere, men det har Kenn ikke på menuen - endnu.

- Kenn og jeg aftalte for lang tid siden, at hvis jeg blev borgmester, så ville han sætte burger på kortet. En burger, som vi skal udvikle og komponere sammen - eller nok mest Kenn - det er ham, der er ekspert på området. Den skal måske hedde Bagger Burger eller Borgmester Bur-

Blå bog

- ▶ John Dyrby Paulsen (S), 54 år.
- ▶ Borgmester i Slagelse Kommune siden 1. januar 2018.
- ▶ Uddannet cand.polit. ved Københavns Universitet.
- ▶ Prokurist i Bikuben, 1990-1992.
- ▶ Chefkonsulent hos Deloitte, 1992-1994.
- ▶ Erhvervskonsulent i Vestsjællands Erhvervsråd, 1994-2000.
- ▶ Markedskonsulent hos Kommuneinformation, 2001-2005.
- ▶ Folketingsmedlem 2006-2015 og blandt andet forsvarsordfører.
- ▶ Gift med (Char)Lotte.
- ▶ Far til sønnen Emil og til bonus-børnene Niklas og Claes.

Majestætisk mastodont. Broen altså.

Foto: Hanne Korvig

ger, griner John Dyrby Paulsen.

Udover drømmen om en borgmesterburger hvad drømmer du så om at ”komponere” for Slagelse Kommune?

- Et af de store temaer, som jeg er optaget af, er byudvikling. Altså hvordan kan vi skabe mere liv og fællesskab i bymidterne? Både her i byen, men også i Slagelse og Skælskør, siger John Dyrby Paulsen.

Han uddyber udfordringerne:

- Livet og detailhandlen i byen forsvinder langsomt,

som det gør mange andre steder også. Vi vil i stigende grad bestille vores varer på nettet og ellers handle i store indkøbscentre. Om 20 år vil byerne ikke være de byer, vi kender i dag - og hvad kan vi så sætte i stedet?

John Dyrby Paulsen kigger udad vinduet.

- For at være helt ærlig - så ved jeg det ikke, siger han.

- Men rundtomkring begynder der at poppe fødevarerproducenter op, som laver specialfødevarer - og dem vil jeg gerne understøtte. Jeg vil gerne lave en ‘gourmet-rute’ på land og i by, hvor man kan

Balladen i Slagelse Byråd i hovedtræk

- ▶ 1. december 2017
- John Dyrby Paulsen (S) bliver borgmester ifølge en snæver konstitueringsaftale, som indebærer, at Villum Christensen (LA) kan overtage posten efter to år, hvis han vil.
- ▶ 8. december 2017
- Samtlige partier bliver enige om en samarbejdsaftale, som blandt andet øger antallet af udvalg fra syv til ni og giver oppositionen en række formandsposter.
- ▶ 12. marts 2018
- Efter fortsat dårlig stemning i byrådet opsiger borgmesteren samarbejdsaftalen med V, DF og R.
- ▶ 27. marts 2018
- Borgmesterens snævre flertal ændrer styrelsesvedtægten, skærer antallet af udvalg ned til syv igen og fratager oppositionen dens formandsposter.
- ▶ 6. april 2018
- Oppositionen truer med retssag og bebuder en klage til Ankestyrelsen, efter at en lignende omkonstituering i Randers blev kendt ugyldig.

John Dyrby sammen med barnet, som har fået ham til at “gå fra forstanden”.

smage på forskellige fødevarer, der er lokalt forankret og baseret på kvalitet og fornuftigt håndværk.

- Tag nu Vemmelev som eksempel, hvor vi har et lille gårdmejeri, der er ejet og drevet af ‘Ostebørsen’. Deres køer græsser i Tude Å-dalen. Der spiser de kløver og græs, som har stået der siden vikingetiden. Det giver noget græs-mælk, hvor fordelingen af fedtsyre er helt anderledes end i almindelig mælk. Det smager helt fantastisk. Jeg har aldrig drukket mælk før, men nu drikker jeg mælk.

- Og forleden smagte jeg på en æblemost presset på tre forskellige æblesorter. Du kan købe en liter æblemost til 8 kroner i supermarkedet. Den her koster 20 kroner, men det smager også fantastisk.

Men har folk råd til det?

- Folk begynder at få råd.

Er du generelt meget optaget af fødevarer og økologi?

- Egentlig ikke. Men jeg tænker, at de lokale specialforretninger kunne være en måde at skabe fællesskaber på.

- Man siger altid: Hvordan kan vi tiltrække turister? Jeg er ligeglad med turister. Altså de må hjertens gerne komme, men de vigtigste turister - det er os selv. De vigtigste turister i Slagelse er dem, der kommer fra Korsør og Skælskør, og i Korsør er de vigtigste dem, der kommer fra Slagelse og Skælskør. Og hvis vi kan skabe noget, som vi selv kommer til, så skal turisterne også nok komme.

- Mit mål og håb er, at vi om ti år føler os som én stor kommune. Jeg siger ikke, at det bliver en nem opgave, men vi skal nok finde ud af det - håber jeg, siger John Dyrby Paulsen.

Fællesskab i en ‘frygtelig’ familie

Mens John Dyrby Paulsen kører det sidste af pariserbøffen indenbords, afslører han, at han som de fleste andre borgmestre også er optaget af det psykiske og mentale miljø.

Som for eksempel problemet med ensomhed, som er stort i Slagelse Kommune. Både blandt unge og gamle. Ifølge John Dyrby Paulsen kan de ikke lave nok initiativer, der går på tværs af generationer; som dagplejebørn, der besøger ældrecentre, hvilket har vist sig at kunne dæmpe depression hos de ældre mennesker.

Det handler “bare” om at få det gjort - og her er lederne i alle livets institutioner vigtige indgangsporte til at få nye fællesskaber op at stå.

Hvilke fællesskaber dyrker du selv?

- Badminton. I Skælskør Hallen. Helst tre gange om ugen - selvom det på det sidste har været svært at nå. Men jeg kan godt lide at røre mig, og så er det et meget afstressende miljø. Ufiltreret, godt med mandehørm, hvor der ikke bliver lagt fingre

”Jeg er virkelig kedelig. Det er jeg altså. I mange år skrev jeg en julehistorie om min familie, hvor jeg gav alle familie-medlemmerne øgenavne, og jeg hed selv Kedelig Nissen.”

imellem. Det er et frirum, hvor jeg befinder mig godt.

Hvad med familien? Det lyder til, at det er et godt fællesskab også?

- Ja, det er det. Lotte har en stor familie, som godt kan lide at feste. Det er en frygtelig familie, griner John Dyrby Paulsen og ser helt forelsket ud.

- Den er jeg sgu glad for. Ikke alene er Lottes eksmand en god kammerat. John Dyrby Paulsens bedste ven er endog hans svoger. Og svigerforældrene, der begge har været politisk aktive, letter han jævnlig sit hjerte for over en kop kaffe.

- Jeg starter altid med at få kritik af dem - for alt det, jeg ikke har gjort. Men det er fint. Min egen mor talte jeg aldrig politik med, selvom jeg gerne ville. Hun sagde altid, at jeg skulle forme mine egne indstillinger og holdninger.

Hvad med dig selv? Er du selv en fest? En livlig type?

- Ha ha, nej. Jeg er virkelig kedelig. Det er jeg altså. I mange år skrev jeg en julehistorie om min familie, hvor jeg gav alle familiemedlemmerne øgenavne, og jeg hed selv Kedelig Nissen. Det var, fordi min svigermor engang sagde i en eller anden sammenhæng, at jeg “sgu altid var så kedelig”, og det hang bare ved.

Det kan godt være, at John Dyrby Paulsens venner og familie ikke ville pege på ham som den sjove og livlige, men han griner meget.

- Lottes familie er bare enormt positive mennesker, og det gør mig glad. Om jeg har et godt ægteskab? Det må du sgu spørge Lotte om, griner han.

- Jeg går ikke og vurderer det, men jeg nyder det.

Inden Lotte var John Dyrby Paulsen gift med en anden kvinde, som han har en voksen søn med. Sønnen bor i dag i København. Eks-konen stadig i Korsør. Hende har John Dyrby Paulsen også et fint forhold til.

Det lyder, som om du har nemt ved relationer? Du ender ikke i konflikter med den ene og den anden?

- Udover i byrådet? Nej. Eller - jeg havde en sag med en general, da jeg var forsvarsordfører. Det var i forbindelse med et valg, hvor han blev så stødt over noget, jeg sagde, at han lagde sag an mod mig,

» Fortsættes på næste side

Kedelig Nissen og komikeren - hvem er hvem? John Dyrby Paulsen har ofte hørt, at han ligner den amerikanske komiker Ben Stiller. "Selvfølgelig synes jeg, det er en kompliment, men altså - det er jo håret, der gør det," siger John Dyrby Paulsen. "Ikke humoren," griner han.

FOTO TIL VENSTRE: RASMUS FLINDT PEDERSEN. FOTO TIL HØJRE RITZAU SCANPIX

« Fortsat fra forrige side

men han tabte heldigvis sagen med et brag. Det var lidt voldsomt. Ideen er jo, at man gerne skulle kunne blive enige. Men politik er en kampplads. Definitivt.

Narcissister, egoister, banditter ...
Nu må vi ind i den. Blæsten i byrådet.

Apropos byrådet: Hvordan har du det med, at ‘verden’ udenfor står og kigger ind på Slagelses politiske arena og kalder jer og jeres slagmark for - og nu citerer jeg løst: et cirkus, en samling narcissister, egoister, børneteater, amoralske banditter uden respekt for embedet ... Hvordan føles det, som man siger?
- Jamen, jeg kan godt forstå det. Der er ikke noget at sige til, at de tænker det. Det eneste, man kan gøre, er at vaske det væk ved at arbejde stille og roligt videre. Og kaste os ud i os alle de her ting, vi gerne vil, og det skal nok gå og holde i det lange løb.

- Men problemet er jo, at pressen render efter hinanden. Der kan jo ikke ske noget som helst i Slagelse byråd før, at pressen kommer rendende.

Mange af de myter, der fortæller og kører rundt i ring, og man kan ikke gøre en skid ved dem. Det er egentlig dét, der er værst. Jeg kan godt holde til at være uenig med de der Venstre-folk, men alt det, der bliver skrevet, som er uimodsagt ... Dét er jeg træt af.

John Dyrby Paulsen trækker vejrer ind og fortsætter:
- I øvrigt er der flere af mine kolleger ude i landet, der har sagt: “Det var fandme godt, du tog al den presseopmærksomhed, for det var lige så slemt hos os - der var bare ikke nogen, der opdagede det.”

Men synes du ikke, det er ubehageligt at stå midt i al den konflikt?

- Jo. Og det kræver også mange ressourcer og kræfter. Og jeg ærgrer mig over, at vi ikke kan få samarbejdet til at fungere. Men jeg går ikke i seng med en knude i maven. Man bliver nødt til at bevare overblikket og snakke med sine kolleger. Jeg har jo heldigvis to tidligere borgmestre, Lis Tribler og Flemming Erichsen fra Slagelse og Korsør, i min byrådsgruppe, som jeg kan sparre med, og det er en gave. Men derudover; så har jeg det sådan - jeg bliver også stædig, ikke?! De skal altså ikke pisse på os, de skiderikker.

Tror du, din tid i Folketinget har hærdet dig? At du tackler det nemmere at stå i modvind?

- Helt sikkert. Og det sjove er, at jeg altid har haft det godt der med Venstre-folkene og helt ekstraordinært med Søren Gade. Han var en fin fyr og en god minister. Det var ikke alt, vi var enige om, men den måde at samarbejde på - det var en fornøjelse. Og da jeg kom tilbage til lokalpolitik og Slagelse, tænkte jeg: Selvfølgelig kan vi samarbejde. Men det kunne vi så ikke.

Er du en person, der deler vandene? Generelt? 50 procent, der tænker, du er en cool fyr, og 50 procent, der tænker, at du er en klaphat?

- Ha ha. Det tror jeg faktisk ikke, at jeg er. Jeg tror, de fleste tænker: Han er sgu da meget flink. Det kan godt være, at de er uenige med mig, men ... altså der er jo altid de der hardcore, venstrefolkene. De synes, at jeg er en klaphat. Men erhvervs-livet, som jo også er blåt, tror jeg ikke har nogen problemer med mig. De kan godt lide, når man tager styringen, for sådan er de jo også selv.

Er du en alfahan?

- Ja, det er jeg nok. I hvert fald i politik. Også fordi jeg synes, at det er det, jeg er valgt til. At få ting til at ske. Og det kan man gøre på forskellige måder. Nogen synes, det vigtigste er, at man har en bred aftale. Jeg siger, at det vigtigste er at have en god aftale - og et godt budget først. Så kan man altid arbejde bredt senere.

Hvornår begynder det ‘gode og fede liv’ for dig som borgmester?

- NU! Nej, jeg synes, det har været fedt lige siden 1. januar. Trods alt.
John Dyrby Paulsen kigger på klokken.
- Og nu skal vi videre til Slagelse, hvis du skal nå dit tog, siger han og rejser sig.

Bedstefar, Ben Stiller eller George Clooney?

- Vi har fået et barnebarn, en pige, siger John Dyrby Paulsen, da vi snakker dagligliv på

”Da jeg arbejdede på Borgen, var der sågar nogle, der kaldte mig for George Clooney, men der satte jeg alligevel foden ned. Den var sgu lige tyk nok. Man må jo også være realistisk.”

sidste del af turen. Han smiler forelsket igen med øjnene rettet mod vejbanen.

- Jeg har altid sagt, at jeg aldrig vil blive sådan en ‘bedste’, det gider jeg ikke, men man mister jo fuldstændig forstanden. Det er virkelig mærkeligt. Og sjovt, siger John Dyrby Paulsen.

- Og hårdt.
John Dyrby Paulsen henter barnebarnet på knap to år hver lørdag, fordi forældrene er på arbejde der. Så passer ham og Lotte hende.

- Og jeg er fuldstændig smadret, når vi har haft hende sådan en dag. Det er helt vildt.

Hver lørdag alligevel?! Hvad så med frokosten på Madam Bagger?

- Ha ha, nu er jeg der jo ikke hver lørdag. Det kan jeg ikke holde til, så bliver jeg sgu for tyk.

Er du forfængelig?

- Det ved jeg ikke, men jeg har lært af Lotte, at man gerne må se lidt godt ud, når man går ud af døren, og det er jo også rigtigt.

John Dyrby Paulsen er vel

det, man vil kan kalde for afdæmpet velklædt. Og så er der noget med hans moderne frisure og stålblå øjne, der leder tankerne hen på den amerikanske skuespiller Ben Stiller. Ja?

- Ben Stiller! Dét har jeg hørt før, siger John Dyrby Paulsen.

- Da jeg arbejdede på Borgen, var der sågar nogle, der kaldte mig for George Clooney, men der satte jeg alligevel foden ned, griner han.

- Den var sgu lige tyk nok. Man må jo også være realistisk.

Han kigger op i bakspejlet.
- Men angående det med vægten, så har jeg en fobi omkring det. Jeg var tyk som barn og ung. Helt sikkert på grund af kosten. Og min mor-mor bagte evig og altid hjemmebak, og jeg var helt tosset med det - drømmekagen fra Brovst og du ved.

Men hvornår slap du den tykke linje?

- Lotte siger aldrig, ha ha ha. Og det er rigtigt nok. Jeg skal tabe 5 kilo. Veje 78 kilo. Så har jeg det bedst.

Vi er nået til Slagelse. Byen, der har været brændt op til flere gange og derfor ifølge John Dyrby Paulsen har mistet en del af sin charme. Men han er alligevel stolt af byen.

- Jeg plejer at sige, at Slagelse er vores juvel, og Skælskør og Korsør er vores små diamanter. Slagelse er den højestbeliggende købstad i Danmark. Vi har en fantastisk udsigt til broen og vandet, men jeg indrømmer, at Slagelse ikke har været god til at udnytte beliggenheden. Høj-

den.

I det hele taget ærgrer det John Dyrby Paulsen, at der ikke er sket den vilde udvikling i Slagelse over mange år.

- Hvad er det for en by, vi skal have, for at folk vil bo her? For at folk synes, det er sjovt at være her? Det har vi holdt rigtig mange møder om, og der sker ikke en skid, siger John Dyrby Paulsen og peger på den foræring, som kommunerne ude i landet får, når huspriserne stiger i hovedstaden.

- Så vil de, der ikke har råd til at bo i København, flytte ud i landet, og så kigger de blandt andet på Slagelse.

John Dyrby Paulsen stopper Fiat’en uden for Slagelse Station.

Vi kigger ud på et lille stykke verden, som skal transformeres til et stort campusområde, hvor både Syddansk Universitet og professionshøjskolen Absalon flytter ind. Henover de næste par år vil 500 nye studieboliger på 18-36 kvadratmeter til maksimalt 3.000 kroner om måneden se dagens lys og tage imod studerende, fortæller John Dyrby Paulsen.

- Vi vil få skabt et universitetsmiljø her i byen med masser af studerende. Dét vil give liv oppe i byen, siger John Dyrby Paulsen med ild i stemmen.

Dermed landede vi ved hele udgangspunktet for John Dyrby Paulsens politiske vilje og vej: Drømmen om at holde liv i kludene i kommunen.

Det var broen, der startede det. Og nu er det John Dyrby Paulsen, der skal vise, om han kan gøre det. ●

Kværulanter, græsrodder og meningsmaskiner

Kært barn har mange navne. Men de mennesker, som stiller sig på DK Mediers scene på Cirkuspladsen telt C5 under Folkemødet, har det til fælles, at de har noget på hjerte. Vi ses på Folkemødet!

TORS DAG

Civilsamfundets rolle i velfærdssamfundet

Torsdag 15:00 - 16:00

Er frivillige hænder og hoveder svaret på velfærdssamfundets udfordringer?

Hvorfor tror I ikke på os?

Torsdag 16:30 - 17:30

I de senere år har journalister rangeret som en af de tre nederste faggrupper på troværdighedsskalaen - hvorfor?

Ungdomspolitisk lyndebat arrangeret af Debatt.dk

Torsdag 18:00 - 19:00

4 emner. 4 debattører. 1 time. Dødsstraf, arveafgift, EU og Israel/Palæstina. Alle er velkomne.

Fredag

Hvad bør din kommune vide om dig?

Fredag 10:30 - 11:15

Hvilke persondata har kommunen på dig? Er det nødvendigt eller bekvemt?

Kultur(kamp) i og rundt om Niko Grünfeld

Fredag 14:00 - 15:00

Fra land til by – fra ringridning til bæredygtige jeans. Mød Københavns nye kulturborgmester.

Udestuen Live på Folkemødet

Fredag 16:30 - 18:30

Danmarks mest kværlantiske og indædte debattør-typer sender live, drikker øl og diskuterer politik.

Lørdag

Fra verdensmål til konkrete investeringer

Lørdag 11:00 - 12:00

FN's 17 Verdensmål. Sociale iværksættere. Bæredygtigt investeringsklima: Vejen til en bedre verden?

Bagom Borgmesteren

Lørdag 14:00 - 15:00

Mød Odenses borgmester Peter Rahbæk Juel – fan af Bowie og Boye, men ikke så vild med Black Army.

Når jeg bliver statsminister

Lørdag 17:00 - 18:00

Fremtidens politikere tager kampen op og diskuterer, hvad der skal ske, når de engang bliver statsministre.

Fem plejecentre vil deltage i projektet og arbejde tæt sammen med filosofferne fra Syddansk Universitet.

Foto: Ritau Scanpix

Filosoffer skal finde årsager til ældres alkoholproblemer

Vejle vil have filosoffer til at observere ældre på plejecentre. Målet er at finde ud af, hvorfor nogle af de ældre drikker for meget.

◉ hvorfor nu det?

Johannes Lange Baunsgaard
johannes@kommunen.dk

Alkohol kan gøre glad, men også give ondt i livet. Øl og vin fylder i mange danskers liv, og blandt de ældre er der også problemer.

11,5 procent af de 75+-årige har ifølge tal fra Den Nationale Sundhedsprofil 2017 et problematisk alkoholforbrug. Det kan have store helbreds-mæssige konsekvenser for den ældre at drikke for meget. Følgesygdomme og uheld forårsaget af alkohol kan betyde indlæggelse på sygehuset og i værste fald døden.

I Vejle har man valgt at gå sammen med Syddansk Universitet i et projekt, hvor filo-

soffer og antropologer over tre år skal observere ældre med alkoholproblemer på fem plejecentre i kommunen. Målet er at blive klogere på de bagvedliggende årsager til det høje forbrug af spiritus og derefter kunne give bedre rådgivning til den ældre.

kommunen.dk har talt med Vejles seniorchef, Helle Brinch, om projektets visioner og etiske dilemmaer.

Hvordan fik I ideen til projektet?

- Det kom fra en forsknings-enhed på SDU. Vi synes, at ældres alkoholforbrug er et emne, hvor der ikke findes megen forskning. Vi fik en henvendelse fra SDU om, at de gerne ville arbejde med at

blive klogere på det i samarbejde med os.

For der ligger mange ting bag et højt alkoholforbrug. Det er så blevet til et treårigt projekt med støtte fra Velux-fonden.

Hvordan vil I definere, om en ældre person drikker for meget?

- Vores ældre må gerne drikke en øl eller et glas vin. Det bestemmer de selv, og vi serverer også alkohol til festlige lejligheder. Men det, vi er optaget af, er, når det begynder at have negative helbredseffekter.

Hvor store er problemerne med alkohol på jeres plejecentre?

- Vi har ikke lavet en optælling af antallet af ældre med alkoholproblemer, men vi har lagt mærke til, at det bliver mere almindeligt, at der flytter ældre ind, som har en livsstil, hvor alkohol fylder en del.

Det er ikke, fordi vi står i en krise på vores plejecentre, men det er en god mulighed for at komme tættere ind på

livet af de ældre beboere - for forhåbentlig at kunne hjælpe dem til at få det bedre.

Hvad betyder de alkoholproblemer konkret for beboere og personale?

- Vi ved, at ældre har en øget følsomhed overfor de effekter, alkohol kan have. Forskning viser, at evnen til at orientere sig og forstå bliver bedøvet; nogle bliver svimle og har øget risiko for at falde og slå sig, mens andre kan have svært ved at blande medicin med alkohol.

Der er også de sociale effekter. Man kan få en adfærd, som ikke gør sig godt sammen med andre i centrenes fællesrum. Nogle bliver måske mere indelukkede eller følsomme af alkohol og har svært ved at være sammen med andre.

Hvorfor får I ikke alkoholrådgivere eller plejepersonale til at hjælpe de ældre, som har problemer?

- Filosofferne har en tilgang til det her emne, som kan give os andre nuancer end blot et billede af, hvor mange

der drikker. Det kan være en ensomhedsproblematik, eller at den ældre ikke er god til at kommunikere. Det kan også handle om, at man faktisk gerne vil være en anden - bare for at sætte tingene helt på spidsen.

Det kan hjælpe os til at se tingene i et bredere perspektiv. Vi kan få en indsigt, som en alkoholrådgiver måske ikke ville give os. Vi kender selvfølgelig ikke svaret på forhånd, men vi håber, at det kan give os nogle andre værktøjer til at give god rådgivning til den enkelte.

Er det overhovedet kommunens opgave at blande sig i, hvor meget de ældre drikker?

- Vores opgave som kommune er vel at hjælpe borgerne til at få truffet nogle gode og sunde valg. Særligt dem, som måske ikke selv er i stand til at træffe de beslutninger. Det tænker jeg i høj grad er vores opgave på plejecentrene.

Det er et etisk dilemma. Vi vil ikke være moraliserende eller umyndiggøre nogen. Men vi vil gerne kunne vejlede om de valg, man som borger kan træffe. Det handler jo også om at gøre folk opmærksomme på deres livsstil. Hvis Jesper vil have, vi køber seks øl til ham, er det jo naturligt at snakke om, hvorfor han gerne vil det.

Men er det ikke Jespers egen sag?

- Jo, det er det i hvert fald. Vi vil heller ikke forbyde ham det, men vi vil gerne give råd om vaner. Det er ikke et problem at drikke seks øl over en vis mængde tid. Men det er et

problem, hvis man drikker dem på en dag og samtidig har balanceproblemer.

Hvordan sikrer I, at I ikke overtræder grænserne hos dem, som ikke vil observeres?

- Det her er kun observationer af de ældre, og vi er opmærksomme på at få det kommunikeret godt ud til plejecentrene, så både borgere og pårørende kan få indsigt i, hvad filosofferne observerer på. Det vil være anonymt, og de ældre har også mulighed for at sige nej til at være med i projektet, hvilket selvfølgelig vil blive respekteret.

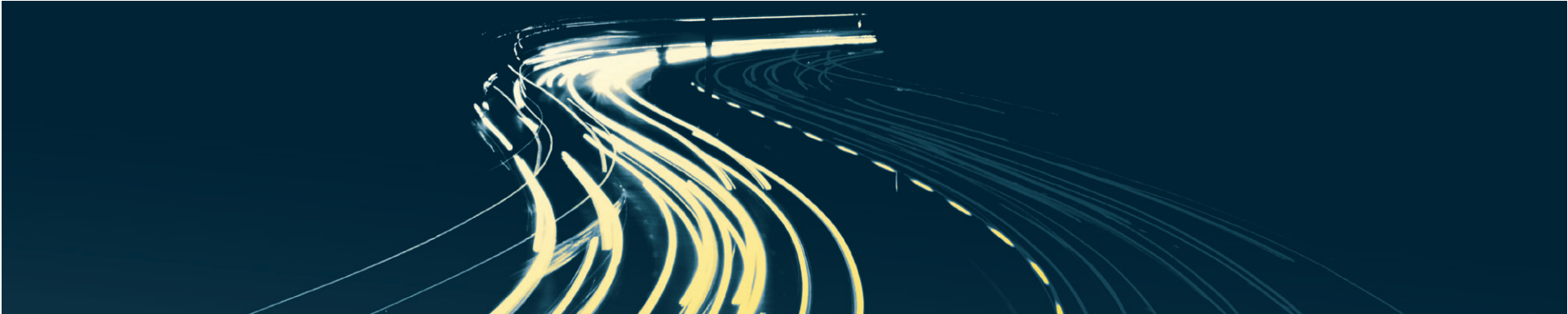
Hvad vil I gøre i forhold til dem, som er demente?

- Det har vi endnu ikke diskuteret. Vi starter med at arbejde med midlertidige beboere, som kommer til plejecentret i forbindelse med at have været indlagt, eksempelvis. Hvor projektet så bevæger sig hen, kan jeg ikke sige noget om endnu. Men når vi er blevet klogere, så vil vi begynde at snakke om de her emner.

Hvad håber I at få ud af dette projekt?

- Vi vil gerne have ny viden om problemets omfang. Men også viden om, hvad det gode ældreliv er. Vi vil komme tættere på svar på spørgsmål såsom, hvornår nogle ældre ikke længere kan træffe deres egne beslutninger. Det er et etisk spørgsmål, som fylder meget.

Blizzload sætter turbo på sløve webløsninger

Høst fordelene af højere hastighed

Øget salg

Intet kan få kunder til at afbryde et køb som en sløv hjemmeside. Blizzload gør shoppingoplevelsen til en effektiv fornøjelse.

Kundelojalitet

Fremtidens it-brugere forventer lynhurtige løsninger og vender tilbage til løsninger, som de ved virker.

Større produktivitet

Det er ikke kun dine kunder, som nyder godt af Blizzload. Alle medarbejdere, som til daglig arbejder med CMS'en, vil sætte pris på det nye, hurtige it-system.

Ring 51 92 24 37 og hør nærmere

BLIZZLOAD

setting websites alight

Blizzload er dedikeret til at skabe brugeroplevelser i særklasse med fokus på optimering af loadhastighed. Målgruppen omfatter webshops, nyhedsmedier og andre webløsninger, hvor hastighed er et afgørende parameter for en bæredygtig forretningsmodel.

Varde Å tjekkes for forurening fra Grindsted

Syddanmark. Forskere fra DTU har opfordret Varde Kommune til at analysere ålbøb, der forsynes fra Grindsted Å, hvor DTU Miljø i januar påviste udsivning af 235 kilo vinylklorid fra Grindstedværkets spildevandsdepoter.

Der er de senere år både fundet kviksølv, kulbrinter og klorerede opløsningsmidler i grundvand, vandløb og jord omkring Grindstedværket.

Vinylklorid er et nedbrydningsprodukt, som stammer fra de klorerede opløsningsmidler, Grindstedværket anvendte og deponerede flere steder lokalt frem til 1970.

Centerleder i Naturcentret i Varde Kommune Klaus Bertram Friis forventer dog ikke at finde vinylklorid i Varde Å, fordi stoffet er flygtigt og fordampes, siger han til JyskeVestkysten.

Der er ikke desto mindre fundet spor af det kræftfremkaldende stof syv km nede ad Grindsted Å, hvor vandet indeholder 20 gange den højeste tilladte grænseværdi. Byråds- og regionsrådsmedlem Preben Friis-Hauge (V) vil ifølge JyskeVestkysten bede forvaltningen undersøge vandet i Grindsted Å.

“Borgerne i Varde Kommune har krav på at få vished,” som han siger til avisen.

Skoler vil være fri for nationale test

Lyngby-Taarbæk. En ansøgning om at blive fritaget for de nationale test i folkeskolens danskundervisning med virkning fra skoleåret 2018-19 er på vej fra Lyngby-Taarbæk Kommune ind i Undervisningsministeriets sagsbehandlingssystem.

Test fylder for meget i forældresamarbejdet, resultaterne er vanskelige at tolke korrekt, og hele systemet optager for megen tid, lyder kritikken fra skolerne, hvoraf alle med en enkelt undtagelse fremover ønsker at slippe for dansk-test.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitets kontor for Prøver, Eksamen og Test oplyser til dknyt, at ministeriet endnu ikke har givet andre kommuner tilladelse til at fravige folkeskolens krav om at afholde de nationale test. Styrelsen har heller ikke tidligere fået ansøgninger om det.

Syv politikere inhabile

Faxe. Et enigt, omend stærkt reduceret byråd kalder det utilfredsstillende, at Faxe Forsyning har pumpet urensset spildevand ud i bugten ved Faxe Ladeplads efter et voldsomt regnvejr i marts.

Syv af byrådets 25 medlemmer måtte inden behandlingen af sagen forlade byrådsalen som inhabile, idet de enten har siddet eller sidder i bestyrelsen for Faxe Forsyning, skriver dknyt.dk.

Forsyningselskabet har oplyst, at udledningen skete for at undgå oversvømmelse af 15 udsatte sommerhuse. Men Faxe Forsyning er ikke hævet over de gældende regler om beskyttelse af vandmiljøet, erklærer det reducerede byråd. Miljøstyrelsen har desuden indskærpet overfor forsyningselskabet, at styrelsen fremover skal underrettes om forhold, der kan give anledning til væsentlig forurening.

Backup af 82.532 filer forsvundet

Roskilde. Et større nedbrud i sundhedssystemet KMD Care store bededag kan komme til at berøre 16.325 borgere i Roskilde Kommune. På grund af en fejl hos KMD findes der nemlig ingen backup af de 82.532 filer, hvoraf mange er breve med tilbud om forebyggende hjemmebesøg, bevilninger, ansøgninger og afgørelser om hjemmepleje og lignende.

Hovedindholdet i borgernes journaler er dog ikke gået tabt.

Men nogle borgere kan få problemer med aktindsigt, og andre kan blive bedt om de samme oplysninger flere gange, forudser direktør for Social, Job og Sundhed Christian Harsløf.

Aarhus: Kronprinsen og borgmester Jacob Bundsgaard gav highfive til løberne på vej ud på 10-kilometer-ruten, før de selv nøjedes med at løbe en mile.

Foto: Mads Claus Rasmussen / Ritzau Scanpix

Borgmestre luftede løbetøjet

o fødselsdagsløb

Da kronprins Frederik 2. pinsedag turnerede landet rundt for på folkelig vis at fejre sin 50 års fødselsdag med motionsløbet Royal Run, greb også en række borgmestre lejligheden til at trække i løbetøjet og være med. Løbet foregik i

landets fem største byer, hvor borgmestrene fik lov til at byde velkommen. For måske eneste gang kunne man derfor samme dag opleve både Københavns overborgmester Frank Jensen, Odenses borgmester Peter Rahbæk Juel, Aalborgs

borgmester Thomas Kastrup-Larsen, Esbjergs borgmester Jesper Frost Rasmussen og Aarhus-borgmester Jacob Bundsgaard løbe med kronprinsen.

Kronprinsen fylder 50 lørdag den 26. maj.

Aalborg: Borgmester Thomas Kastrup-Larsen tog imod kronprinsen, da han var klar til første løbetur på en mile i selskab med en flok børn.

Foto: Henning Bagger / Ritzau Scanpix

Esbjerg: Kronprins Frederik skiftede til armygrønt, før borgmester Jesper Frost Rasmussen og en større flok soldater og veteraner tog imod.

Foto: John Randeris / Ritzau Scanpix

Odense: Både Frederik og Mary blev modtaget af Peter Rahbæk Juel. Kronprinsessen løb 10 km i Odense - hurtigere end gemalens tid senere på dagen.

Foto: Carsten Bundgaard / Ritzau Scanpix

København: Kronprinsen og overborgmester Frank Jensen løb med på 10 km'eren, mens Frederiksbergs borgmester Jørgen Glenthoff nøjedes med at se på.

Foto: Nikolai Linares / Ritzau Scanpix

Her bruger kommunerne flest penge

Et udtræk fra kommunernes regnskabs-systemer viser, hvilke kommunale leverandører der tegner sig som de største, når det drejer sig om samlet omsætning.

forbrug

Af Jens Holm
jensholm@kommunen.dk

Hvilke leverandører dominerer det kommunale marked? Det spørgsmål kan besvares med et udtræk af kommunernes regnskabssystemer, som Udbudsvagten har foretaget for kommunen.dk.

Virksomheden indsamler hvert år data omkring pengestrømmen mellem det offentlige og det private.

Hver tredje opgave skal udbydes

Det skal være nemmere for private virksomheder at byde ind på offentlige opgaver, mener regeringen. Derfor lægger et nyt regeringsudspil op til at pålægge stat og kommuner at udbyde mere end hver tredje opgave (35 procent), mens regionerne skal udsætte hver fjerde (25 procent) for konkurrence i 2025.

Konkurrence er vigtigst for ministeren

Udspillet skal opfattes som et kærligt skub i retning af mere konkurrence om de offentlige opgaver med det formål at skabe bedre og billigere løsninger til borgerne, påpeger økonomi- og indenrigsminister Simon Emil Ammitzbøll-Bille (LA).

Det er ikke afgørende for regeringen, om opgaven ender på offentlige eller private hænder. Bare det bliver testet på markedet, hedder det i udspillet.

Kommunernes største leverandører - målt på omsætning (kr.)

Kommunekredit	3.618.585.685,37	1
KMD A/S	2.776.347.774,36	2
Trafikskabet Movia	1.792.876.093,92	3
ATEA A/S	802.567.269,79	4
Midttrafik	715.069.884,73	5
Ørsted A/S	660.295.726,18	6
HØRKRAM FOODSERVICE A/S	650.012.673,91	7
LANDSBYGGEFONDEN	538.290.399,3	8
Arbejdsmarkedets Tillægspension	513.606.248,51	9
ABENA A/S	491.515.806,28	10
Nordjyllands Trafikskab	479.126.865,34	11
Hovedstadens Beredskab I/S	465.104.657,97	12
Ørsted Sales & Distribution A/S	411.694.801,04	13
I/S VESTFORBRÆNDING	366.510.684,78	14
MEDIQ DANMARK A/S	364.934.316,47	15
TVIS TREKANTOMRÅDETS VARMETRANS MISSIONSELSKAB I/S	354.971.487,02	16
ENERGI DANMARK A/S	348.627.130,41	17
MT HØJGAARD A/S	348.204.222,76	18
UDVIKLINGSELSKABET BY & HAVN I/S	346.821.316,58	19
COLAS DANMARK A/S	346.413.203,62	20
RENONORDEN A/S	346.209.995,91	21
TDC A/S	343.324.558,34	22
ARKIL A/S	339.107.773,48	23
ALERIS OMSORG A/S	338.302.297,99	24
KL	335.430.709,58	25
SEAS-NVE STRØMMEN A/S	330.634.039,53	26
NORDHAVNSVEJ KONSORTIET I/S	329.793.329,56	27
DANSKE DIAKONHJEM	319.507.767,47	28

Morgendagens meningsdannere

Af Kasper Sand Kjær

ET FÆLLESSKAB FOR ALLE UNGE

Kære borgmester! I DUF stræber vi efter at få alle unge med ind i fremtiden. Det mener vi også bør være din vigtigste opgave de næste tre et halvt år.

For mange unge er ensomme og kæmper med angst, depression og stress.

Flere og flere unge bliver hjemløse.

Og hver femte tager ikke en uddannelse lige efter folkeskolen.

Altsammen forhold, der kan resultere i, at alt for mange unge bliver efterladt på perronen og udenfor fællesskabet. Det er hamrende uretfærdigt, for alle unge fortjener en ungdom fyldt med håb og drømme om en god fremtid. Men i dag er det for mange unge frygten og apatien, som er dominerende.

Som borgmester har du en afgørende rolle at spille for at få alle unge med i fællesskabet. Du kan være med til at sikre, at alle unge i din kommune har tag over hovedet. Bliver samlet op og får nye muligheder, når uddannelsessystemet taber dem. At alle får mulighed for at få en fod indenfor på arbejdsmarkedet. Men det kræver et seriøst og aktivt fokus på at sikre alle unge muligheder i livet.

I DUF uddeler vi hvert år prisen 'Årets Ungdomskommune' til en kommune, der går forrest for at sikre gode vilkår for unge. Der er heldigvis rigtig mange gode initiativer, som man nemt kan lade sig inspirere af: Furesø Kommune har titlen lige nu - blandt andet fordi de i Furesø har blik for unge på kanten af fællesskabet og for at sikre nogle gode rammer for de lokale ungemiljøer, der også er for de unge, der ikke er blandt de mest ressourcestærke. I 2017 gik prisen til Sønderborg Kommune, der har en alsidig ungepolitik, et rigt foreningsliv og formår at give ungdommen en stemme i lokalpolitik.

Der er gode eksempler, men der er desværre også mange kommuner, der ikke prioriterer at styrke de unges fællesskaber. Hvis vi skal have alle unge med, kræver det en stærk og aktiv ungedagsorden i alle landets kommuner. Det handler om bolig, uddannelse og arbejde. Det handler om en tidlig indsats, om forebyggende tiltag og et blik for den enkelte. Men det handler også om en ungedagsorden, som styrker de nære fællesskaber.

Foreningslivet giver unge et sted at høre til. Foreningslivet skaber venskaber på kryds og tværs af skel, kulturer og mentaliteter. Foreningslivet styrker unges modstandskraft, lederegenskaber og sociale kompetencer og er derfor et vigtigt redskab til at få alle unge med i fællesskabet. Men desværre har alt for mange kommuner de seneste år svunget sparekniven over det lokale foreningsliv.

I stedet burde man styrke det lokale børne- og ungeforeningsliv og i samarbejde med det lokale foreningsliv arbejde for, at endnu flere børn og unge på kanten af fællesskabet finder vej til foreningslivets trygge rammer. Det kunne eksempelvis være gennem et fritidspas, hvor børn og unge fra ressourcetsvage hjem får betalt foreningskontingentet.

Kære borgmester! Du kan gøre meget for at sikre alle unge en plads i fællesskabet. Jeg håber, du vil tage udfordringen op og sætte de unge på dagsordenen i din kommune.

For det er ikke rimeligt, at vi i dag efterlader så mange unge udenfor fællesskabet. Skal de med, er det helt afgørende, at du og resten af din kommune arbejder for at få alle unge med i fællesskabet. Det er din vigtigste opgave de kommende tre et halvt år.

» Kommenter klummen på kommunen.dk

Digital dannelse, fake news og mobning:

Politikere vil gentænke bibliotekernes rolle

- Det er en kerneopgave for bibliotekerne at gøre folk klogere. Det er det stadigvæk, og det vil det også være om 50 år. Men derfor kan den institutionelle ramme omkring bibliotekerne jo sagtens ændre sig, sagde kulturminister Mette Bock (LA) på Bibliotekspolitisk Topmøde.

Foto: Tony Brøchner

Skoler, forældre og biblioteker skal i samarbejde løse nogle af den digitale tidsalders udfordringer, mener flere politikere, der efterlyser nytænkning hos landets biblioteker.

• bøger?

Tobias Hansen Bødker
tobias@kommunen.dk

Kulturminister Mette Bock (LA) rettede blikket ned mod forsamlingen. De seneste tre kvarter havde hun debatteret bibliotekernes rolle i samfundet med fire andre politikere under Bibliotekspolitisk Topmøde i Herning.

De havde talt om bibliotekerne som "det moderne forsamlingshus", hvor det ikke længere nødvendigvis er bøger, cd'er og magasiner, men snarere følelsen af fællesskab og kulturelle oplevelser, som lokker folk ind på bibliotekerne.

De havde talt om den teknologiske udvikling, som udfor-

drer bibliotekerne, og de havde talt om børneopdragelse som en opgave, bibliotekerne skal påtage sig sammen med skolerne og forældrene.

Men da kulturministeren kiggede mod forsamlingen og opsamlede den pointe, hun gerne ville have tilhørerne til at tænke på "over et glas rødvin", drejede en enkelt af tilhørerne hovedet i en nedslående bevægelse.

Han rystede på hovedet og udstødte et lavmælt fnis, som havde han netop taget ministeren i en løgn og nu var parat til at gøre opmærksom på det. Et bibliotek uden bøger?

- Forestil jer et bibliotek om 20 år. Der er ikke flere fysiske bøger. Det er digitalt det hele,

sagde ministeren, inden hun slog fast, at bibliotekernes kerneopgave i det tænkte scenarie stadig ville være at formidle litteraturen og "få folk til at gå nye veje".

- Men det er et sted, hvor der ikke er nogen bøger, og hvor folk i videre omfang kan låne fra bibliotekerne hjemmefra. Det synes nogle er dårligt, men det synes jeg er godt, for så er der flere, der måske får læst. Men hvad er det så for en opgave? Hvordan skal bibliotekerne løse den opgave om 20 år? Det har jeg ikke svaret på, sagde ministeren.

Flere "skal"-opgaver

Folketingsmedlem Mogens Jensen (S) var enig i, at bibliotekernes kerneopgave i fremtiden vil være den samme som i dag. Men han efterspurgte flere "skal"-opgaver og henviste til, at en af bibliotekernes udfordringer er "digital dannelse", hvor unge skal lære, hvordan de skal opføre sig online.

Det mente han bør være en del af ministerens igangværende servicetjek af biblioteksloven, som flere efterspurgte en opdateret version af.

- Det er svært at sige, hvad man skal danne i, hvis ikke man har sat normer for, hvad vi skal, sagde Mogens Jensen.

Alt er til salg på nettet

De tilstedeværende politikere var enige om én ting: Bibliotekernes rolle har ændret sig. Alt er blevet mere digitalt, og bibliotekerne skal tilpasses den moderne medievirkelighed.

Men, som Venstres kulturordfører Britt Bager konkluderede, bibliotekerne vil altid være "hævet over tid og sted".

- Jeg har været på Dokk1 rigtig mange gange med min søn. Jeg har aldrig nogensinde lånt en bog dernede. Jeg bilder mig selv ind, at selvom han ikke kan læse, bliver han vænnet til at være der, og jeg tror, det er den vej, vi skal gå, eksemplificerede hun.

Fra Aarhus, hvor Dokk1 ligger, mente den socialdemokratiske kulturordfører Steen B. Andersen, at bibliotekerne skal være med til at guide borgerne i, hvordan de finder rundt i den digitale tidsalder. Han vil have bibliotekerne til både at udkomme på de digitale platforme og føre samtalen med brugerne digitalt.

"Forestil jer et bibliotek om 20 år. Der er ikke flere fysiske bøger. Det er digitalt det hele."

Mette Bock, kulturminister (LA)

- Det handler om at gøre borgerne digitalt kompetente og digitalt dannede, og den opgave, synes vi, kunne være rigtig vigtig i en ny bibliotekslov. Simpelthen at have det som mål.

En forurening af dannelsen

Mogens Jensen betegnede "fake news" - usande nyheder - som en forurening af de unges dannelse og forebyggelsen heraf som en samfundsopgave, biblioteket kan bidrage til at løse. Han savner mere regulering i lovgivningen, hvad angår folks færden på nettet.

Britt Bager efterspurgte nytænkning i forhold til at komme digital mobning til livs.

- Hvis man skal gøre sig nyttig og gå med ind i den næste tidsalder, tror jeg, det er der, bibliotekerne kan spille en rolle. Det vil jeg langt hellere se, at I bruger energi på, end for eksempel at leje cykler ud. Det synes jeg ikke er et biblioteksopgave, sagde hun.

Åbent altid

Borgmesteren i Silkeborg, Steen Vindum, talte om vigtigheden af, at bibliotekerne er tilgængelige og omstillingsparate. I hans egen kommune har bibliotekerne for eksempel åbent frem til klokken 22.00.

- Man kan ikke nødvendigvis altid møde en bibliotekar, men man kan komme ind. Det tror jeg er fremtiden. At vi altid skal være åbne, sagde han.

Aarhus-politiker Steen B. Andersen var åben overfor at tilpasse formålsparagraffen i biblioteksloven, der i dag indeholder ord som "bøger, tidsskrifter, lydbøger og andre egnede materialer (...) såsom musikbærende materialer og elektroniske informationsressourcer". Særlig når det gælder læselysten og litteraturen, kan loven trænge til et eftersyn, mente han. Men der skal være plads til et kommunalt råderum.

- Vi er rigtig, rigtig utilfredse med, at vi kun bliver målt på medierne. Når vi taler om læselyst og møde med litteraturen, så kan det altså godt foregå på andre måde end ved at formidle en bog. Vi ser det i Odense, hvor de laver en Harry Potter-festival, hvor man fysisk er med i en bog. Vi ser det i Randers, hvor man formidler på rigtig mange måder.

Selv rejste Mette Bock spørgsmålet, om bibliotekerne reelt har kompetencerne til at være med til at opdrage de unge til, hvordan de skal opføre sig digitalt.

- Jeg spørger jer, fordi jeg, da jeg var rundt på en medietur i landet, også besøgte nogle tredjeklasser. Der kom en lille dreng hen til mig og sagde: "Åh, hvor er det godt, at I kommer og spørger os, for vi ved meget mere om det end de voksne," sagde ministeren.

- Første skridt er jo, at man prøver at sætte sig ind i børnenes universer for at kunne tage dem i hånden derhen, hvor man kan sige, at der er en form for digital dannelse, tilføjede hun.

Velfærdsteknologi i virkeligheden

Denne klumme sætter fokus på de gode velfærdsteknologiske historier, giver læseren et tiltrængt forspring og trækker de gode eksempler og ideer frem i lyset.

Af Anders Lyck Fogh-Schultz

Seniorkonsulent ved Teknologisk Instituts Center for Velfærds- og Interaktionsteknologi og netværksleder i CareNet - Nationalt Netværk for Velfærdsteknologi

Tre gode grunde til at bruge virtuel træning

For at opnå succes med teknologi og hjælpemidler er det afgørende, at frontpersonalet ser og udnytter mulighederne for anvendelse. Det stiller krav om viden, indlevelse i borgerens sted og evnen til at forestille sig, at 'plejer' ikke altid er den bedste pleje.

Virtual reality giver en digital, tredimensionel oplevelse af virkeligheden. Med et sæt briller med indbygget skærm opnår man adgang til et virtuelt univers, som motiverer til at eksperimentere og udfolde en ny virkelighed.

I samarbejde med det nyetablerede Videnscenter for Velfærdsteknologi Vestdanmark iværksætter mine kolleger hos Teknologisk Institut nu den virtuelle platform ViVA, Virtuel Velfærdsteknologi i Anvendelse.

Et virtuelt vindue til virkeligheden

ViVA er et landsdækkende VR-projekt, der blandt andet skal bruges systematisk til undervisning af frontmedarbejdere som sosu- og pædagogiske assistenter i velfærdsteknologi. Med en virtuel platform vil ViVA gøre det muligt at træne velfærdsteknologier, man ikke normalt har adgang til, eller situationer, der kan være svære at træne.

I dette tilfælde vil det virtuelle univers være en lejlighed fyldt med velfærdsteknologier. Her får man en total oplevelse, der formidler teknologier i den rette kontekst. Derudover er det muligt at træne anvendelsen af en række af teknologierne.

Min kollega Peter Vest, seniorspecialist hos Teknologisk Instituts Center for Velfærds- og Interaktionsteknologi, som arbejder med udbredelse af VR-plattformen, påpeger især tre gode grunde til at anvende virtuel træning:

1. Det er muligt at træne sårbare situationer uden konsekvenser, og uden at nogen kommer til skade.

Den virtuelle verden er blandt andet med til at sætte et mere realistisk præg på at træne blufærdige situationer som eksempelvis at hjælpe et andet menneske med at gå på toilet eller løfte en person ud af en plejeseng.

2. Anvendelsen af virtual reality kan give en meget stor grad af indlevelse.

Med platformen får man en højere grad af indlevelse, end hvis man eksempelvis træner med en medstuderende. Den virtuelle platform vil også indeholde dilemmafilm, hvor man kan opleve forskellige situationer fra forskellige perspektiver som for eksempel at være ramt af demens, hvor man på den måde kan sætte sig i borgerens sted.

3. Virtual reality gør træningen mulig uanset tid og sted.

Nogle af velfærdsteknologierne er store og tunge eller kun tilgængelige få steder. Med den virtuelle platform kan man træne teknologierne, hvor og hvornår man vil.

Det ligner måske leg, men nu kan velfærdsteknologi afprøves i sårbare og risikable situationer i en virtuel lejlighed uden risiko for hverken patienter eller frontmedarbejdere.

Foto: Teknologisk Institut

Reel genoptræning i et virtuelt rum

De tre områder, som Peter beskriver, er især rettet mod personalet og personale-orienterede læringssituationer. Men VR-teknologien kan selvfølgelig også gøre en forskel for borgere og brugere. Et af de områder, hvor VR-teknologien konkret har vundet indpas det seneste år, er indenfor rehabilitering af personer med en erhvervet senhjerneskade.

En af de virksomheder, jeg samarbejder med i CareNet, er en start-up fra Aalborg. De har sammen med Sydvestjysk Sygehus og en række dygtige terapeuter skabt en virtuel platform, der giver nye muligheder for genoptræning af dagligdags færdigheder hos patienter med erhvervet hjerneskade.

Statistikken viser, at 12.000 danskere hvert år bliver ramt af et slagtilfælde. 70 procent overlever, men mange af disse personer er ramt af mén, som betyder, at de skal til at genlære helt simple dagligdags opgaver som eksempelvis at drikke af en kop, åbne et skab eller vride en karklud. Men med hjælp fra virtual reality kan rehabiliteringen og træningen af de sensoriske og motoriske færdigheder blive lettere.

”Med hjælp fra virtual reality kan rehabiliteringen og træningen af de sensoriske og motoriske færdigheder blive lettere.”

Velkommen til fremtiden

Helt konkret tilbyder løsningen et træningsmiljø og -forløb, der er skræddersyet og tilpasset den enkelte patients kognitive og fysiske formåen. Mennesker er ikke ens og reagerer

forskelligt, når de rammes af sygdom. Det kræver individuelt tilpasset hjælp at overkomme eller reducere mén fra sygdom. De indledende resultater viser, at det er en bred patientgruppe, der kan genoptrænes, og den individuelle tilpasning giver øget motivation til og engagement i rehabiliteringsforløbet. VR-teknologi gør det muligt for patienter at bevæge sig ind i en virtuel verden, hvor en almindelig bolig er opbygget digitalt i 3D. Her kan de ikke ødelægge noget, komme til skade eller skade andre, mens de kognitivt og fysisk bliver trænet i at udføre hverdagshandlinger. Samtidig bidrager teknologien til en ny tilgang til rehabilitering, idet VR jo oprindeligt er udviklet til spil og leg, også kaldet gamification.

Hvem siger, at rehabilitering ikke kan være sjov?

Næste fase handler i høj grad om at dokumentere effekterne, hvilket vil være med til at sikre implementering og udbredelse i kommunerne. Måske lyder det som fagre nye fremtidsverden. Men den er her allerede. ●

Ordførerne

Kommunalordførerne skriver på skift om aktuelle politiske mål, udfordringer og sager. I denne uge **Kirsten Normann Andersen** (SF)

NULFEJLSKULTUR
DRÆNER FOR ÆGTE
KOMPETENCE

'Nok er nok' var slagsangen foran Forligsinstitutionen fra de mange offentligt ansatte under overenskomstforhandlingerne. De har set til, mens effektiviseringer, omstruktureringer og fokuseringer har ramt velfærden og udhulet deres arbejdsvilkår.

Men hvordan kommer vi det enorme pres på den offentlige sektor til livs?

De seneste tal fra Stressforeningen viser, at stort set halvdelen af alle offentlige ansatte tit føler sig stressede. I FOA har fire ud af ti ligget søvnløse på grund af arbejdsrelateret stress, mens omtrent hver tredje af samme årsag har oplevet spændingshovedpine og hukommelses- og koncentrationsbesvær.

De tal skal tages alvorligt, hvis vi skal udvikle den offentlige sektor og fortsat kunne rekruttere medarbejdere i fremtiden. Væk skal det ensidige fokus på produktionskrav, dokumentation og en nulfejlskultur, der har gennemsyret det offentlige siden 80'ernes indtog af new public management. Jeg mener, løsningen er tillid til de offentligt ansatte og medbestemmelse. På plejehjem, sygehuse, folkeskoler og i dagplejen skal de ansatte i den hektiske hverdag mærke, at de har en betydning.

Tilliden kommer med afbureaukratisering og fokus på kerneopgaverne. Vi skal turde sidestille regnearksskabeloner og målstyringsmodeller med tillid til den faglige vurdering. Ikke forstået på den måde, at vi ikke skal notere, hvis eksempelvis den demente ikke har spist. Men dokumentationen skal give mening for den ansatte og helst for den berørte borger. Vi skal have tillid til, at medarbejdere kan bryde med de fastlagte tidsskemaer, når de ser et menneskeligt og fagligt behov for det.

Ved pludseligt opståede hændelser er det vigtigere for borgeren, at medarbejderen bruger sin sunde fornuft og handler rigtigt, fremfor, at medarbejderen tøver - kastreret af effektmål og minutiøse skemarammer. Oplevelsen af at blive taget hånd om, hjulpet igennem en svær tid og føle sig tryk som borger opstår ved mødet med den dygtige og borgernære sygeplejerske eller folkeskolelærer, der har tid, overskud og handler rigtigt. Den tid og overskud skabes først og fremmest ved, at man har de afgørende forudsætninger - gode ledere og tilstrækkelige ressourcer - til at skabe plads til den sunde fornuft, fair arbejdsvilkår og en god arbejdskultur.

Under overenskomstforhandlingerne fik flere øjnene op for underbemandingen i den offentlige sektor. Og hvordan bevarer man tilliden til den faglige og politiske ledelse, hvis man ser kolleger omkring sig blive afskediget eller gå ned med stress, mens kommunaldirektører modtager millionbonusser som følge af gammeldags regler om åremålsansættelse.

I SF mener vi, at alt for store afstande og lønforskelle skaber tillidsbrud i den offentlige sektor. Hvis man ikke inddrager medarbejderne i udviklingen af arbejdspladsen, risikerer man det modsatte af hensigten, som vel er at øge arbejdsglæden og udvikle den offentlige sektor. Der skal være så stor tillid mellem ledelse og ansatte, at man kan udtale sig om kritisable forhold og stille spørgsmål til den daglige arbejdsgang, så vi undgår stress og medarbejderflugt og sikrer stærk velfærd. Man skal også udenfor overenskomstforhandlingerne turde sige, at nok er nok, uden at blive gjort til syndebug, modtage repressalier eller ligefrem blive fyret.

Det gælder for alle medarbejdere i kommune, region og stat.

Sidste sommer vakte den tyske kunstner Katharina Grosse opsigt med dette landskabsmaleri i Mindeparken i Aarhus.

Foto: Carsten Fjellerad / Ritzau Scanpix

Af Michael Kjærgård. Ærlig talt

Velkommen i det rød-grønne

Klima, natur og miljø er inde i varmen for tiden - ja, man kunne næsten fristes til at sige, at det grønne er rødglødende hot. I hvert fald har der været gang i den politiske farvelade, og hverken De Konservative eller Alternativet med hver deres nuancer har kunnet have den grønne partifarve for sig selv. Både Venstre og Socialdemokratiet skiftede partifarve fra henholdsvis blå og rød, så det til sidst var sådan, at man faktisk var nødt til at læse reklamerne for at afkode, hvem de var fra.

Dog - det var kun en midlertidig tilstand, og vi er nu tilbage ved, at de grønne er grønne, de blå er blå, og de røde er røde. Og så er der de rød-grønne, som jo er Enhedslistens undertitel. De er begge dele, dog vistnok mest røde.

Af samme grund blev der luftet visse betænkeligheder, da partiets daværende miljøordfører Maria Reumert Gjerding i februar bekendtgjorde sit kandidatur til posten som præsident for Danmarks Naturfredningsforening. Ville det nu være strategisk klogt med en erklæret socialist på den post? Ville det ikke være alt, alt for nemt for diverse modparter, herunder ikke mindst Landbrug & Fødevarer og nærmeste omegn, at affærdige fremtidige generende anbringender fra naturfrederne som parti- eller i det mindste blokpolitik?

EL-politikerens modkandidat, naturvejleder Rune Kjærgård Lange fra Naturfredningsforeningens egne rækker, undlod da heller ikke i valgkampen at gøre opmærksom på, at han var 'fri af parti-

”Der kan nu, hvis der skulle blive brug for det, som minimum etableres et grundlag for at skabe tvivl om naturfredernes parti- og blokpolitiske uhildethed.”

politik’ og at det lå ham ‘meget på sinde, at DN skal kunne samarbejde med alle politikere og borgere uanset deres politiske ståsted’. DN’s medlemmer havde imidlertid ikke samme reservationer, og det nu forhenværende folketingsmedlem vandt en knusende sejr ved kampvalget.

Heller ikke i den borgerlige side af folketingssalen ønskede man at få skudt i skoene, at man så valget af Gjerding som et politisk statement, og den nye naturfredningspræsident kunne derfor foruden valgsejren glæde sig over megen

ros for og tiltro til hendes saglighed og seriøsitet, og selveste Landbrug & Fødevarers direktør Karen Hækkerup kaldte hende ‘en konstruktiv person’.

I forvejen var der ellers et vist (borgerligt) politisk pres mod Danmarks Naturfredningsforenings myndighedsagtige adkomst til at rejse fredningssager, men modsat af, hvad man måske kunne have forestillet sig, skubbede valget af en aktiv venstrefløjspolitiker ikke på den vogn. Der er ikke for tiden noget erklæret politisk ønske

om at ændre på Naturfredningsforeningens privilegier på det område.

Men det ligger ikke fuldstændigt uden for fantasiens rækkevidde, at ønsket kan melde sig igen, og det er heller ikke helt umuligt at forestille sig, at naturfredningspræsidentens partipolitiske fortid i den eller anden anledning vil blive brugt imod både hende selv og den forening, hun repræsenterer.

Hvad det angår, har den nye præsident ikke gjort det nemmere for sig selv ved, at hun som en af sine første handlinger udadtil dels har oprettet en ny stilling som pressechef, dels har givet den til - af alle - Enhedslistens hidtidige pressechef Emil Nielsen. Ingen kan sætte en finger på hans kompetencer på området, ligesom ingen har villet betvivle Maria Reumert Gjerding, og derfor må man gå ud fra, at de begge har været sig konstruktionens potentielle sårbarhed bevidst.

Selv for dem, der kan huske Enhedslistens udspring i blandt andet DKP, er det nok lige i overkant at vrisse ‘kommunistisk dækorganisation’ i retning af Naturfredningsforeningen, men mindre kan gøre det. Landbrug & Fødevarer og andre af områdets aktører, der heller ikke nødvendigvis elsker DN højt, har utvivlsomt noteret sig, at der nu, hvis der skulle blive brug for det, som minimum kan etableres et grundlag for at skabe tvivl om naturfredernes parti- og blokpolitiske uhildethed.

Præsidentens og pressechefens professionelle kvaliteter ufortalt: Der bliver brug for dem.

Fremtidens offentlige ledere har behov for plads og politisk tillid

De offentlige opgaver bliver stadig større og mere komplekse at løse. Samtidig bliver presset på velfærden og behovet for effektivisering på tværs af den offentlige sektor næppe mindre.

Kommunen inviterer en række forskere, eksperter og praktikere til at levere deres bud på, hvordan vi kan finde nye veje til varig velfærd.

NYE VEJE

Helene B. Rasmussen

Næstformand for Offentlige Chefer

Jeg ser frem til endnu et energiboost i debatten om, hvordan offentlig ledelse og styring kan udvikle sig. Derfor er jeg spændt på at se, hvad Ledelseskommisionen skriver i sin rapport, der offentliggøres tirsdag den 12. juni. Her afslører kommissionen sine bud på god ledelse i den offentlige sektor, og jeg tror, vi kan forvente noget i stil med disse punkter:

- Mindre styring og et større ledelsesrum til især faglige ledere og institutionsledere på velfærdsområderne.
- Offentlige ledere skal lave benchlearning på et datadrevet grundlag.
- Der skal være et mindre ledesspænd på nogle områder.
- Der skal sættes fokus på eventuelle barrierer for, at institutioner kan være veldrevne.
- Mere resultatstyring. Mindre processtyring. Samtidig skal offentlige ledere i højere grad deklare ledelsesstil og -værdier.
- Sidst, men ikke mindst skal de offentlige institutioner i højere grad sætte borgeren i centrum som drivkraft for resultatskabelse.

Mere tillid, tak!

Det er i store træk fornuftige indspil, selvom punkterne jo ikke beskriver hele verden på ledelsesfeltet. Og jeg vil gerne lige give en forsmag på et par temaer.

Man kan ikke diskutere ledelse uden at diskutere styring. Derfor synes jeg også, det er positivt, at Ledelseskommisionen har skabt debat om begge dele.

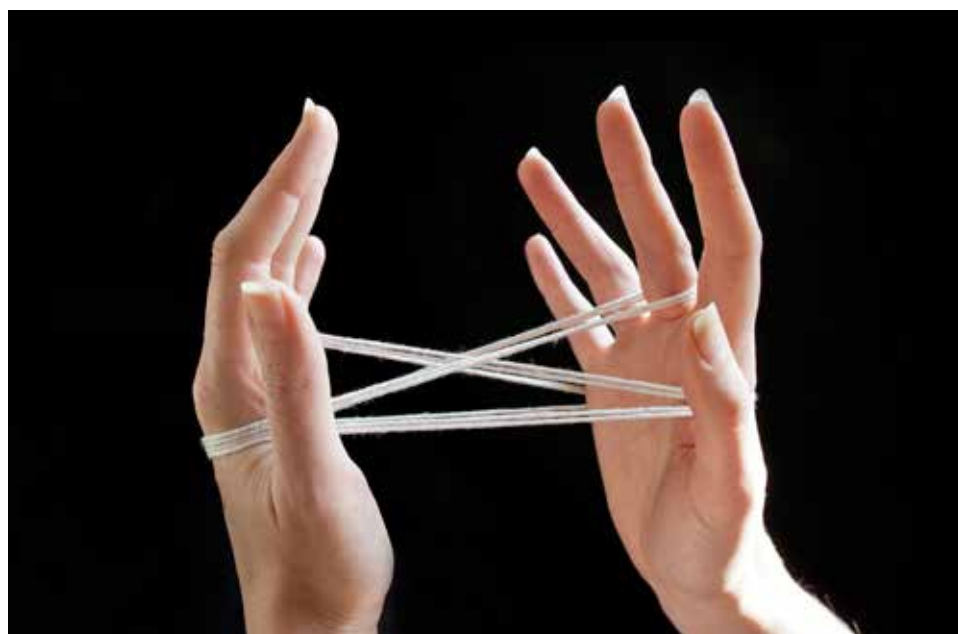
Når styring er rigtigt doseret, giver det os chefer mulighed for at bruge vores ledelsesrum. Og chefernes ledelsesrum er altså en forudsætning for, at medarbejderne har et råderum, der giver dem mulighed for at bruge deres faglighed til gavn for borgeren.

Derfor er det vigtigt, at ledere ikke bliver lagt i for stramme tøjler fra Christiansborg. Hverken af politikerne lokalt i regioner og kommuner eller fra centraladministrationens side. Eksempelvis bør man fra politikernes side neddrøse løsninger, der rammer alle, blot fordi der har været ét problem ét sted.

Samarbejde fra top til bund

Jeg foretrækker i stedet, at lederne får albuerum til - i samarbejde med medarbejdere - at finde frem til de bedste løsninger og de mest meningsfulde tiltag i den givne situation. Med andre ord er det vigtigt ikke at overdænge offentligt ansatte med regler og kontrolmekanismer. Styringselementerne skal netop begrænses til et niveau, som det ledelsesmæssigt er muligt at overskue og følge op på.

Lederne får på den måde mulighed for at vise tillid til, at medarbejderne tager ansvar og løser opgaverne. Det handler navnlig om at inddrage og anerkende medarbejderne, fordi de er ledernes stærkeste partner i at sikre organisationens produktivitet, resultatskabelse og målførelse. Derfor ønsker vi i Djøf, at der i tilknytning til lanceringen af Ledelseskommisionens anbefalinger sker en synliggørelse af medarbejdernes værdi. For eksem-

MADS JENSEN / RITZAU SCANPIX (ARKIV)

”Et udvidet ledelsesrum i de yderste led forudsætter et større ledelsesrum for topledelsen.”

pel ved at sætte fokus på attraktive arbejdspladser, personaleledelse, trivsel, anerkendelse og motivation. Som næstformand for Offentlige Chefer vil jeg gerne slå et slag for, at øget produktivitet går hånd i hånd med fokus på engagement.

Ledelsesniveauer i stærkt samspil

Ledelseskommisionen vil i rapporten også sætte spot på faglig ledelse og institutionsledelse. Jeg synes, det er klogt at interessere sig for de led i styringskæden, der er tættest på borgeren. Det harmonerer godt med kravet om at placere borgeren i centrum for de offentlige organisationers resultatskabelse.

Men tingene hænger sammen. Et udvidet ledelsesrum i de yderste led forudsætter et større ledelsesrum for topledelsen.

Derfor vil jeg også gerne slå til lyd for, at hele ledelseshierarkiet tænkes med i opfølgningen på Ledelseskommisionens rapport. For lige så vigtig som den borgernære detaillerede ude i de offentlige institutioner er ’ledelse af ledere’ og den del af topledelsen, der befinder sig tættest på det politiske niveau. I sidste ende er disse ledelsesniveauer toneangivende for, hvordan den borgernære og faglige ledelse udmøntes.

Uddannelse gør ledere visionære

Jeg håber desuden, at der kommer endnu mere spot på ledelsesudvikling og lederuddannelse, for det er nu dokumenteret i kraft af kommissionens egne fund, at ledere med efteruddannelse og en solid lederidentitet er

mere visionære. I den forstand, at de evner at skabe den store fortælling om mission og vision med videre. Det er netop den type ledelse, der er brug for, hvis der skal ledes mere og detailstyres mindre.

Det er derfor vigtigt, at kommissionen får skubbet til en udvikling, hvor man både som ny leder og mere erfaren leder konstant udvikler sine ledelseskompetencer. Samtidig med at lederens egen leder bør interessere sig for og opstille mål for, hvad der skal komme ud af uddannelsen i den praktiske hverdag.

Rygstøtte fra faglige organisationer

Når kommissionen lancerer sin rapport, vil Djøf som faglig organisation rigtig gerne være med til at gøre anbefalingerne til virkelighed og få arbejdet forankret. Her tænker jeg ikke, at det alene er et arbejde for de offentlige chefer. Det er til daglig den offentlige sektors ledere og medarbejdere, der sammen skaber resultaterne. Og jeg tror derfor, man kommer længst med at involvere de faglige organisationer i opfølgingsarbejdet.

Det handler jo ikke om, at ledelsesretten bliver løbet over ende, men snarere om, at god ledelse som regel sker i et samarbejde mellem chef og medarbejder. Offentlige Chefer vil i hvert fald gerne deltage i denne involvering.

Til slut vil jeg nævne, at kommissionens arbejde jo er en del af Sammenhængsreformen, og det aspekt vil Offentlige Chefer også gerne være med til at understøtte. Cheferne i den offentlige sektor har i dagligdagen et stort ansvar for at skabe effektivitet og kvalitet, og jeg mener, de kan bidrage, når der skal tænkes tværgående i sammenhænge og helheder.

Offentlige Chefer ser frem til at tage del i at omsætte Ledelseskommisionens anbefalinger i praksis, og jeg glæder mig til lanceringen den 12. juni.

Helene B. Rasmussen er næstformand for Offentlige Chefer i Djøf og medlem af følgegruppen for Ledelseskommisionen.

Send debatstof til os:

Debatindlæg må højst være på 2.500 tegn inkl. mellemrum. **Kronikker** skal være på mellem 5.500 og 7.500 tegn inkl. mellemrum. Kronikker skal udstyres med et vellignende portræt. debatognavne@kommunen.dk

Hele samtalen har været utroligt konstruktiv. Michael Ziegler og jeg har et ordentligt og godt forhold til hinanden.

Anders Bondo Christensen, da aftalen om kommunale overenskomster var indgået.

Ti borgmestre: Staten bør påtage sig medansvar for sikring af kysterne

◉ klima

Af Preben Bonnén

Politisk rådgiver og analytiker ved Forum for Samfundets Beredskab (FSB)

På vegne af borgmestrene:

Arne Boelt (S), Hjørring, Birgit Hansen (S), Frederikshavn, Ulla Vestergaard (S), Thisted, Mogens Gade (V), Jammerbugt, Erik Buhl Nielsen (V), Varde, Joy Mogensen (S), Roskilde, John Dyrby Paulsen (S), Slagelse, John Schmidt Andersen (V), Frederikssund, Kasper Olesen (S), Kerteminde, Anders Gerner Frost (nytgribskov), Gribskov

Stigende vandstande vil ikke blot udfordre de berørte kommuner, men også den enkelte lodsejer, og spørgsmålet, som trænger sig på, er, hvorvidt forebyggelse og kystsikring af landets infrastruktur er et anliggende alene for kommunerne og lodsejerne, eller om også staten bærer et (med) ansvar herfor?

FN's Klimapanel forudser, at

verdenshavene vil kunne stige med op til to meter inden år 2100, hvis iskapen på Antarktis kollapse, og det er dobbelt så meget som først antaget. Skulle FN få ret i sine beregninger, vil flere danske kommuner blive ganske alvorligt berørt.

Miljøstyrelsen har på baggrund heraf beregnet, at flere af landets kommuner vil komme til at stå under vand, herunder Tønder Kommune og halvdelen af Tårnby Kommune, der selv har påtaget sig den fulde økonomiske udgift.

Der, hvor Kystdirektoratet har udarbejdet en ny kystsikringsplan, som betyder, at kommunerne selv skal blive bedre til at sikre kysterne rundt omkring i landet og overtage sagsbehandlingen fra Kystdirektoratet, hvilket skal gøre det lettere for de enkelte kommuner at klimatilpasse ejendomme og udsatte områder samt træffe afgørelser i sager om kystbeskyttelse fra staten og borgere, følger der omvendt ingen økonomiske midler med til opgavevaretagelsen.

Anderledes forholder det

sig i de lande, som Danmark normalt sammenligner sig med. I lande som Storbritannien, Holland, Sverige og Norge påtager staten sig en mere styrende rolle og står for det fulde finansieringsgrundlag.

Derfor vil vi gerne, at man fra central politisk side forholder sig til de faktiske klimaforandringer i Danmark med de deraf manglende økonomiske ressourcer, ligesom vi gerne ser staten agere katalysator og i det mindste påtage sig et seriøst medansvar for opgaveløsningen - det være sig såvel politisk som økonomisk.

Fair fordeling

Langs den jyske vestkyst har kommunerne allerede i dag en række fællesaftaler med Kystdirektoratet. Dette samarbejde mellem kommuner og stat kunne være et oplagt og fint afsæt for netop staten til at involvere sig endnu mere i de problemer, der optræder i andre dele af landet omkring sikring af vores kyster.

Opgaven er stor og voksen-

"Vi forventer, at regeringen og Folketinget tager vores henvendelse alvorligt, ligesom vi har forventning om, at KL prioriterer kommunernes merudgifter til kystsikring ..."

At sikre menneskeliv, ejendom og værdier mod klimaskabte vandmasser er også et nationalt anliggende, påpeger ti af landets borgmestre.

Foto: Jens Astrup / Ritzau Scanpix

de, hvilket nødvendiggør, at staten er kommunerne behjælpelig med at finde og afsætte de nødvendige økonomiske ressourcer både til

nye opgaver, som kommunerne overtager fra Kystdirektoratet, og de kommunale beredskabers voksende omkostninger.

Forebyggelse er vigtig og nødvendig, men i de situationer, hvor forebyggelse ikke er tilstrækkelig, er det ovenud vigtigt, at såvel det statslige redningsberedskab (Beredskabsstyrelsen) som de kommunale beredskabsfællesskaber kan afbøde konsekvenserne af stigende vandstande som følge af ekstreme vejrforhold.

Det handler ikke om, at staten skal påtage sig det fulde økonomiske ansvar - blot et medansvar i form af en fair økonomisk fordelingsnøgle mellem stat, kommuner og lodsejere.

Vi forventer, at regeringen og Folketinget tager vores henvendelse alvorligt, ligesom vi har forventning om, at KL prioriterer kommunernes merudgifter til kystsikring i forhold til Økonomi- og Indenrigsministeriet forud for finanslovsforhandlingerne ved de forestående økonomiforhandlinger for finansloven, samt at området tages op og indgår i økonomiforhandlingerne om næste års økonomiaftale i juni 2018. ◉

DK Job

Se alle aktuelle stillinger på www.dknyt.dk/dkjob

Projektleder til KomUdbud, Silkeborg Kommune

Projektleder til Danmarks største udbudsfælleskab Stærk konsulent, der kan facilitere, koordinere og udvikle.
Ansøgningsfrist: 27/05-2018

Chef til Miljø og Teknik, Halsnæs Kommune

Halsnæs Kommune søger ny chef for Miljø og Teknik, da vores tidligere chef har fået en direktørstilling i en anden kommune.
Ansøgningsfrist: 30/05-2018

Chef for Sundhed og Myndighed, Odense Kommune

Vil du være med til at udvikle det nære og sammenhængende sundhedsvæsen? Så vil vi meget gerne have en ansøgning fra dig!
Ansøgningsfrist: 30/05-2018

Fagchef Sundhed og Omsorg, Ringkøbing-Skjern Kommune

Er du en stærk leder? Hvis ja, så kom og skab resultater i en kommune præget af en innovativ kultur med fokus på samskabelse.
Ansøgningsfrist: 31/05-2018

HR konsulent, Kalundborg Kommune

Er du ambitiøs, og har du lyst til at arbejde med HR i en kommune i udvikling, så er det dig, vi søger.
Ansøgningsfrist: 03/06-2018

Sekretariatschef for Skole og Dagtilbud, Solrød Kommune

Har du indsigt, flair og interesse for arbejdet inden for børn- og ungdomsområdet, så er det dig, vi leder efter til stillingen som sekretariatschef for Skole og dagtilbud.
Ansøgningsfrist: 03/06-2018

Biblioteksleder til Varde Bibliotek, Varde Kommune

Er du ambitiøs på bibliotekernes vegne og vil slå et slag for kunst og kultur i det vestjyske, så har vi stillingen.
Ansøgningsfrist: 05/06-2018

Chef for Kommunikation, Udvikling & Erhverv, Skive Kommune

Vil du stå i spidsen for udviklingen af Skiveegnen?
Ansøgningsfrist: 07/06-2018

Budget- og analysechef, Høje-Taastrup Kommune

Er du klar til at spille en af hovedrollerne i Høje-Taastrup Kommunes budgetproces og økonomistyring?
Ansøgningsfrist: 14/06-2018

277.000 kr.

Det er den gennemsnitlige A-skattepligtige indkomst for personer over 14 år. Allerød, Egedal og Furesø har størst andel af folk, der tjener over gennemsnittet, mens Ærø har den mindste.

At straffe og ignorere socialt udsatte nytter ikke. Hård linje gør kun ondt værre.

Konsekvenserne for krop og sjæl er voldsomme, når størstedelen af livet leves på gaden.

Den smerte, der er forbundet med altid at være på vagt og aldrig at kunne lukke sin dør, er nedslidende.

Hjemløse dør langt tidligere end gennemsnitsbefolkningen og har langt flere fysiske og psykiske sygdomme, som enten allerede var til stede eller er opstået ved et liv med alkohol og stofmisbrug. På gaden findes sjældent ro, og trygheden er ofte forbundet med dét, der dulmer smerten for en stund.

Siden 2009 er antallet af hjemløse steget i Danmark med 33 procent. Det er en mærkbar vækst, som tydeligt kommer til syne på gaderne i de større byer og hos de frivillige hjælpeorganisationers væresteder for udsatte borgere.

Armod, ingen vil se

Kontrasten i det travle, pulserende byliv er med fattigdommens tydeligere armod blevet skarpere de seneste år. Rekreative parker og grønne områder skyder op i byerne for at give frirum til børnefamilier, turister og til de mange borgere, der bor, handler og benytter byens muligheder på forskellig vis.

På samme tid er fattigdommen og antallet af udsatte borgere i massiv vækst, og flere steder samler hjemløse sig på byens pladser for at finde et fællesskab. Kontrasten skærpes på en nærmest grotesk facon, når den kommer til syne i gågaden eller i byens grønne områder. Det skæve og dét, der er anderledes, er blevet en trussel og behandles som sådan. Tiggeri straffes med fængsel, og det er nu helt legalt at indføre zoneforbud for bestemte grupper, så de ikke skaber utryghed - ude af øje, ude af sind.

Den forkerte medicin

Når tiggeri straffes med ubetinget fængsel, så er det det samme som at sige: 'Du er ikke god nok, du er ikke lige som os, og nu skal du lære at blive det'.

Straf som reguleringsmiddel bruges også, når en borger udebliver fra samtalen med den kommunale sagsbehandler. Udeblivelse kan medføre en sanktion i form af træk i kontanthjælpen eller måske endda, at hjælpen stoppes helt og forsørgelsesgrundlaget forsvinder.

Problemet med straf og sanktioner er bare, at det ikke gør den hjemløse mindre hjemløs eller fattigdommen mindre. Det gavner ikke sammenhængskraften i vores samfund at sætte negative prædikater på socialt udsatte grupper og derved retfærdiggøre straffens vidtgående konsekvenser for det enkelte menneske.

Fattigdommen er blevet mere synlig og mere indtrængende i vores hverdag, men det retfærdiggør ikke straf og nedværdigelse af mennesker i nød som løsning.

Sociale problemer skal løses ved en social-faglig indsats.

Plads til at fejle

Traditionelt har de frivillige organisationer tilbudt væresteder som behandlingsfrie zoner med plads til netop blot at være. Frirummet fra det kaotiske liv på gaden, mulig-

Kontrasten mellem gadens armod og det travle pulserende byliv er blevet skarpere, skriver kronikøren.

Foto: Sofie Mathiasen / Ritzau Scanpix

heden for at få dækket basale behov som mad og hvile samt ikke mindst at blive set og hørt. Næstekærligheden er ikke en gennemtænkt evidensbaseret metode, men en på forhånd given naturlighed i flere hjælpeorganisationers møde med udsatte mennesker. Den omfavner, rummer og accepterer. Det sker sjældent fejlfrit, men med alle de fejl og misforståelser, der uægteligt følger med, når mennesker med forskellige virkeligheder forenes i et fælles rum. Det er, når vi er sammen med det nødstedte menneske, ser og lytter, forstår og accepterer, at vi skaber muligheden for at etablere den tillidsfulde relation, der samtidig er den væsentligste forudsætning for, at vi kan medvirke til at skabe en forandring.

Selvom væresteder ofte er behandlingsfrie zoner, så sker der hele tiden forandringer for det menneske, der benytter værestedet til at opretholde livet og værdigheden.

På helt forunderlig vis og ganske paradoksalt kan værestedets behandlingsfri zone blive det mest afgørende for øget livskvalitet og forandring til noget bedre.

Sagsbehandling bør bygge på tillid

I Aalborg er der en årelang tradition for, at kommune og frivillige organisationer har et konstruktivt samarbejde baseret på forståelse og respekt for forskelligheder i indsatsen blandt udsatte borgere.

De frivillige organisationer er i daglig kontakt med byens hjemløse, misbrugere og andre socialt udsatte mennesker, og vi har i mange år arbejdet med brobygning til de kommunale tilbud, i det øjeblik behovet og motivationen hos den enkelte borger opstår. Brobygning er vigtig og skal fortsat være det.

"Når en hjemløs, misbruger eller sindslidende person udebliver fra et møde på den kommunale forvaltning, så er det ofte et udtryk for, at tilliden ikke er til stede ..."

Samtidig kan vi som frivillig aktør gøre langt mere. De tillidsfulde relationer, vi har til udsatte borgere, giver en unik mulighed for at kunne give en mere håndholdt og kontinuerlig hjælp og støtte. Hvis vi kan gøre mere, så skal vi også gøre mere for, at mennesker, der lever en udsat tilværelse, får lettere ved at modtage den hjælp, de har brug for og krav på.

Når en hjemløs, misbruger eller sindslidende person udebliver fra et møde på den kommunale forvaltning, så er det ofte et udtryk for, at tilliden ikke er til stede, og at noget er gået galt i sagsbehandlerens opbyggelse af relationen til det menneske.

Tryghed fremmer indsatsen

Forventningen om, at hjemløse borgere skal kunne udvise motivation ved aktiv medvirken i den kommunale sagsbehandling og ved at møde frem til faste aftaler, er misforstået og gør mere skade end gavn. Ansvar for, at der etableres en tillidsfuld relation, påhviler først og fremmest den fagprofessionelle, og derfor er det i bund og grund forkert, når sanktioner pålægges det udsatte menneske i de tilfælde, hvor relationen mislykkes.

Fremskudt sagsbehandling, hvor en hjemløs borger får mulighed for, at samtalen med den kommunale sagsbehandler kan foregå på det værested, han ofte benytter, medvirker til at mindske frygten for samtalen formål samt øge tilliden til, at der er hjælp og støtte at hente.

Fremfor at kriminalisere og sanktionere de forskellige facetter ved hjemløshedens følgevirkninger ville det være billigere og væsentligt mere humanitært at tilbyde den rette hjælp på rette sted og til rette tid.

I virkeligheden behøver det ikke være så komplekst, hvis vi bare tør tage chancen og flytte hjælpen ud til de mennesker, der har brug for den.

Plads til tro, håb og næstekærlighed

Den stigning, vi har set de seneste år i antallet af hjemløse og udsatte borgere, lader ikke til aftage i hastighed eller omfang.

Fattigdommen er iblandt os, uanset om vi kan lide det eller ej, og så længe vi ikke ser den i øjnene, vil den fortsat komme til syne på måder, der skaber utryghed. Hvis vi vil gøre mere for at lindre og afhjælpe følgevirkningerne af livet på gaden, så er det mest nærliggende at skruer op for et mere handleorienteret og konstruktivt samarbejde mellem kommunale og frivillige aktører.

Giv plads til et fælles ønske om at skabe bedre vilkår for udsatte mennesker.

Giv plads til håb og tro på, at det gode liv findes for alle, og at vejen dertil ikke motiveres af straf og sanktioner, men af de relationer, der bygger på tillid og næstekærlighed. ○

Jonas Jakobsen er leder hos Kirkens Korshær i Aalborg.

Send navnestof til os:

Skriv til os, hvis karriereskift eller lignende skal nævnes her på siderne. Husk at medsende et vellignende portræt.
debatognavne@kommunen.dk

Det er uacceptabelt, at kommunerne ikke overholder vores økonomiaftale. Det svækker troværdigheden af aftalesystemet.

Kristian Jensen (V), finansminister

BRØNDBY
Dødsfald

Danmarkshistoriens længst siddende borgmester, socialdemokraten Kjeld Rasmussen, er død, 91 år. Kjeld Rasmussen blev valgt til borgmester i Brøndby i 1966, en post, han beklædte frem til 2005. Kjeld Rasmussen har således haft stor indflydelse på Brøndbys udvikling fra bar mark til en moderne kommune, der ikke mindst er kendt for sit fodboldhold.

Kjeld Rasmussen var om nogen inkarnationen af den socialdemokratiske vestegnsbykonge. Og han var en af de markante stemmer, der fra slutningen af 1980'erne gentagne gange advarede om, at den danske integrationspolitik var på forkert kurs. Et synspunkt, som den socialdemokratiske partiledelse siden har givet vestegnsborgmestrene ret i. Kjeld Rasmussen blev uddannet cand.jur. i 1955 og var fra 1958 advokat med møderet for Højesteret. Kjeld Rasmussen blev 91 år og sov stille ind lørdag. Han efterlader sig hustru, børn og børnebørn.

HOLBÆK
Farvel til politik

Søren Kjærsgaard (V) forlader sin plads i byrådet efter 13 år, heraf syv som borgmester. Med sin fratrædelse åbner Kjærsgaard for en ny i byrådet, og samtidig skal Venstre i Holbæk Kommune se sig om efter en anden spidskandidat til kommunalvalget i 2021. Samtidig har Søren Kjærsgaard fået en stilling som udviklingsdirektør i Sparekassen Sjælland-Fyn. Den tidligere borgmester træder ud af byrådet i slutningen af maj og starter i sin nye stilling 1. juni. Steffen Kisselhegn bliver den nye mand i Venstres gruppe.

ASSENS
Dødsfald

Byrådsmedlem Henning Jensen (V), Assens, er død, 71 år. I det civile liv var Henning Jensen herreekviperingshandler i Odense, hvor han for nylig holdt 50 års jubilæum. Som kommunalpolitiker havde han en bemærkelsesværdig karriere, idet han i løbet af mere end fem valgperioder aldrig forsømte et eneste byråds- eller udvalgs-møde. Han blev valgt første gang til det daværende Aarup Byråd ved KV93 og var fra KV01 viceborgmester og udvalgsformand. Venstres førstesuppleant til byrådet er Ib Walther Jensen, der er uden kommunalpolitisk erfaring, men tidligere

har været næstformand for Landbrug & Fødevarer og nu er formand for Fyns Familielandbrug.

HILLERØD
Eks-borgmester forlader byrådet

Tidligere borgmester Dorte Meldgaard (K) forlader Hillerød Byråd til juni og flytter udenlands. Dorte Meldgaard flytter til Berlin for at blive content manager i en marketingvirksomhed. Hun er uddannet korrespondent i tysk og spansk og skal desuden inden flytningen til eksamen på en bestyrelsesuddannelse ved CBS. Dorte Meldgaard blev første gang valgt til Hillerød Byråd ved KV09, og ved KV13 sikrede hun sig sammen med byrådets venstrefløj borgmesterposten. Hun erstattes af Bente Claudi, der har været med uafbrudt siden KV97 før kommunesammenlægningen mellem de daværende kommuner Hillerød og Skævinge.

RØDOVRE
Henter chef i Gentofte

Den kommende skolechef i Rødovre bliver Tina Lykkegaard Marker, som begynder på posten 1. juni. Hun overtager stillingen efter John Kronbæk, som går på pension. Tina Lykkegaard Marker kommer fra en stilling som chef for Strategisk Udvikling og Support i Gentofte. Hun har stor erfaring fra skoleverdenen, ledelseserfaring og fem års cheferfaring, hvor hun blandt andet har været beskæftiget med skoleudvikling og demokratiudvikling i Gentofte. Tina Marker har udover en læreruddannelse også diplomuddannelse i ledelse fra UCC København og en mastergrad i Ledelse og Innovation i Komplekse Systemer fra Aarhus Universitet/CBS.

KØBENHAVN
Administrerende direktør siger farvel

København skal ud at lede efter en ny administrerende direktør til Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen. Bjarne Winge, 58 år, fratræder nemlig efter mere end 30 år i forskellige stillinger i kommunen, hvor han første gang blev ansat som studentermedarbejder i budgetafdelingen hos overborgmesteren. Bjarne Winge tiltrådte stillingen som direktør 1. juni 2016 efter Birgitte Hansen, som flyttede til Canada.

FOTO: PETER MØRK / SCANPIX RITZAU

Han kender livet i landdistrikterne

Når man som Hans Ejner Bertelsen, der mandag den 11. juni fylder 60, er landmand og bor lidt udenfor Redsted på det sydlige Mors, kender man alt til sorger og glæder i landdistrikterne. Og når man ovenikøbet er borgmester på øen, er det en naturlig del af jobbet at kæmpe imod centralisering og for, at udvikling også skal foregå andre steder end i de store byer. Derfor er Morsøs venstreborgmester da også på banen, når for eksempel det lokale sygehus eller arresten lukker, eller når statslige arbejdspladser bliver flyttet ud. - Jeg er stolt over at være medlem af et regeringsparti, der har modet til at flytte arbejdspladser ud. Men fordelingen ser godt nok mærkelig ud. Regeringen siger, at den vil skabe nogle faglige miljøer, men hvis nogle områder ingenting får, er det svært at skabe et miljø. Så jeg er helt uforstående overfor planen, sagde han for

eksempel til Jyllands-Posten, da heller ikke anden udflytningsrunde af statslige styrelser gav nye arbejdspladser til Limfjordsøen. Hans Ejner Bertelsen blev valgt ind i Morsø Kommunalbestyrelse i 2009, og fire år senere sikrede han sig borgmesterposten. Siden da har det ene af hans tre børn overtaget en stor del af ansvaret for den svineproduktion, han indtil da stod i spidsen for hjemme på gården Mariesminde, hvor han bor med sin hustru. Ved valget i efteråret blev Hans Ejner Bertelsen kommunens store stemmesluger og sikrede Venstre absolut flertal med 12 ud af 21 pladser. Han har dog bebudet, at han fortsat vil samarbejde bredt. - Man ser ikke, at jeg forandrer stil og begynder at tromle tingene igennem. Jeg vil forhandle nøjagtigt, som jeg har gjort tidligere, sagde han til DR.

BRØNDBY
Ny kommunaldirektør

Kommunalbestyrelsen har besluttet, at Peter Kjærsgaard Pedersen fra den 1. juni skal stå i spidsen for Brøndby og de 3.500 ansatte. Den 50-årige cand.scient.pol. Peter Kjærsgaard Pedersen kommer fra en stilling som direktør i Greve med ansvar for sundhed og pleje, job- og socialservice samt teknik og miljø. Han har tidligere været kontorchef i KL, og før det var han ansat som kontorchef i Finansministeriet.

GRIBSKOV
Mister nok en direktør

Gribskov skal have en ny direktør for børn og unge, efter at den nuværende Steffen Bohni har meldt ud, at han forlader skuden. I sidste måned var det Mette Bierbaum, der forlod chefposten på sundheds- og socialområdet efter skandalesager om hjemmehjælper-tjenesten Attendo. Steffen Bohni kom til Gribskov Kommune i 2015

fra en stilling som vicedirektør i Socialstyrelsen og var før det direktør i Rambøll Management.

SKIVE
Direktør går på pension

Direktøren for Kultur- og Familieforvaltningen, Per Nors, stopper i Skive for at gå pension ved udgangen af maj 2018. Per Nors har været ansat i Skive siden kommunesammenlægningen i 2007. Inden da var Per Nors konstitueret kommunaldirektør i Sallingsund Kommune. Per Nors er gift og har tre voksne børn. Han er livslang fodboldspiller og blev for nyligt valgt som formand for Skive IK Elite A/S. Det bliver tidligere børn- og familiedirektør i Jammerbugt, Jan Lund-Andersen, der overtager stillingen den 1. juni 2018.

AARHUS
Henter ny kulturchef i egen forvaltning

Aarhus gør den hidtidige projektchef i kulturforvaltnin-

gen, Lars Davidsen, til ny kulturchef efter Ib Christensen, der går på pension. Som projektchef siden 2007 har Lars Davidsen blandt andet haft ansvaret for omdannelsen af den tidligere godsbanegård til et kulturproduktionscenter. Et enigt ansættelsesudvalg valgte ham blandt 27 ansøgere. Lars Davidsen overtager sit nye job den 1. juni.

ODSHERRED
Centerchef stopper

Med udgangen af juli 2018 stopper centerchef for Dagtilbud og Uddannelse, Frans Falk, sit virke for at gå på pension efter 36 års ansættelse i først Nykøbing-Rørvig Kommune og siden 2007 i Odsherred Kommune. Frans Falk startede sin karriere som nyuddannet lærer i 1982, og 10 år senere blev han viceskoleleder og 12 år efter også skolekonsulent. Fra 2007 blev han afdelingsleder ved Skole- og Institutionsafdelingen i den nydannede Odsherred Kommune og 1. januar 2010 centerchef for Dagtilbud og

Uddannelse.

KOLDING
Ny chef til Plan, Byg og Ejendomme

Koldings nye områdechef for Plan, Byg og Ejendomme Karin Niemann-Christensen, tiltræder 1. juni på posten, som hun overtager fra Merete Dissing, der tidligere på året blev udnævnt til direktør sammesteds. Karin Niemann-Christensen kommer fra et job som strategisk rådgiver i LIFA og har været leder i rådgivningsfirmaet Bascon. Hun er 43 år og uddannet arkitekt og urban designer fra Kunstakademiets Arkitektskole i København i 2002. Hun begyndte sin karriere som byggesagsbehandler i Stenløse og har siden blandt meget andet været leder af byggesagsafdelingen i Egedal og planchef i Fredericia.

KØBENHAVN
Carsten Koch formand for nyt integrationsråd

Økonom og tidligere skatteminister Carsten Koch skal være formand for et nyt integrationsråd i hovedstaden med fokus på job og uddannelse. Der har hidtil været to fora på integrationsområdet, nemlig Københavns Board for Mangfoldighed og Medborgerskab samt Københavns Medborgerforum. De to fora bliver nu reorganiseret, og det første skifter navn til Københavns Integrationsråd. Fremover skal integrationsrådet sikre dialog og samarbejde mellem kommunen og aktører med særlig viden om beskæftigelses- og uddannelsesområdet.

STRUER
På jagt efter ny direktør

Af personlige grunde har Struer indgået en fratrædelsesaftale med direktør Hanne Beyer. Det blev dermed et kort bekendtskab. Hanne Beyer blev ansat som ny direktør for Børn, Uddannelse & Familie sidst i oktober og tiltrådte 1. december. Ansættelsen var en del af et generationsskifte i direktionen, hvor man også ansatte Jakob Bisgaard, tidligere direktør for vækst og udvikling i Jammerbugt, som direktør for teknik og kultur. Hanne Beyer kom fra en stilling som social- og beskæftigelseschef i Syddjurs.

AARHUS
Råd får ny formand

Social- og beskæftigelsesrådmand Kristian Würtz (S) har fundet en ny formand til Udsatterrådet i Aarhus. Det

800.000.000 kr.

Så meget har kommunerne overskredet de samlede budgetter for 2017 med. Ganske vist er driften endt næsten 0,9 mia. under budget, men anlægsbudgetterne er overskredet med over 1,6 mia. kr.

bliver Knud Aarup, som kommer til at stå i spidsen for rådet, der nedsættes for fire år ad gangen. Han afløser den tidligere formand Kjeld Holm. Knud Aarup er bl.a. tidligere social- og arbejds-markedsdirektør, børn- og ungedirektør i Randers og direktør for Socialstyrelsen. Med formandsposten på plads skal rådmanden sammen med den nye formand nu udpege medlemmer til resten af rådet.

MIDDELFART Ny løn- og økonomichef

49-årige Eva Iversen er blevet ansat som ny løn- og økonomichef i Middelfart. Hun kommer fra en stilling som chefkonsulent med ansvar for udvikling af KLK's konsulenttydelser indenfor økonomistyring. Hun overtager posten fra Thomas Foged, der efter ti år i stillingen har fået nye udfordringer som direktør i Middelfart Spildevand. Før stillingen i KLK har Eva Iversen været økonomi- og administrationschef i Børn og Unge i Aarhus Kommune og økonomidirektør i Norddjurs Kommune.

SORØ Ny centerchef

1. juni 2018 tiltræder Stine Basalle som centerchef for Økonomi og Personale i Sorø. Hun kommer fra en stilling som budgetchef i Høje-Taastrup og har snart 20 års erfaring på økonomiområdet. Stine Basalle er 45 år gammel, uddannet cand.polit. i 1998 og har suppleret sin kandidatuddannelse med en diplomuddannelse i ledelse.

KØBENHAVN Sekretariatschef skal styre byggerier

Chefen for Overborgmesterens Sekretariat, Kasper Graa Wulff, bliver ny chef for Københavns byggeri, ByK., Han har indtil nu været chef for Overborgmesterens Sekretariat, hvor et af de helt centrale fokusområder har været byens fysiske udvikling. Kasper Graa Wulff begynder 15. maj på sit nye job på Regnbuepladsen, hvor han skal være chef for godt 90 medarbejdere, der styrer Københavns byggeri af alt fra skoleudvidelser til ny svømmehal på Papirøen.

KERTEMINDE Fra kommune til teater

Efter to års ansættelse søger Kertemindes økonomidirektør Allan Wissmann nye udfordringer. 1. juni 2018

starter han som økonomidirektør ved Odense Teater. Borgmester Kasper Olesen (S) er ærgerlig over Allan Wissmanns farvel, men ønsker ham held og lykke i den nye stilling. Allan Wissmann er 47 år gammel, bosiddende i Middelfart, gift og far til to børn på 18 og 14 år. Han har sidste arbejdsdag torsdag d. 31. maj 2018.

ODSHERRED Ny direktør for velfærd

Cand.scient.adm. Rikke Blom på 43 år skal være direktør for velfærdsområdet i Odsherred. Hun kommer fra en stilling som sekretariatschef i Omsorgs- og Sundhedsforvaltningen i København og har flere års ledelseserfaring indenfor især ældre- og sundhedsområdet. Rikke Blom afløser direktør Gitte Løvgrøn, som efter 17 år i Odsherred 1. april skiftede til jobbet som direktør for børn- og ungeområdet i Ringsted. Rikke Blom, som det seneste år har været konstitueret sundhedschef i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i København, har været leder gennem de sidste otte år og har 15 års erfaring fra både stat og kommune.

REGIONER HOVEDSTADEN Hjalte Aaberg stopper

Regionsdirektør i Region Hovedstaden, Hjalte Aaberg, fratræder sin stilling ved udløbet af sin kontrakt den 31. december 2018. Han er efter eget udsagn klar til at prøve andre udfordringer efter at have ledet store offentlige organisationer. Der er endnu ikke fundet en fast afløser.

STAT KLIMAMINISTERIET Morten Bæk bliver ny departementschef

Ny departementschef for Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet bliver Morten Bæk. Han har været i ministeriet, siden det blev oprettet i 2007, bl.a. som kontorchef og afdelingschef i departementet og siden 2014 som direktør for Energistyrelsen. Morten Bæk tiltræder 15. maj og erstatter Thomas Egebo, der skal være administrerende direktør i Energinet.

DET CENTRALE HANDICAPRÅD Novo-chef skal styrke fokus på handicap-job

Vice President i Novo Nordisk Liselotte Hyveled er udpeget

som ny formand for Det Centrale Handicapråd. Hun kommer med erfaring fra bestyrelsesposter og diverse chefstillinger i Novo Nordisk. Liselotte Hyveled har bl.a. stået i spidsen for 'Project Opportunity': Et projekt, der skaber plads og rum til medarbejdere med handicap indenfor autismspektret. Det Centrale Handicapråd indledte en ny rådsperiode i januar 2018. Liselotte Hyveled tager over som formand efter Dan Boyter, der fratrådte umiddelbart efter rådsperiodens begyndelse.

DØDSFALD Tidligere sundhedstop- chef gået bort

Lone de Neergaard er død. Hun blev 72 år. Lone de Neergaard havde stor indflydelse i sundhedsvæsenet og stod bl.a. bag 'specialplanen'. Hun blev især en del af danskernes bevidsthed, da hun blev chef for Aidssekretariatet i 1986. I 2005 blev de Neergaard chef for sundhedsplanlægningen i Sundhedsstyrelsen, hvor hun havde til opgave at samle specialisterne, så alle sygehuse ikke kunne tilbyde alle behandlinger, således at specialisterne på de enkelte områder blev samlet. Det skulle både reducere dødeligheden og være ressourcensparende. Seks år senere var den såkaldte 'specialplan' færdig, og Lone de Neergaard valgte at gå på pension.

UNDERVISNINGS- MINISTERIET Finder ny departements- chef

Man har fundet afløseren for departementschef Jesper Fisker, som skal være direktør i Kræftens Bekæmpelse. Det bliver Søren Hartmann Hede, som er hentet i ministeriets egen Styrelse for Undervisning og Kvalitet (STUK). Derudover har han tidligere blandt andet været afdelingschef i Finansministeriet og afdelingschef i Beskæftigelsesministeriet. En af hans første opgaver bliver blandt andet at ansætte en ny presse- og kommunikationschef efter Karen Tide-mann, der 1. april skiftede til stillingen som kommunikationsdirektør i Diabetesfor- eningen.

ORGANISATIONER:

EWII Direktør fratrådt i dat- terselskaber

Ewiis adm. direktør Lars Bonderup Bjørn overtager direktørposten i koncernens dat-terselskaber Ewii Energi og

Ewii Production, efter at Chris Dahlerup fratrådte tidligere på måneden. Chris Dahlerups ansvarsområder bliver midlertidigt varetaget af interne kræfter, indtil der ligger en ny strategi klar for Ewii koncernen i september måned.

DIN FORSYNING Ny direktør fundet

Siden årsskiftet har forsynings-selskabet i Esbjerg og Varde, DIN Forsyning, søgt en ny adm. direktør, da den tidligere direktør Jesper Frost Rasmussen tiltrådte posten som borgmester i Esbjerg. Nu er afløseren fundet: Christian Udby Olesen kommer med erfaring fra forsyningsbran- chen, hvor han siden 2009 har været adm. direktør i forsynings-selskabet Arwos A/S. Desuden har han erfaring fra stillinger i kommunalt regi og hos Grontmij Carl Bro, en af Europas største rådgivende ingeniørvirksomheder.

FØDSELS- DAGE: 26. MAJ: 50 år Kronprins Frederik, 50 år.

27. MAJ: 95 år Tidl. amerikansk udenrigs- minister Henry Kissinger, 95 år.

60 år Chefredaktør Michael Dyrby, BT, 60 år.

8. JUNI: 80 år Tidl. Aalborg-borgmester Kaj Kjær (S), 80 år.

11. JUNI: 60 år Morsø-borgmester Hans Ejner Bertelsen (V), 60 år.

15. JUNI: 75 år Tidl. statsminister Poul Nyrup Rasmussen (S), 75 år.

17. JUNI: 50 år Tidl. minister Rasmus Hel- veg Petersen (R), 50 år.

22. JUNI: 70 år Tidl. landsstyremedlem, tidl. folketsmedlem Hans- Pavia Rosing, 70 år.

DKNYT

dknyt er først med den seneste udvikling på den kommunal- og landspolitiske dagsorden. Bestil et gratis prøveabonnement på www.dknyt.dk eller ring 46 35 33 43.

Vore konsulenttydelser

- Det nye byråd/udvalg – arven fra det gamle byråd/udvalg
- Udvikling af organisationen, ydelserne og det gode lederskab
- Rekruttering af topchefer, ledere og nøglemedarbejdere
- Studieture for politikere, ledergrupper, chefforeninger m.fl.
- Visions- og strategiprocesser for byråd, udvalg, direktør og ledergrupper
- Det lokale demokrati og aktivt medborgerskab
- Chef-til-leje

Brug proceskonsulenter med topladerserfaring. Den erfaring har vi!
Tlf. 7022 0272
www.hcvestergaard.dk

Lundgaard Konsulenterne

- Rekruttering af ledere og nøglemedarbejdere
- Visions- og strategiprocesser for den politiske- og administrative ledelse
- Netværksanalyse – vi kan vise hvordan organisationen i *virkeligheden* arbejder sammen
- Udvikling af ledere og ledergrupper – med eller uden typeprofilværktøjer
- Sparring/coaching med toppolitikere og ledere

www.lundgaard-konsulenterne.dk

Af Rune Engelbreth Larsen. Naturen svarer igen

Vild natur skal have mere plads for at kunne leve

Sammen med 192 andre lande har Danmark i 2010 tilsluttet sig de såkaldte Aichi-biodiversitetsmål, der blandt andet kræver, at 17 procent af landenes landarealer og 10 procent af kyst- og havarealet skal være beskyttet natur og udgøre større velforbundne naturområder.

Hvis Danmark skal realisere en sådan naturbeskyttelse, skal det være en naturbeskyttelse af gavn, hvor natur og biodiversitet er formålet, og ikke blot af navn. Det bør ske gennem lovgivning og midler til permanent beskyttelse i naturzoner som supplement til planlovens eksisterende by- og landzoner.

Mennesker overalt

Det er en kendsgerning, at vi lever i en historisk enestående biodiversitetskrise, hvor natur forarmes og arter uddør med stormskridt. Det største problem er, at naturen mangler plads til at udfolde sig som natur. Det betyder først og fremmest større sammenhængende arealer, hvor naturens egne vilde processer så vidt muligt er drivkræfter i levestedernes og arternes samspil - kort og godt mere vild natur.

Men hvad er vild natur? Er det natur, der aldrig er blevet påvirket af mennesker? I så fald er der næppe mange kvadrater vild natur på Jorden, for vi lever i epoken Antropocæn, hvor hele planeten er påvirket af mennesker i forskellig grad. Selv fjerne og utilgængelige områder på Antarktis, langt inde i Amazonas eller dybt nede i oceanerne er direkte eller indirekte påvirket til det værre af menneskelig aktivitet.

Forarmet af os selv

Mennesket er selvfølgelig en del af naturens ligning, men vi nedbryder hastigt store dele af den øvrige ligning og gør det dermed vanskeligere for utallige arter at leve på den planet, vi deler.

Derfor kan det i nogle tilfælde være vigtigt at gribe aktivt ind for at fremme natur og biodiversitet. Når naturen er kørt så meget af sporet, som tilfældet er, kan gavnlige indgreb simpelthen være nødvendige for at modvirke konsekvenserne af lang tids forarmende indgreb.

I en naturzone må eventuelle indgreb blot altid have natur og biodiversitet som formål, idet vi tilstræber at genetablere udgangsbetingelserne for mere selvforvaltende natur.

Behov for flere planteædere

De væsentligste nøglefaktorer, der skal gen-

Det mest operationelle er at begynde genetableringen af naturzoner med vildere natur dér, hvor produktion på naturarealerne enten aldrig er foregået eller er ophørt, og hvor biodiversiteten endnu ikke er helt fædlet eller pløjet til plukfisk.

Stig Nørhald / Ritzau Scanpix

etableres, er flere større planteædere, der kan indgå i det samspil med vegetationen og de øvrige arter, vi historisk har elimineret, men som økosystemer er evolutionært tilpasset. Det kan indebære genudsætning af eksempelvis vildheste, elge og bisoner. Endvidere skal vi afvikle afvandingen af vigtige naturområder, hvor vi har fjernet naturlige dynamiske vandforhold, som talrige arter er afhængige af.

Ad den vej kan vi give naturen gode forudsætninger for selv at komme på fode. Men det kræver samtidig, at en naturzone udelukker den mest direkte negative påvirkning af natur og biodiversitet: produktion.

Det mest operationelle er at begynde genetableringen af forudsætningerne for en naturzone med vildere natur dér, hvor produktion på naturarealet enten aldrig er foregået eller er ophørt, og hvor biodiversiteten endnu ikke er helt fædlet eller pløjet til plukfisk.

Masser af bevaringsværdige områder

En naturzone bør indebære en permanent beskyttelse, der omfatter al den natur, som

allerede er uden produktion, men generelt bør ophør af produktion også kvalificere til naturzone-status fra dag ét uden skelen til naturværdierne. For selvom vi afgjort skal beskytte de vigtigste naturværdier først, hvor som helst vi har muligheden for at prioritere, er der potentielle naturværdier mange steder.

Eksempler kunne være:

- Produktionsskove, hvor tømmerhugsten er permanent ophørt til fordel for urørt skov.
- Græsland med helårsgræssende heste uden tilskudsfordring, hvor der ikke dyrkes afgrøder af nogen art og ikke græsses med henblik på kødproduktion.
- Vådområder, der alene har natur som formål.
- Højmoser uden tørvegravning.
- Andre produktionsfrie naturområder, hvor der for eksempel er udsat en eller flere nøglearter af større planteædere for at fremme naturlig dynamik, for eksempel vildhest, vildokse, vildsvin, bison, bæver eller elg.

Politikere bliver mere opmærksomme

Hvordan en sådan naturzone fremadrettet bør skrues sammen politisk og lovgivningsmæssigt, bør vurderes sammen med relevante fageksperter i natur og biodiversitet.

Men en række naturområder er allerede i dag produktionsfrie og lever dermed op til den første forudsætning for at være naturzone - eller blive det i løbet af få år. Det gælder blandt andet urørt skov i regeringens naturpakke, visse vådområder, nogle mindre øer og en række kyststrækninger.

I de senere år er de politiske partier så småt blevet opmærksomme på vigtigheden af større og vildere natur som en afgørende del af løsningen på biodiversitetskrisen.

For eksempel har De Konservative i 2015 foreslået 50.000 hektar vildskov uden tømmerproduktion i statsskovene, Alternativet har i 2016 foreslået omtrent det dobbelte, Liberal Alliance har i 2017 foreslået vild natur på statsarealer, og i 2018 har Socialdemokratiet og SF foreslået 75.000 hektar vildskov plus 15 store naturreservater med vildere natur på sammenlagt 60.000 hektar. Sidstnævnte er det mest visionære naturpolitiske udspil til dato, og ser man bort fra overlap i udspillet til vildere naturreservater og vildskov, vil det alene sikre omtrent 100.000 hektar de facto-naturzone.

En særdeles god begyndelse.

Offentlig jord bør være naturzone

Men potentialet er større.

For eksempel burde produktion ikke være en offentlig opgave, hvorfor en naturzone omfattende al offentlig natur kunne strække sig over omkring 300.000 hektar eller cirka syv procent af Danmarks landareal.

Naturfonde og andre private lodsejere kan tilslutte sig på samme vilkår og via frivillige tinglysninger og opkøb forøge naturzonen.

Summa summarum: Danmark har plads og potentiale til meget mere natur, der er vildere og naturligere og dermed til gavn for truede arter og levesteder. En naturzone, hvor mennesket er velkommen til store oplevelser, men hvor landets øvrige 49.999 arter har førsteprioritet. ●

Rune Engelbreth Larsen er idéhistoriker og forfatter.

...naturen mangler plads til at udfolde sig som natur. Det

betyder først og fremmest større sammenhængende arealer,

hvor naturens egne vilde processer så vidt muligt er

drivkræfter i levestedernes og arternes samspil.